

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

બફરુએ રહાની સુલ્તાનુલ હિંદ ખ્વાજા
ગરીબ નવાઝ رحمة الله عليه બયાદગારે ઈમામ
અહમદ રઝા મુહદિષે બરેલ્વી رحمة الله عليه

અહલે સુન્નત વ જમાઅત

એટલે

મરલકે આ'લકા હઝરત

નું અખોડ મુખપત્ર

બરકાતે ખ્વાજા (માસિક)

તા. ૦૧/જુન/૨૦૧૮

રમઝાનુલ મુબારક-શવ્વાલુલ મુકર્રમ
હિજરી સન : ૧૪૩૯

વર્ષ : ૧૫, અંક : ૦૬, સળંગ અંક : ૧૭૪

સ્થાપક અને પ્રકાશક
ઈસ્લામિક વેલ્ફેર મિશન-દયાદરા

 પત્ર વ્યવહારનું સરનામું

બરકાતે ખ્વાજા (માસિક) C/o. ફયૂઝાને રઝા
મંઝિલ, મુ.પો. દયાદરા, તા. જિ. : ભરૂચ,
પિન. ૩૯૨૦૨૦ ફોન. : (૦૨૬૪૨) ૨૮૦૦૧૧,
મો. : ૯૪૨૭૪૬૪૪૧૧

Web. : www.barkatekhwaja.net
Email : anjuman2006@hotmail.com

★ લવાજમ ★		
છુટક નકલ	રૂા.	૨૦/-
વાર્ષિક લવાજમ	રૂા.	૨૦૦/-
વિદેશ માટે	રૂા.	૧,૫૦૦/-
પેટ્રોન ફી (૧૧ વર્ષ માટે)	રૂા.	૨,૨૦૦/-
આજીવન	રૂા.	૫,૦૦૦/-
વિદેશ માટે પેટ્રોન	રૂા.	૧૨,૦૦૦/-
વિદેશ માટે આજીવન	રૂા.	૨૦,૦૦૦/-

માનદ તંત્રી
પટેલ શબીર અલી રઝવી દયાદરવી

● અનુક્રમણિકા ●

01 આ છે આપણા કરવૂતો અને આ છે એનો અંજામ !	04
02 કન્ઝુલ ઈમાન વ ખઝાઈનુલ ઈફાન	09
03 (દર્સે હદીષ) મિઆત (ઉદૂ) શહે મિશકાત	12
04 હદાઈકે બખ્શિશ	15
05 સીરતે રસૂલે મુખ્તાર <small>صلى الله عليه وسلم</small>	18
06 તઝકેરતુલ અવલિયા : હઝરત રાબિઆ બસરી <small>رضي الله عنها</small> ના હાલાત તથા ખૂબીઓ	20
07 નેકીઓની વસંત ખીલી !	22
08 રોઝા વિશે અમુક જરૂરી મસાઈલ	24
09 જરૂરી સવાલોના સ્પષ્ટ જવાબો	28
10 ગવર્નમેન્ટ ભલે સ્ત્રીને રજા આપે મેહરમ વિના હજજની પણ....	30
11 ગુનાહોનો ઈલાજ	31
12 હુઝૂર <small>صلى الله عليه وسلم</small> ની જિંદગીના ૪૦ નિયમો	34
13 સાસરે જતી દીકરીને ૧૦ વસિયતો	41
14 વિશ્વના મુસ્લિમો અને યહૂદી ક્રૌમની તા'લીમી સરખામણી	42
15 વહાબી દેવબંદી સાથે કદાપિ નિકાહ થશે જ નહીં !	46
16 બરકાતે ખ્વાજાની ટપાલ	47

તેરી રહમતોં કા દરયા સરે આમ ચલ રહા હૈ

તેરી રહમતોં કા દરયા સરે આમ ચલ રહા હૈ મુઝે ભીક મીલ રહી હૈ મેરા કામ ચલ રહા હૈ મેરે દિલ કી ઘળકનોં મેં હૈ શરીક નામ તેરા ઈસી કામ કી બદ્દોલત મેરા કામ ચલ રહા હૈ તેરી મસ્તીયે નઝર સે હૈ બહાર મૈકદે કી વહી મય બરસ રહી હૈ વહી જામ ચલ રહા હૈ યે કરમ હૈ ખાસ તેરા કે સફીના જિંદગી કા કભી સુખ્હ ચલ રહા હૈ કભી શામ ચલ રહા હૈ ઉસે ચાહતી હૈ દુન્યા ઉસે હુંઠતી હૈ મંઝિલ રહે ઈશકે મુસ્તફા મેં જો ગુલામ ચલ રહા હૈ મેરે દામને ગદાઈ મેં હૈ ભીક મુસ્તફાઈ ઈસી ભીક પરતો 'ફાસિમ' મેરા કામ ચલ રહા હૈ

આ છે આપણા કરતૂતો અને આ છે અંજામ !

પહેલાંના જમાનામાં લાજ શરમ, હયા, ઈજજત આબરૂ, વડીલોની માન મર્યાદાને ખાતર લોકો જાનની બાજી લગાડી દેતા. એનું એક સભ્ય તથા સુસંસ્કૃત સમાજમાં ખૂબ જ મહત્વ હતું. નાયવાનો ગાવાનો ધંધો કરનારા નીચ જાતિમાંથી આવતા હતા, તેઓ જાહેરમાં નાયગાન કરીને લોકોનું મનોરંજન કરીને રોજી કમાતા. આજનો માહોલ અજબનો થઈ ગયો કે એ નીચ લોકોનાં નીચ કામો કરવામાં કહેવાતા શરીફ લોકોને હવે જરાય શરમ હયા કે ખૌફે ખુદા નડતો નથી ! સારાંશ કે એઓ પોતે જ નીચ બની રહ્યા છે કે તેઓ પોતે પણ જાહેરમાં નાચી કૂદી રહ્યા છે અને તેમની બહેન છોકરીઓ જેમના માથેથી કદી ઓઢણી હટતી ન હતી તે તેણીઓને પણ હવે લોકો સામે રંડીઓ જેવો પહેરવેશ પહેરાવી નચાવી રહ્યા છે અને પરાયા યુવાનો સીટીઓ વગાડી તાળીઓ પાડી રહ્યા છે ! અને દિલી ગૈરત તથા દિલની મુદાદિલીની હાલત એ છે કે તેને ફ્રનું કામ સમજી રહ્યા છે ! અને હજારો અફસોસની વાત એ છે કે તેઓ પોતે મુસલમાન છે અને પોતાને મુસલમાન કહે છે. હાલમાં સોશયલ મીડીયામાં ફરતી બે ચાર વીડીઓ ક્લિપો શાદીમાં બેહયા બની નાયનારાઓની જોઈને થયું કે દુનિયામાં મુસલમાનો પર ગૈરોના જુલ્મો સિતમ શાથી થઈ રહ્યા છે તેનાં કારણો શોધવાની જરૂર નથી, આ જ અને જીવનમાં ઈસ્લામ વિરુદ્ધ અનેક આપણા કરતૂતો આપણા પર આફતો નોતરી રહ્યાં છે, અને આ વાત કુર્આન હદીષથી સાબિત પણ છે.

★ શું આ હદીષો આપણા પર ફિટ નથી થતી ? ★

સહાબીએ રસૂલ હઝરત અબૂ દરદા رضي الله عنه થી મરવી છે કે તેમણે કહ્યું, નેકીનો હુકમ આપતા રહો અને બુરાઈથી રોકતા રહો, નહીં તો અલ્લાહ તઆલા તમારા પર એવો હાકિમ નિયુક્ત કરી દેશે જે તમારા વડીલોનું માન નહીં રાખે, તમારાં બાળકો પર રહમ નહીં કરે. તમારા મોટેરાઓ બોલાવશે પણ તેમની વાત નહીં માનવામાં આવે. તેઓ મદદ માગશે પરંતુ તેમની મદદ નહીં કરવામાં આવે. તેઓ બખ્શિશ (મુક્તિ) તલબ કરશે પણ તેમને બખ્શવામાં નહીં આવે. (મુફાશફતુલ કુલૂબ)

આજે લગભગ દુનિયાભરમાં મુસલમાન એક ગર્ભિત ભયની સાથે જીવી રહ્યો છે બલકે અનેક દેશોમાં કીડા મકોડા જેમ મુસલમાનોનાં વડીલો, યુવાનો, બાળકો, સ્ત્રીઓ, વૃદ્ધો સૌના લોહી સાથે જાણે હોળી ખેલાય રહી છે, આપણી ઊંચી ઊંચી બિલ્ડિંગોવાળાં રોનકભર્યા શહેરો આજે ખંડેર બની ગયાં છે, લાખોની સંખ્યામાં મુસલમાનો હિજરત કરી રહ્યા છે, ચોતરફથી જાનવરો જેમ હંકારાઈ રહ્યા છે, ગમે તેવા અપમાનજનક શબ્દો મુસ્લિમ કૌમ માટે બોલાય રહ્યા છે, નિર્દોષોને મુજરિમ બનાવી સજાઓ થઈ રહી છે, કોઈ આશરો આપવા તૈયાર નથી. અલ્લાહુ અકબર ! આ શું હાલત છે આપણી ?! છતાં હજી મુસલમાનોની આંખો નથી ઉઘડતી ?! હજી નાયગાન, હરામ ધંધા, હરામ કામો ?! કયુ એવું કામ મુસલમાને છોડ્યું છે જેનાથી અલ્લાહ વ રસૂલ

નારાજ ન થાય ?! દુનિયામાં થતા જુલ્મોના લાઈવ ન્યૂઝ, વીડીઓ વગેરે થકી મોબાઈલ, ટી.વી પર જોઈ પણ રહ્યા છે છતાં મુદ્દાદિલીની એ હાલત કે માથા પર કરચલી પણ નથી પડતી ! ઈલ્લા માશાઅલ્લાહ ! શું આ આપણને સુધરવા માટેનો મોકો નથી કે હજી તમે રહો છો ત્યાં છેક એવા દિવસો નથી આવ્યા ?! પણ યાદ રાખો મુસીબતના આગમનનાં વાદળો તો ક્યારનાં ગરજી રહ્યાં છે, જો હજી એના પ્રતિ ધ્યાન કરીને ઈસ્લામી આદેશોના પાબંદ નહીં બનો તો ખુદા ન ખ્વાસ્તા ને એ વાદળો આપણા પણ વરસી પડે એ ન ભૂલશો ! અલ્લાહની પનાહ ! શું ઉપરોક્ત હદીષ આપણને ચેતવવા માટે પૂરતી નથી ?! સમજો ! સમજો ! નેકીઓનો હુકમ ન આપવાનું અને બુરાઈથી ન રોકવાનું આ પરિણામ છે ! જ્યારે કે આપણો હાલ તો એ છે કે ખુદ જ બુરાઈઓના સમુદ્રમાં ગરકાવ થઈ ગયા છીએ ! (ઈલ્લા માશા અલ્લાહ !)

★ આપણી દુઆઓ ફૂલ કેમ નથી થતી ?! ★

ઉમ્મુલ મો'મિનીન હઝરત આઈશા સિદીકા رضي الله عنها ફર્માવે છે કે સરકારે દો આલમ عَالَمَيْنِ એકવાર દૌલતકુદા પર તશરીફ લાવ્યા તો ચેહરએ અન્વર પર એક ખાસ અસર જોઈને મહેસૂસ કર્યું કે કોઈ મહત્વનો મામલો ઉપસ્થિત થયો છે. હુઝૂર રહમતુલ્ લિલ્ આલમીન عليه السلام એ કોઈની સાથે વાતચીત ન કરી અને વુઝૂ કરીને મસ્જિદમાં તશરીફ લઈ ગયા. હું હુજરા (કમરા)ની દીવાલથી અડીને સાંભળવા માટે ઉભી થઈ ગઈ કે શું આદેશ આપે છે ? આફ્રાએ દો જહાં عَالَمَيْنِ મિમ્બર પર ઉભા થયા અને હમ્દો ષના પછી ફર્માવ્યું, "હે લોકો ! રબ્બે ઝુલ જલાલનો ઈર્શાદ છે કે સારી વાતોનો હુકમ આપતા રહો અને બુરી વાતોથી રોકતા રહો નહીં તો એ સમય આવી જશે કે તમે દુઆ માગો અને ફૂલ નહીં થાય, તમે સવાલ કરો અને પૂરો કરવામાં ન આવે, તમે તમારા દુશ્મનોની વિરુદ્ધ મદદ ચાહો અને તમારી મદદ કરવામાં ન આવે. હુઝૂર શફીઉલ મુઝનબીન عليه السلام આ મુબારક વાતો ઈર્શાદ ફર્માવ્યા બાદ મિમ્બરથી નીચે તશરીફ લઈ આવ્યા.

-(અત્તરગીબ વત્તરહીબ, બરકાતે શરીઅત, સુન્ની દા'વતે ઈસ્લામી-મુંબઈ)

પ્યારા દીની ભાઈઓ ! બહેનો ! દુનિયાભરમાં મુસલમાનોની કફોડી હાલત છે અને રોજ નવા નવા ઘા આ ક્રૌમ પર થઈ રહ્યા છે, જેના માટે ઠેર ઠેર દુઆઓ થઈ રહી છે છતાં સંજોગો અધિક બદથી બદ્તર બનતા જઈ રહેલા જણાય છે. જાણે કે આપણી દુઆઓ બાબે ઈજાબતથી ટકરાતી નથી. આપણે અલ્લાહની મદદના સવાલો કરીએ છીએ પણ રબની મદદ આવતી જણાતી નથી ! છેવટે આવું શાથી થાય છે ? તો જવાબ તમારું દિલ આપશે ? તમારો અંતર આત્મા આપશે કે આપણે કયા મોઢે દુઆ પણ કરીએ ?! મુસ્લિમ સમાજ અમલી, એતેકાદી, અખ્લાકી દરેક રીતે બુરાઈઓથી દિન પ્રતિ દિન ઘેરાતો જઈ રહ્યો છે, તો રબની ચેતવણી મુજબની મુસીબતો પણ આપણને ઘેરશે અને કોઈ મદદ આપણને થશે નહીં. જેથી દરેક મુસલમાન ભાઈ બહેન, વડીલો, મા, બહેનો પોતાના જીવનની રીતભાતને જુએ અને અલ્લાહ વ રસૂલના હુકમોને જુએ, પોતાના ઘરનીક હાલતનો અભ્યાસ કરે કે કેટલો ઈસ્લામ આપણા જીવનમાં છે અને કેટલો આપણા ઘરમાં છે, કેટલો આપણા સમાજમાં છે ?! અને આજથી તૌબા કરી અલ્લાહ વ રસૂલના ફર્માનોને ગળે લગાડી ઈસ્લામની ઈમાનની કદરમાં લાગી જાય તો અલ્લાહની રહમતથી મજબૂત ઉમ્મીદ છે કે આપણા દિવસો પલ્ટાઈ જશે, અને જો આપણે હજીય મનમાની જ કરીશું તો ભયાનક ભવિષ્યના માટે તૈયાર થઈ જાવ ! દુનિયામાં પણ અને આખેરતમાં પણ !

★ જે ધર્મમાં સ્ત્રીના ઝાંઝર બલ્કે સ્ત્રીના અવાજ પર પાબંદી છે તેમના આ હાલ ?! ★

પ્રથમ વાત તો એ કે ઈસ્લામે મુસલમાન સ્ત્રીને પદો કરવાનો હુકમ આપ્યો છે અને પદાનો મતલબ છે ગૈર મદોથી મુસલમાન સ્ત્રી પોતાના શરીરને ઢાંકે. જ્યારે આજકાલ એવા બુર્ખા પહેરવામાં આવે છે કે શરીર પર ટસોટસ હોય, ફીટોફીટ હોય અને શરીરના દરેક વળાંકો તથા ઘાટો એકદમ બહાર પડીને જોનારને પોતાના તરફ જોવા લલચાવે ! ચુસ્ત ઈજારો ચામડી સાથે જાણે ચોટાડી દીધેલી હોય એવી તથા સ્લેક્સ પહેરવું જાણે આજકાલ સ્ત્રીની ઓળખ બની ગયું ! નવી પેઢી તો મોટાભાગે ટાંગો અને જાંગો તથા સીટો તદ્દન જાહેર કરવા માટે આવી જ સ્લેક્સ પહેરવા લાગી છે તથા શરીરના ઉપરના ભાગે ચુસ્ત શર્ટ જેવું અને જભ્ભો પણ પહેરે તો ફીટોફીટ અને છાતીઓ ઢાંકવાના બદલે તેને ઈરાદાપૂર્વક ઉભારે તેવા ડ્રેસો પહેરીને ઓઢણીઓથી છાતી ઢાંકવાને બદલે તેને માથા પર ફેંટા જેમ બાંધી દે છે ! અને પછી શાદીઓમાં ક્યાંક આવા દેખાવ સાથે તો ક્યાંક છૂટ્ટા વાળો સાથે હિંદુઓના ગરબાની જેમ છોકરાઓની હાર તથા છોકરીઓની હાર બનાવી છોકરા છોકરીઓ બેન્ડબાજા પર ગરબાની ધુન પર નાચે છે ! અલ્લાહની પનાહ ! જુવાનો નાચે છે બલ્કે ઘરડાઓ પણ નાચે છે ! આ જોઈને ન મા લજાય છે, ન બાપ લજાય છે, ન ભાઈને ગુસ્સો આવે છે, ન પતિનું તેવર બદલાય છે, બલ્કે બોલે છે કે હવે શાદીમાં તો ચાલે ! એવું ?! શાદીમાં ઈસ્લામ ભૂલી જવાનો ? આપણે ઈમાનવાળા છીએ તેને પીઠ પાછળ રાખી દેવાનું ? આશિકે રસૂલ છીએ તો ઈશ્કને બાજુએ હડસેલી દેવાનો ? અને શૈતાનના તથા ઈસ્લામના દુશ્મનોના આશિક બની જવાનું ?! યાદ રાખો ! આ જ વિચારો તથા વર્તનો તમારાં રહ્યાં તો દુનિયામાં પણ તબાહી તમારી રાહ જોઈ રહી છે અને આખેરતમાં અઝાબ તો ઉભો જ છે. અલ્લાહની પનાહ !

★ સમાજમાં નાજાઈઝ-આડા સંબંધોની જાણે વસંત ખીલી છે ! ★

જુઓ ! ભાઈઓ ! બહેનો ! અમે પૂરી કૌમને મુજરિમ નથી કહેતા પણ માહોલ ખૂબ જ બદલી બદતર થતો જઈ રહ્યો છે. નાજાઈઝ સંબંધો ખૂબ વધી રહ્યા છે. યુવાનો યુવતીઓ ઉપરાંત પરિણીતાઓ તથા આર્થિક ! યહૂદીઓની ભેટ આપેલ ગંદી વેબસાઈટો પર બેહચાઈનાં દશ્યો જોઈને દીન ઈમાનની પરવા કર્યા વિના, સમાજની, ખાનદાનની, ઔલાદની, પોતાની ઈજતની પરવા કર્યા વિના આડા સંબંધો બાંધવાને જાણે હલવો સમજી બેઠાં છે. કુર્આનમાં તો છે કે : "ઝિનાની નજુક પણ ન જાવ !" એટલે કે સ્ત્રી પુરૂષો એવાં કાર્યોથી પણ બચે જે ઝિના સુધી પહોંચાડે. જેમ કે ગૈર મેહરમોની સામે બેપદા આવવું, બિન જરૂરી વાત કરવી, છોકરા છોકરીની ફેન્ડશીપ ! એકબીજાને મેસેજ કરવું, ઘરના મર્દની ગેર હાજરીમાં ગેર મેહરમને ઘરમાં બેસાડી એકાંતમાં વાતો કરવી, જોવું, સ્પર્શવું, હસી મજાક કરવી, નગ્નતા દર્શાવતા ડ્રેસો પહેરી જાહેરમાં ફરવું, ગંદી નગ્ન ફિલ્મો જોવી..વગેરે.. તો આ કુર્આન પર ઈમાનવાળા ભાઈઓ બહેનો (શું શું હરામ કામો નથી કરતાં ? વર્ણન કરતાં શરમ આવે છે ! ફૂલમ કાંપે છે !) અલ્લાહની વાતની અવગણના કરીને એ શૈતાની આદેશ મુજબનાં કામો કરશે તો દુનિયામાં આફતો, મુસીબતો નહીં આવે તો શું થશે ? અને આખેરતમાં જહન્નમની આગમાં નહીં સળગે તો શું થશે ? વળી શાદીઓ પણ વહાબી દેવબંદીઓમાં બેધડક કરે છે. અને શરીરતનો હુકમ છે કે તેમની સાથે નિકાહ થતા નથી, જે સંબંધ થશે તે હરામકારી અને ઔલાહ

હરામની ગણાશે, અને જીવનભર ઝિના થયેલો ગણાશે. તો આ બાબતે પણ આપણે ગંભીર નથી.

અલ્લાહ વ રસૂલની ભેટ કુર્આન તથા હદીષને ગળે લગાડો અને યહૂદ તથા નસારાની શૈતાની ભેટો, ગંદી વેબ સાઈટો, ગંદી ફિલ્મોનો ત્યાગ કરો, નહીં તો ખુદા વ રસૂલ નારાજ થશે, અને એ જો નારાજ થશે તો તમારા હાલ બંને જહાનમાં બુરાથી બુરા થશે જ ! એ ન ભૂલશો.

★ રમઝાન ચાલે છે ને ?! જાવ તમારાં બજારો ધોળા દહાડે જોઈ લો ! ★

રમઝાન શરીફની ફઝીલતો બરકતો રહમતો તથા રોઝાનાં, તરાવીહનાં, એ'તેકાફનાં ઈનામો રબ તરફથી અગણિત મળે છે જેને તમો ઉલમાથી સાંભળતા રહો છો, કિતાબોમાં વાંચતા રહો છો. એ સૌ કોના માટે છે ? ફક્ત મુસલમાન માટે. પણ જાણે મુસલમાનને એની કોઈ જ દરકાર નથી, બલકે રોઝા ત્યજનારાઓના અઝાબની ધમકીઓ તથા ચેતવણીઓ પણ વાંચતા હશો, પણ એની પણ મુસલમાનોને જાણે પરવા નથી ! ઈલ્લા માશાઅલ્લાહ ! રમઝાનમાં દિવસના પણ બજારોમાં જશો તો મુસલમાન જાહેરમાં ખાતા પીતા જોવા મળશે, જાણે કે આ ક્ષેત્ર રમઝાનથી પર છે ! એમને રોઝા રાખવાનો કે રમઝાનના અદબનો હુકમ નથી. હોટલો ધમધોકાર ચાલી રહી છે, ક્યાંક કપડાનો પડદો ટાંગી દીધો છે અને અંદર મુસલમાનો ખાય પી રહ્યા છે ! અલ્લાહ વ રસૂલનાં ફર્માનો વિરૂધ્ધ એક પ્રકારની આ રીતની મુસલમાન થઈને બગાવત કરીને તમો જ વિચારો કે ક્યાંથી ભલાઈ પામી શકશો ?! વળી કેટલા તો એટલા બેબાક બને છે કે કોઈ ટોકે છે તો કહે છે, "પદા નહીં જબ કોઈ ખુદાસે તો બંદોસે પદા કરના ક્યા ?!" અસ્તગફિરુલ્લાહ ! ચોરી તો ચોરી ઉપરથી સીનાજોરી ! બનાવ મશહૂર છે કે એક મજૂસી (અગ્નિપૂજક)એ રમઝાનની અદબ ન કરવાને કારણે એ તેનો બાળક કે જે જાહેરમાં ખાતો હતો તેને તમાચો માર્યો કે, "મુસલમાનોના રોઝા ચાલે છે અને તું જાહેરમાં ખાય છે ?!" તે તો નાદાન બાળક ગૈરનું હતું ! છતાં મજૂસીની આ અદબે તેને જહન્નમમાંથી જન્નતમાં પહોંચાડી દીધો ! એટલે કે રબ તઆલાએ તેને મરતા પહેલાં ઈમાન નસીબ કર્યું. જ્યારે આપણુ બાળક નહીં પણ બુદ્ધિશાળી કહેવાતા મુસલમાનો રમઝાનની અદબ નથી કરતા તો તેમને સખ નહીં થાય ?! જેવું કરશો તેવું પામશો !

★ નેકી કરવાથી વધુ મહત્વનું ગુનાહોથી બચવું છે ★

કેટલાક ભાઈઓ એવા પણ છે કે ગુનાહોનાં કામોમાં પડતા રહે છે, શાદીઓમાં તથા અન્ય મનોરંજનનાં કામોમાં લાખો રૂપિયા હરામ માર્ગે ખર્ચી નાખે છે. પછી જો તેમને કહેવામાં આવે છે તો કહે છે કે અરે ભાઈ ! અમે નેકીનાં કામો પણ કરીએ જ છીએ ! અમે મસ્જિદોમાં, મદૂસામાં, ગરીબોમાં રકમ ખર્ચીએ છીએ, નમાઝ પણ પઢીએ છીએ..... વગેરે. તો એવા લોકોએ વિચારવું જોઈએ કે પ્રથમ તો તમારી નેકીઓ રિયાકારીથી ખાલી છે કે કેમ તે વિચારો, અને તે રબની બારગાહમાં કૂબૂલ થઈ કે નહીં તેની કોઈ ગેરંટી નથી. જો આવી બિન પાયેદાર નેકીઓને આધાર બનાવીને તમો ગુનાહનાં કામો કરશો તો ખુદા ન ખવાસ્તા ને કોઈ એક જ ગુનાહમાં ખુદા પકડ કરી લેશે તો સીધા જહન્નમ ભેગા કરી દેશે. જેથી કોઈ નેકી પર ગર્વ કરીને ગુનોહ કરવો એ નેકીને પણ ક્યાંયની નહીં રાખે અને તમને પણ ક્યાંયના નહીં રાખે ! જેથી એ ગલત ખયાલ ત્યજ દો.

★ તૌબા કરી લો ! હજી તૌબાના દરવાજા ખુલ્લા છે ! ★

આવો ! પ્યારા દીની ભાઈઓ ! બહેનો ! હજી સમજ પડી હોય તો અલ્લાહની રહમતની નિરાશ ન થશો. તે રહીમ રબ ખુદ ફર્માવે છે : لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ ۗ "અલ્લાહની રહમતથી નિરાશ ન થાવ." (સૂ. ઝૂમર, આ. ૫૩) તે બેહદ મહેરબાન છે, તેનાથી ડરી જાવ અને તદ્દન સાચા દિલથી ભવિષ્યમાં એ ગુનાહોમાં ન પડવાના પાકા નિશ્ચય સાથે ખુદાની બારગાહમાં પ્યારા મહબૂબ ﷺ ના વસીલાથી તૌબા કરી લઈએ અને માફી તલબ કરી લઈએ તો તે રહમાન, રહીમ, કરીમ રબ જરૂર આપણી બખ્શિશ ફર્માવી દેશે. તેનો વાયદો છે કે ગુનાહોથી સાચી તૌબા કરે છે તે એવો જ છે જાણે કે તેણે ગુનોહ કર્યો જ નથી. જેથી આવો ! આપણે અલ્લાહનો ડર દિલમાં જન્માવી આપણા ગુનાહિત ભૂતકાળથી સાચા, દિલથી રડી રડીને તૌબા કરી લઈએ, તો આપણી દુનિયા પણ પુર અમ્ન થશે અને આખેરત પણ આરામદાયક થશે. આપણે કોઈનાથી ડરવાની જરૂર નથી, ફક્ત રબથી ડરવાની જરૂર છે, તો કોઈ આપણો વાળ વાંકો નહીં કરી શકે. કેમ કે ખુદ તેનું જ ફર્માન છે : فَلَا تَخْشَوُا النَّاسَ وَخَشَوُا اللَّهَ ۗ "તમો લોકોથી નહીં, મારાથી ડરો !" (સૂ. માઈદા, આ-૪૪) બીજી જગાએ ફર્માવ્યું : فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُوا اللَّهَ ۗ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۝ "જો તમો મોમિન છો તો લોકોથી નહીં મારાથી ડરો !" (સૂરઅ આલે ઈમરાન, આ. ૧૭૫) આપણો મહાન રબ જ્યારે આવો પાકો વાયદો કરે છે તો આપણે એટલું જ કરવાનું છે કે આપણે લોકોથી નહીં રબથી ડરીને તેના જ હુકમો પ્રમાણે જીવીએ તો તે દરેક ક્ષેત્રે આપણી રક્ષા કરશે. શું સરસ કહું છે એક બુઝુર્ગો ! એક ટૂંકા વાક્યમાં દુનિયા તથા આખેરતની ભલાઈના દરિયા સમેટી કાઢ્યા છે કે : "تُؤْتِيكَ مَا تَشَاءُ بِمَا تَشَاءُ" "તૂ ખુદાકી માન તેરી સબ માર્નેગે !" وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ

<h1>માસુમ</h1> <p>દુર્સ એન્ડ ટ્રાવેલ્સ</p>	 <p>રપ વર્ષના અનુભવી</p>	<p>ઉમરાહ પ્રોગ્રામ ૨૦૧૮-૧૯</p>
		<p>❖ ઓક્ટોબર-૨૦૧૮ ❖ નવેમ્બર-૨૦૧૮</p> <p>ઈદે મીલાદશરીફ મદીનાશરીફમાં</p> <p>❖ ડિસે. ૨૦૧૮ ❖ જાન્યુ. ૨૦૧૯</p> <p>❖ ફેબ્રુ. ૨૦૧૯ ❖ માર્ચ-૨૦૧૯</p>
<p>ભરૂચના ભઠિયારાના હાથથી બનાવેલ સ્વાદિષ્ટ સવારનો ચા નાસ્તો તથા બપોર-સાંજનું જમણ</p>		<p>ઉમરાહ ૨૦૧૮-૧૯ નું બુકીંગ ચાલુ છે.</p>
<p>સુવિધાઓ ★ ૫ લિટર ઝમઝમ ★ ફ્રી લોન્ડ્રી સર્વિસ ★ ઉમરાના અરકાન તથા મક્કા મદીના શરીફની ઝિયારતો સાથે રહીને કરાવાશે. ડાયરેક્ટ ફ્લાઈટ સાઉદી એરલાઈન્સ.</p>		
<p>બુક કર્યા પછી એરલાઈન્સ તથા સરકારી ટેક્ષમાં વધારો થશે તો તે વધારો લેવામાં આવશે નહીં.</p>		
<p>સપર્ક</p>	<p>હાજી ઈબ્રાહીમ અહમદ મોટલી (દયાદરાવાળા)</p> <p>૪ મરીયમ કોમ્પ્લેક્સ, મુસ્લિમ સોસાયટી પાસે, જંબુસર રોડ, ભરૂચ, ગુજરાત-ઈન્ડિયા</p> <p>મો. 9427582200, 9824108692, 9737868862</p>	<p>લકઝરી દ્વારા ભરૂચથી મુંબઈ એરપોર્ટ, રીટર્ન ભરૂચ ખાસ સેવા આપવામાં આવશે.</p>
		

કુર્આને પાકની તફસીર

કબુલ ઈમાન વ ખઝાઈનુલ ઈફાન

:: અમ ::

:: અનુવાદક ::

આ'લા હઝરત ઈમામ અહમદ રઝા رحمة الله عليه

મૌલાના હસન આદમ કોલવનવી رحمة الله عليه

સૂરએ આલે ઈમરાનની તફસીર

તમે ફર્માવો ! અય કિતાબવાળાઓ ! અલ્લાહની આયતો કેમ નથી માનતા ?^{૧૧} અને તમારા કામ અલ્લાહની સામે છે (૯૮) તમે ફર્માવો, અય કિતાબવાળાઓ ! શા માટે અલ્લાહના માર્ગથી રોકો છો^{૧૨} ? તેને જે ઈમાન લાવે. તેને વાંકો કરવા ઈચ્છો છો અને તમે પોતે એના પર સાક્ષી^{૧૩} અને અલ્લાહ તમારા કરતુતોથી અજાણ નથી (૯૯) અય ઈમાનવાળાઓ ! જો તમે અમુક કિતાબવાળાઓના કહયે ચાલ્યા તો તેઓ તમારા ઈમાન પછી તમને કાફિર કરી મૂકશે^{૧૪} (૧૦૦) અને તમે કેમ કરી કુફર કરશો ? તમારા પર અલ્લાહની આયતો પઢાય છે. અને તમારામાં તેનો રસૂલ પઢાયો. અને જેણે અલ્લાહનો સહારો લીધો તો જરૂર તે (ને) સીધો માર્ગ દેખાડવામાં આવ્યો (૧૦૧) અય ઈમાનવાળાઓ ! ડરો અલ્લાહથી જેવો તેનાથી ડરવાનો હક છે. અને કદાપિ મરશો નહીં પણ મુસલમાન (રહીને) (૧૦૨) અને અલ્લાહની રસ્સી મજબૂત પકડી લો^{૧૫} બધા મળીને, અને અંદરોઅંદર વિખેરાઈ ન જશો^{૧૬} અને અલ્લાહનું એહસાન પોતાના પર યાદ કરો જ્યારે તમારામાં વેર હતું, તેણે તમારાં દિલોમાં મેળાપ કરી દીધો તો તમે તેના ફરૂલથી અંદરો અંદર ભાઈ ભાઈ

સૂરએ આ'લે ઈમરાન મદીના તચ્ચિબામાં ઉતરી, એમાં ૨૦૦ આયતો, ૪૮૦ શબ્દો, અને ૧૪૫૨૦ અક્ષરો છે.

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَ اللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٨﴾ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ مِن أَمِّن تَبْغُونَهَا عِوَجًا وَ أَنْتُمْ شُهَدَاءُ ۗ وَ مَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٩٩﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَطِيعُوا فَرِيقًا مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ يَرُدُّوكُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ كُفْرِينَ ﴿١٠٠﴾ وَ كَيْفَ تَكْفُرُونَ وَ أَنْتُمْ تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ آيَاتُ اللَّهِ وَ فِيكُمْ رَسُولُهُ ۗ وَ مَنْ يَعْصِمْ بِاللَّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٠١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَ لَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٠٢﴾ اعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَ لَا تَفَرَّقُوا ۗ وَ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا ۗ وَ كُنْتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُم مِّنْهَا ۗ

થઈ ગયા^{૧૦} અને તમે એક ખાઈ દોઝખના કિનારા પર હતા^{૧૮} તો તેણે તમને તેનાથી બચાવી દીધા^{૧૯} અલ્લાહ તમારા માટે આમ જ પોતાની આયતોમાં બયાન ફર્માવે છે કે ક્યાંક તમે હિદાયત પામો (૧૦૩) અને તમારામાં એક વર્ગ એવો હોવો જોઈએ કે (જે) ભલાઈ તરફ બોલાવે અને સારી વાતોનો હુકમ કરે બુરી (વાતો)થી રોકે^{૨૦} અને એ જ લોકો મુરાદે પહોંચ્યા^{૨૧} અને તેમની જેવા ન થશો જે અંદરો અંદર વિખેરાઈ ગયા અને તેમનામાં ફૂટ પડી ગઈ^{૨૨} એ પછી કે સ્પષ્ટ નિશાનીઓ તેમને પહોંચી ચૂકી હતી^{૨૩} અને તેમના માટે મોટો અઝાબ છે (૧૦૫)

:: સમજૂતી ::

૧૧ : જે સૈયદે આલમ عليه السلامની નુબુવ્વતની સત્યતા બતાવે છે.

૧૨ : નબી عليه السلامને જૂઠલાવીને, અને તવરાતમાં આપના જે વખાણ અને ગુણ વર્ણવાએલા છે તેને છુપાવીને.

૧૩ : કારણ કે સૈયદે આલમ عليه السلامની તારીફ તવરાતમાં લખાએલી છે. અને અલ્લાહને જે દીન સ્વીકાર્ય છે તે ફક્ત દીને ઈસ્લામ જ છે.

૧૪ : શાને નુમૂલ : ઔસ અને ખઝરજ કબીલાઓમાં પહેલાં ઘણી દુશ્મનાવટ હતી. મુદતો સુધી એમની વચ્ચે લડાઈ ચાલુ રહી. સૈયદે આલમ عليه السلامના સદકામાં એ કબીલાઓના લોકો ઈસ્લામ લાવીને પરસ્પર દૂધ સાકરની જેમ ભળી ગયા. એક દિવસ તે લોકો એક મજલિસમાં બેસીને અંદરોઅંદર પ્રેમ મોહબ્બતની વાતો કરી રહ્યા હતા. ત્યારે શાસ બિન કેસ જે ઈસ્લામનો મહાન શત્રુ હતો તે એ તરફ થઈને પસાર થયો અને એમના એકબીજા સાથેના

كذَلِكَ يبينُ اللهُ لكم آيته لعلكم تهتدون ۝ و
لتكن منكم أمة يدعون إلى الخير و يأمرُونَ
بالمعروف و ينهون عن المنكر ۝ أولئك هم
المفلحُونَ ۝ و لا تكونوا كالذين تفرقوا و
اختلفوا من بعد ما جاءهم البينات ۝ أولئك
لهم عذاب عظيم ۝

સંબંધો જોઈને સળગી ઉઠયો અને કહેવા લાગ્યો કે જ્યારે આ લોકો એકબીજા સાથે મળી ગયા તો અમારૂં શું ઠેકાણુ રહેશે ? તેણે એક યુવાનને નક્કી કર્યો જે તેમની મજલિસમાં બેસીને તેમની પાછલી લડાઈઓની ચર્ચા કરે. અને તે સમયે દરેક કબીલો પોતાની તારીફ અને બીજાઓની બુરાઈમાં જે અશઆર (કાવ્ય પંક્તિઓ) લખતો હતો, તે બોલે. તે યહૂદીએ એવું જ કર્યું અને તેવી ફિત્નાખોરીથી બન્ને કબીલાઓના લોકો જુસ્સામાં આવી ગયા અને હથિયારો ઉઠાવી લીધાં. ખૂના મરકી થવાની તૈયારી હતી એવામાં જ એ ખબર સાંભળીને હુઝૂર عليه السلام મુહાજિરો સાથે ત્યાં પધાર્યા અને ફર્માવ્યું કે અય જમાઅતે એહલે ઈસ્લામ ! આ શું જાહલિયતનું કામ છે ? હું તમારી દરમ્યાન છું ! અલ્લાહ તઆલાએ તમને ઈસ્લામની ઈજજત આપી, જાહલિયતની બલાથી છુટકારો આપ્યો, તમારી વચ્ચે પ્રેમ અને મહોબ્બત આપ્યાં. તમે પાછા કુફ્રના સમયની પરિસ્થિતિ તરફ વળો છો ?!

હુઝૂરના ઈશાદે તેમના દિલો પર અસર કરી અને તેઓ સમજી ગયા કે આ શયતાનનો ફરેબ અને દુશ્મનની ચાલબાઝી હતી. તેમણે હાથોમાંથી હથિયાર ફેંકી દીધાં અને રડતાં રડતાં એક બીજાને ભેટી પડ્યા અને હુઝૂર ﷺ સાથે આજ્ઞાંકિત થઈને ચાલ્યા આવ્યા. તેમના માટે આ આયત ઉતરી.

૧૫ : હબ્લિલ્લાહ (અલ્લાહની રસ્સી)ની વ્યાખ્યામાં મુફ્સિરોનાં અમુક કથનો છે. અમુક કહે છે કે તેનાથી કુર્આન મુરાદ છે. મુસ્લિમની હદીષ શરીફમાં આવ્યું છે કે કુર્આને પાક હબ્લિલ્લાહ છે, જેણે એનો હુકમ માન્યો તે હિદાયત પર છે, જેણે એને છોડ્યું એ ગુમરાહી પર છે. હઝરત ઈબ્ને મસ્ઉદ રા.એ ફર્માવ્યું કે હબ્લિલ્લાહથી જમાઅત મુરાદ છે, અને ફર્માવ્યું કે તમે જમાઅતને અનિવાર્ય બનાવી લો કારણ કે તે હબ્લિલ્લાહ છે જેને મજબૂત પકડવાનો હુકમ થયો છે.

૧૬ : જેમ કે યહૂદીઓ અને નસરાનીઓ અલગ અલગ થઈ ગયા. આ આયતમાં એવા કાર્ય અને બાબતોની મનાઈ કરવામાં આવી જે મુસલમાનો વચ્ચે કુસંપનાં કારણ બને, મુસલમાનોનો તરીફો મઝહબે અહલે સુન્નત છે. એના સિવાય અન્ય માર્ગ ઈખ્તિયાર કરવો દીનમાં કુસંપ કરવા સમાન હોય મના છે.

૧૭ : અને ઈસ્લામના પ્રતાપે અદાવત દૂર થઈ ને અંદરો અંદર મહોબ્બત પેદા થઈ, ત્યાં સુધી કે ઔસ અને ખઝરજ (કબીલાઓ)ની તે પ્રખ્યાત લડાઈ જે ૧૨૦ વર્ષોથી ચાલુ હતી અને જેના કારણે રાત દિવસ ખૂનામરકીનું બજાર ગરમ રહેતું હતું તે સૈયદે આલમ ﷺ મારફત અલ્લાહ તઆલાએ બંધ કરાવી, અને યુદ્ધની અગ્નિ ઠંડી કરાવી અને લડાયક કબીલા વચ્ચે પ્રેમ અને મહોબ્બતની ભાવના જન્માવી.

૧૮ : એટલે કે કુફ્રની હાલતમાં કે જો તે હાલતમાં જ મરી જાત તો દોઝખમાં જાત.

૧૯ : ઈમાનની દોલત આપીને.

૨૦ : આ આયતથી અમ્મ બિલ મઅરૂફ (મલાઈનો હુકમ કરવો) અને નહી અનિલ મુન્કર (ખરાબ બાબતથી રોકવું) ફર્જ છે. અને ઈજમાઅ (ઉમ્મતની એકમતિ) હુજજત (દલીલ) છે એ બાબત દલીલ કરવામાં આવી છે.

૨૧ : હઝરત અલી રા.એ ફર્માવ્યું કે નેકીઓનો હુકમ કરવો અને બુરાઈઓથી રોકવું એ ઉત્તમ જિહાદ છે.

૨૨ : જેમ કે યહૂદીઓ અને નસરાનીઓ એક બીજા સાથે કુસંપમાં પડ્યા, અને તેમનામાં એક બીજા સાથે હસદ અને દુશ્મની જમી ગઈ, અથવા તમે પોતે કે ઈસ્લામના સમય પહેલાં જાહલિય્યતના સમયમાં અલગ અલગ હતા અને તમારી વયમાં હસદ અને શત્રુતા હતાં.

મસ્અલો : આ આયતમાં મુસલમાનોને અંદરો અંદર એકતા અને એકમતિનો હુકમ આપવામાં આવ્યો અને કુસંપ તથા તેનાં કારણો જન્માવવાની મના કરવામાં આવી. હદીષોમાં પણ એની ઘણી જ તાકીદો આવેલી છે. અને મુસલમાનોની જમાઅતથી અલગ રહેવાની સખ્તીથી મનાઈ ફર્માવવામાં આવી છે. જે ફિર્કો જન્મે છે તે આ હુકમનું ઉલ્લંઘન કરીને જ જન્મે છે, અને મુસલમાનોની જમાઅતમાં કુસંપ કરવાના ગુનાહમાં સંડોવાય છે. હદીષના ફર્માન અનુસાર તે શયતાનનો શિકાર છે, અલ્લાહ આપણને એનાથી બચાવે.

૨૩ : અને હક્ક સ્પષ્ટ થઈ ચૂક્યું હતું.

દર્સ
હદીષે પાઠ

મિર્જાતુલ મનાઝહ તર્જુમએ મિશકાતુલ મસાબીહ
મિર્જાત (ઉદ્) શરહે મિશકાત

અઝ : હઝીમુલ ઉમ્મત હઝરત મુહમ્મદ અહમદ ચારખાં નઈમી અશરફી બદાયૂની عليه السلام
કાર્યાલય

હદીષ : હઝરત જાબિર બિન સમુરહ رضی اللہ عنہ^૧ રિવાયત છે કે નબી કરીમ ﷺ નમાઝો તમારી જ નમાઝોની જેમ પઢતા હતા^૨ પરંતુ ઈશાની નમાઝ તમારી નમાઝ કરતાં થોડેક મોડેથી પઢતા હતા^૩ અને નમાઝ હલકી પઢતા હતા^૪. (મુસ્લિમ)

હઝરત અબૂ સઈદ رضી اللہ عنہ^૫ રિવાયત છે. ફર્માવે છે કે અમે રસૂલુલ્લાહ ﷺ ની સાથે ઈશાની નમાઝ પઢી. પછી તશરીફ ન લાવ્યા ત્યાં સુધી કે લગભગ અડધી રાત પસાર થઈ ગઈ.^૬ પછી ફર્માવ્યું, પોતાની જગાએ બેસેલા રહો. જેથી અમો અમારી જગાએ બેસેલા રહ્યા. પછી ફર્માવ્યું કે લોકો નમાઝ પઢી ચૂક્યા અને પોતાના બિસ્તરોમાં ચાલ્યા ગયા^૭ અને તમો નમાઝમાં જ રહ્યા જ્યાં સુધી કે નમાઝની રાહ જોતા રહ્યા. અને જો કમજોરોની કમજોરી તથા બીમારોની બીમારી ન હોત તો હું આ નમાઝને અડધી રાત સુધી મોડી કરી આપત.^૮ (અબૂ દાઉદ, નિસાઈ)

હઝરત ઉમ્મો સલમા રઝી અલ્લાહ એન્યા^૯ રિવાયત છે ફર્માવે છે કે નબી કરીમ ﷺ તમારા કરતાં ઝોહર જલ્દી પઢતા હતા અને તમો અસર હુઝૂર કરતાં જલ્દી પઢો છો.^{૧૦} (અહમદ, તિર્મિઝી)

હઝરત અનસ રઝી અલ્લાહ એન્યા^{૧૧} રિવાયત છે કે નબી કરીમ ﷺ જ્યારે ગરમી હોય ત્યારે નમાઝ ઠંડી કરીને પઢતા અને જ્યારે ઠંડી હોતી તો જલ્દી પઢતા.^{૧૨} (નિસાઈ)

હઝરત ઓબાદા બિન સામિત રઝી અલ્લાહ એન્યા^{૧૩} રિવાયત કરે છે કે મને હુઝૂરે અફઠસ અલેય્હિસ સાલમ^{૧૪} ફર્માવ્યું, મારા પછી તમારા પર એવા હાકિમો હશે જેને કેટલીક ચીજો સમય પર નમાઝ પઢવાથી રોકી દેશે.^{૧૫} ત્યાં સુધી કે તેમના સમયો નીકળી જયા કરશે. જેથી તમો સમય પર નમાઝ પઢી લીધા કરો.^{૧૬} એક સાહબ બોલ્યા કે યા રસૂલુલ્લાહ ! ﷺ તેમની સાથે પણ અમો નમાઝ પઢયા કરીએ ? ફર્માવ્યું, હા !^{૧૭} (અબૂ દાઉદ)

હઝરત કુબૈસા ઈબને વક્ફાસ રઝી અલ્લાહ એન્યા^{૧૮} રિવાયત છે. રસૂલુલ્લાહ ﷺ ફર્માવ્યું, મારા પછી તમારા પર એવા હાકિમો થશે જેઓ નમાઝમાં મોડુ કર્યા કરશે, તો તે તમારા માટે લાભદાયી અને તેમના પર વબાલ છે.^{૧૯} તમો એમની સાથે નમાઝ પઢયા કરજો જ્યાં સુધી તેઓ કા'બાની તરફ નમાઝ પઢે.^{૨૦} (અબૂ દાઉદ)

:: સમજૂતી ::

૬૬માં વિસાલ ફર્માવ્યો.

૧. આપ પોતે પણ સહાબી છે અને પિતા પણ સહાબી છે. હઝરત સઅદ ઈબને વક્ફાસ રઝી અલ્લાહ એન્યાના ભાણીયા છે. ફૂફામાં વસવાટ કર્યો. હિ.સ. ૬૪ અથવા

૨. આ તાબઈનથી સંબોધન છે. એ હઝરત આપને હુઝૂર અલેય્હિસ સાલમની નમાઝના સમયો વિશે પૂછતા હતા તો આપ એવો જવાબ આપતા હતા કે તમો

નમાઝો સહીહ સમયમાં પઢી રહ્યા છો. હુઝૂર ﷺ પણ એ જ સમયોમાં પઢતા હતા.

૩. યાદ રાખશો કે ઈશાની નમાઝને عَتَمَةٌ (અતમહ) કહેવું મના છે. ક્યાં તો હઝરત જાબિર રَضِيَ اللهُ عَنْهُને આ મનાઈનો ઈલ્મ ન થયો અથવા તે લોકો ઈશાનો મતલબ સમજતા ન હતા, "અતમહ" કહેવાથી સમજતા હતા. જેમ કે પંજાબના ગામડાવાસી અસ્સરને દીગર અને ઈશાને ખુફતાં કહેવાથી સમજે છે.

૪. એટલે કે જ્યારે નમાઝ પઢાવતા તો હલકી (ટૂંકી) કરતા, પોતાની એકલાની નમાઝ ખૂબ જ લાંબી પઢતા હતા, જેમ કે તહજજુદ વગેરે. અને આ પણ મોટાભાગે છે, નહીં તો ક્યારેક હુઝૂર ﷺ એ મગરિબમાં સૂરએ અસ્રાફ પઢી છે, પણ ગમે તેટલી લાંબી પઢતા સહાબાને હલકી જણાતી.

૫. નમાઝ પઢવાથી મુરાદ પઢવાનો ઈરાદો કરવું છે. સહાબાએ કિરામનો તરીકો એ હતો કે હુઝૂર યાહે ગમે તેટલી વારમાં તશરીફ લાવતા પણ ન હુઝૂરને નમાઝના માટે બોલાવતા હતા અને ન એકલા પઢી લેતા હતા અને પોતાની જમાઅત અલગથી કરી લેતા. તેઓ સમજતા હતા કે હુઝૂર ﷺ સાથેની ફઝા અલગ અદા કરતાં અફઝલ છે.

૬. જાહેર એ છે કે એ લોકોથી મુરાદ તે મુસલમાનો છે જેમણે પોતાની મસ્જિદોમાં ઈશા પઢી લીધી અથવા તે સ્ત્રીઓ, બાળકો જેઓ ઘરોમાં એકલાં ઈશા પઢીને સૂઈ ગયાં. અહલે કિતાબ મુરાદ નથી, કેમ કે એમના દીનમાં ઈશા હતી જ નહીં.

૭. شَطْرَ اللَّيْلِ "શતરિલ્લૈલ"થી મુરાદ લગભગ અડધી રાત છે, એટલે કે ત્રીજા ભાગની. اَلْحَرْثُથી માલૂમ થયું કે હુઝૂર ﷺને નમાઝો આગળ પાછળ કરવાનો અધિકાર આપવામાં આવ્યો છે. આપ અલ્લાહની અતાથી શરીઅતના હુકમોના માલિક છે. એ પણ જાણવા મળ્યું કે જો કે નમાઝની રાહ

જોવી મુત્લફન (ગમે ત્યાં કરે) ઈબાદત છે, પણ મસ્જિદમાં બેસીને રાહ જોવી મહાન ઈબાદત છે. એટલા માટે આ હાલતમાં આગળીઓમાં આંગળીઓ પરોવવી મના છે.

૮. આ હદીષથી જાણવા મળ્યું કે અસ્સરની નમાઝ સમય શરૂ થતાં જ ન પઢે બલકે થોડીક વાર પછી પઢે. જો હુઝૂર ﷺ સમય શરૂ થતાં જ પઢ્યા કરતા તો આ હઝરાત એનાથી પહેલાં કેવી રીતે પઢી શકતા. જેથી આ હદીષ ઈમામે આ'ઝમ રَضِيَ اللهُ عَنْهُની અસ્સર મોહુ કરવા બાબત પર મજબૂત દલીલ છે. હઝરત ઉમ્મે સલમા رَضِيَ اللهُ عَنْهَا એમને ફર્માવી રહ્યાં છે કે જો તમો સુન્નતની પયરવી કરવા યાહો છો તો અસ્સર મોડેથી પઢ્યા કરો.

૯. નમાઝથી મુરાદ ઝોહરની નમાઝ છે. જુમ્આ પણ એમાં સામેલ છે. જેમ કે બુખારી શરીફમાં સ્પષ્ટપણે એની રિવાયત છે. આ હદીષ ઈમામે આ'ઝમની મજબૂત દલીલ છે કે ઝોહર તથા જુમ્આ ગરમીઓમાં મોડેથી પઢે અને ઝહોરનો સમય બે મિષ્લ સાયા સુધી રહે છે, કેમ કે ઠંડક એક મિષ્લ પછી પેદા થાય છે. આ હદીષે તે તમામ હદીષોનું વર્ણન કરી આપ્યું જેમાં જલ્દી ઝોહર પઢવાનું વર્ણન છે. એ પણ બતાવી આપ્યું કે સહાબાએ કિરામનું ઝોહરમાં ગરમીના કારણે કપડાં પર સજદો કરવું ગરમ ફર્શના કારણે હતું ન કે ગરમીના સમયને કારણે મિક્કાતે ફર્માવ્યું કે આ હદીષ તે હદીષોની નાસિખ છે, પણ સહીહ એ છે કે એમનું બયાન છે.

૧૦. એમાં સંબોધન સહાબાથી છે અને એમાં ગયબી ખબર છે, અને એ ખબર હૂબહૂ (જેવી કહી તેવી જ) પૂરી થઈ. જેમ કે યઝીદ ઈબને મુઆવિયહ અને હજજાજ ઈબને યૂસુફના જમાનામાં એવા હાકિમો નિયુક્ત થયા જેઓ નમાઝોમાં સુસ્તી કરતા હતા અને મકરૂહ સમયમાં પઢતા હતા. અને એમના વગર

ઈમામ નમાઝ પઢાવી શકતા ન હતા. આ છે હુઝૂર
ﷺનો ઈલ્મે ગયબ ! હવે તો હાકિમોને નમાઝ સાથે
કોઈ સંબંધ જ નથી ! તેમણે મસ્જિદનો રસ્તો પણ
નથી જોયો. ઈલ્લા માશાઅલ્લાહ !

૧૧. એટલે કે એમના કારણે તમો નમાઝ મકરૂહ
સમયમાં ન પઢશો બલકે પોતાનાં ઘરોમાં કે મસ્જિદોમાં,
એકલા અથવા પોતાની જમાઅત અલગ કરીને
મુસ્તહબ સમયમાં અદા કરી લીધા કરજો.

૧૨. કે જેથી એમની બુરાઈથી બચો, કેમ કે જો
એમની સાથે તમો નમાઝોમાં સામેલ નહીં થાવ તો
તેઓ તમારા પર બદગુમાનીઓ કરીને તમને તકલીફ
પહોંચાડશે.

૧૩. એટલા માટે કે તમો અલગથી મુસ્તહબ
સમયમાં નમાઝ પઢી ચૂકશો અને તેમની સાથે નફલની
નિયતે શરીક થઈને ડબલ સવાબ મેળવી લેશો. અને
તેઓ ફર્જ જ તે મકરૂહ સમયોમાં પઢશે, જેથી તમે

લાભમાં અને તે નુકસાનમાં રહેશે. અને જો તમે સહીહ
સમયમાં અલગ નમાઝ ન પઢી શક્યા, તેમની સાથે
જ પઢવા પર મજબૂર થયા તો મજબૂરીના કારણે
તમે ગુનેહગાર થશો નહીં.

૧૪. શરહે અકબરમાં મુલ્લા અલી ફારીએ
ફર્માવ્યું કે એમના જેવા સ્થળોએ કા'બાની તરફ
નમાઝ પઢવાથી મુરાદ સહીહુલ અફીદા મુસલમાન
હોવું છે, ન કે ફક્ત નમાઝ માટે કા'બા તરફ મોઢું
કરી લેવું. એ સમયમાં મુનાફિકો અને આજકાલ
મિર્ઝાઈ, ચકળાલવી વગેરે મુર્તદો સૌ નમાઝમાં કા'બા
તરફ મોં કરી લે છે, જ્યારે કે તેમની ઈફતેદામાં નમાઝ
તદ્દન બાતિલ છે. જ્યારે ગંદા કપડાંવાળા પાછળ
નમાઝ નથી થતી તો ગંદા અફીદા અને ગંદા
દિલવાળા પાછળ નમાઝ કેવી રીતે થઈ જશે.
હદીષનો મતલબ એ છે કે જ્યાં સુધી તે હાકિમોના
અફીદા ખરાબ ન હોય.કમશ:

મિલાલ હજ એન્ડ ઉમરાહ ટુર્સ એન્ડ ટ્રાવેલ્સ

હજ પ્રોગ્રામ-૨૦૧૮

લોન્ડ્રી ફી, સવારે રહા-નાસ્તો અને
સવાર-સાંજ જમવાનું મળશે.

ઉમરાહ ૨૦૧૮-૧૯નું બુકીંગ ચાલુ છે.

મક્કા મદીનાની તમામ ઝિયારતો સાથે રહીને તથા અનુભવીને સાથે રાખીને કરાવવામાં આવશે
તથા ઉમરાહના તમામ અરકાનો પણ સારી રીતે કરાવવામાં આવશે.

રવાનગી તા. એરલાઈન્સના બુકીંગ પ્રમાણે જાણ કરવામાં આવશે.
એરલાઈન્સ તથા સરકારી ટેક્ષમાં વધારો થશે તો તે વધારો લેવામાં આવશે.

સાપેક્ષ

પટેલ ઈરફાન હાજી ઈસ્માઈલ નુનીયા (નબીપુરવાલા)

અરબ સ્ટ્રીટ, મુ. પો. નબીપુર, તા. જી. ભરૂચ. ફોન : ૨૮૩૨૧૬

મો. ૯૮૯૮૫૧૨૩૫૭/૯૪૨૭૪૧૩૨૧૯/૯૮૨૫૫૮૮૩૧૬

લકઝરી દ્વારા નબીપુરથી મુંબઈ એરપોર્ટ રીટર્ન નબીપુર ખાસ સેવા આપવામાં આવશે.

જુન-૨૦૧૮

14

બરકાતે પવાજા

અમ : આ'લા હઝરત ઈમામ અહમદ રઝા મુહદિષે બરેલ્વી <small>رحمة الله عليه</small>
:: શરહકર્તા :: મૌલાના ગુલામહસન ફાદરી (લાહોર)
:: અનુવાદક તથા સંપાદક :: પટેલ શબ્બીર અલી રઝવી

અર્શકી અફલ દંગ હૈ ચર્ખમે આસ્માન હૈ-જાને મુરાદ અબ કિધર હાએ તેરા મકાન હૈ

(ચર્ખ = ચક્ર, જાને મુરાદ = હેતુઓની જાન, હાએ = અફસોસ માટે બોલાય છે)

અર્થાત : શબે મેઅરાજ જ્યારે આફ્રાએ દો આલમ عليه وسلم આસ્માન તથા અર્શથી પણ ઉપર તશરીફ લઈ જઈ રહ્યા હતા તો મકાન કે જે છ દિશાઓમાં ઘેરાયેલું હોય છે તે તો ખત્મ થયું અને લામકાનો ઈલાકો શરૂ થઈ ગયો જે દિશા તથા બાજુથી પાક છે. અર્શો મુઅલ્લા પણ આશ્ચર્યમાં હતો અને આસ્માન પણ ચક્રર ખાઈ ગયું અને બંનેવે હુઝૂર عليه وسلمની બુલંદીને લક્ષમાં રાખીને આપની ખિદમતમાં અર્જ કર્યું, હે અમારી મુરાદો તથા તમન્નાઓની જાન ! હવે આપનો કુયામ (રોકાણ) કયા મકામ પર થશે ! અને હઝરત જિબ્રઈલે અમીન عليه السلام તો પહેલાં જ સિદરતુલ મુન્તહા પર રોકાયેલા હતા.

બઝ્મે પનાએ મુલ્કમે મેરી ઉરસે ફિક કો-સારી બહારે હશત ખુલ્લ છોટા સા ઈત્રદાન હૈ

(પનાએ મુલ્ક = મુબારક વાળોની પ્રશંસા, ઉરસે ફિક = સોચ વિચારની દુલ્હન, હશત ખુલ્લ = આઠેવ જન્નતો,

ઈત્રદાન = ખુશબુવાળો ડબ્બો જેમાં અત્તર રાખે છે)

અર્થાત : જે બાબરકત મુલ્કોની ખુદા પણ કુસમ યાદ ફર્માવે و اليل اذا سحى તેની એ શાન તથા અઝમત કેમ ન હોય કે જ્યારે એ મુલ્કોની અઝમત તથા શાન વર્ણન કરવાના માટે "મેહફિલે મુલ્કે રસૂલ" عليه وسلمને સજાવવામાં આવે અને મને (ઈમામ અહમદ રઝાને) બયાન કરવાના માટે કહેવામાં આવે, તો મારી સોચ વિચાર તથા ચિંતન મનનની દુલ્હન (ઝબાન તથા બયાન)ને છેવટે ઈત્ર તથા ખુશબુ તો જોઈએ. કેમ કે મુલ્કે અંબરીની શાન વર્ણવવી છે તો પછી સાંભળ ! એ મુલ્કોનો મકામ એ છે કે એમની તારીફ કરવાના માટે આઠેવ જન્નતોનું ઈત્રદાન જોઈએ જેમાં ખુશબુ ભરેલી હોય, જ્યારે બાકીની જરૂરતો એના સિવાયની છે.

એ જ કારણે તો સહાબાએ કિરામ મુકુદ્દસ બાલ મુબારકને જમીન પર પડવા દેતા ન હતા. અને બાલ મુબારકને હાંસલ કરવા માટે એમની હાલત એ થતી કે સહાબાએ કિરામ હજામતના સમયે સરકાર عليه وسلمની આસપાસ ઘેરાવ કરી લેતા જેથી જે મુબારક વાળ પડે તેમના હાથોમાં જ પડે. આ દુનિયામાં હાલ છે અને આખેરતમાં શું હાલ હશે ?!

અર્ષ પે જા કે મુર્ગે અફલ થક કે ગિરા ગશ આ ગયા ઔર અભી મંઝિલો પરે પહલા હી આસ્તાન હૈ

(મુર્ગે અફલ = અફલનું પંછી, ગશ = બેહોશી, પરે = આગળ, દૂર, આસ્તાન = આસ્તાને આલિયા, દરે અફલસ, ચોખટ)

અર્થાત : મારા આફા ! ﷺ ના મર્તબા તથા મકામની બુલંદી બુદ્ધિની સમજથી પર છે, કેમ કે અફલનું પક્ષી અર્ષ સુધી જ ગયું અને બેહોશ થઈને પડી ગયું, કેમ કે એની પહોંચ જ અહીં સુધીની હતી. તેને શું ખબર કે મારા આફા ﷺ ના આસ્તાને આલિયા (ચોખટ)નું પ્રથમ પગથિયું જ એનાથી કેટલું આગળ છે. એટલા માટે મેઅરાજે પાક હુઝૂર ﷺ નો મહાન મો'જિઝો છે અને મોજિઝો (તથા કરામત) એ જ હોય છે કે જેની સામે બુદ્ધિ આજિઝ આવી જાય.

નઝરવાલો ! ઝરા દેખો મુહમ્મદ ﷺ કી બુલંદી કો—ઉઠે બૈતુલ હરમસે ઔર ખુદા કે નૂર તક પહુંચે

અર્ષ પે તાઝા છેળછાળ ફર્શ પે તુર્ફા ધૂમધામ—કાન જિઘર લગાઈયે તેરી હી દાસ્તાન હૈ

(છેળછાળ = વાતચીત, શોર, તુર્ફા = અજબો ગરીબ)

અર્થાત : ખાસ કરીને શબ્દ મેઅરાજમાં અર્ષ પર પણ એક નવીન પ્રકારની બહુષ (ચર્ચા) ચાલી રહી છે અને ફર્શ પર પણ એક અજબ પ્રકારનો શોર છે. જ્યારે મેં કાન લગાડ્યો (ચિંતન કર્યું) તો જાણવા મળ્યું કે અર્ષ તથા ફર્શ પર આપની જ શાનના ડંકા વાગી રહ્યા છે.

જાણો અલ્લાહનો વાયદો નિભાવવામાં આવી રહ્યો છે. **وفرعنا لك ذكرك** (કુર્આન શરીફ) તથા **اذا ذكرت ذكرت معي** (હદીષે કુદસી) અમે આપના ઝિક્રને આપના માટે એટલું બુલંદ કરી આપ્યું છે કે હવે જ્યાં મારો ઝિક્ર થશે ત્યાં સાથે સાથે આપનો પણ ઝિક્ર થશે. (આયત તથા હદીષનો ભાવાર્થ)

મેઅરાજ કી રતિયા ધૂમ યહ થી—એક રાજ દુલારા આવત હૈ
લવલાક કા સેહરા સર સોહૈ—વહ અહમદ પ્યારા આવત હૈ
ઘરતીસે ઉઠા આફાક યળહા—મુમતાઝ યહ ગોલ થા ચારોં તરફ
લો હક્કસે મિલને સલ્લિ અલા—સરદાર હમારા આવત હૈ (ﷺ)

ઈક તેરે રુખકી રોશની ચૈન હૈ દો જહાન કી—ઈન્સકા ઉન્સ ઉસીસે હૈ, જાનકી વહી જાન હૈ

અર્થાત : હે પ્યારા આફા ! ﷺ આપના રુખે અન્વર અને ચેહરએ વદુહાની રોશની (ની લિજ્જત)એ તો બંને જહાનોને સુકૂન અર્પણ કરી આપ્યું છે. દરેક ઈન્સાનમાં મહોબ્બતના જઝબાત એ ચેહરએ અન્વરના કારણે છે અને દરેક જાનની જાન પણ આપનો મુકુદ્દસ ચહેરો છે.

કેમ કે હુઝૂર ﷺ જ અસ્લે કાઈનાત, કાઈનાતના સબબ છે. જેમ કે હઝરત જાબિર રઝી અલ્લાહુ એ રિવાયત થયેલ હદીષમાં છે : **اول ما خلق الله نوري** અને એના ઉપરાંત અન્ય અગણિત હદીષો જેનું વર્ણન શયખ અબ્દુલ હક્ક મુહદિષે હહેલ્વી **رحمة الله عليه** મદારિજુન્નબુલ્લત ભાગ-૨, પેજ-૪ પર કર્યું છે અને "મતાલિઉલ મસર્રાત શરહે દલાઈલુલ ખૈરાત"માં પણ વર્ણન કરવામાં આવેલ છે.

શું સરસ ફર્માવ્યું હઝરત સૈયદી અલી વફાર **رحمة الله عليه** હુઝૂર ﷺ ના ચેહરએ અન્વરની રોશનીના બારામાં

પોતાના કૃસીદામાં કે :- (અર્થાત) :

- ★ જો શૈતાન પણ હુઝૂરે અન્વર ﷺ ના ચેહરએ અન્વરના નૂરને (કમા હકકહૂ) જોઈ લેત જે આદમ ﷺ ની પેશાનીમાં ચમકી રહ્યું હતું તો આદમ ﷺ ને સજદો કરવામાં સૌથી આગળ હોત.
- ★ અને જો ખલીલ ﷺ ની પેશાનીમાં નમરૂદ લઈ ન પણ નૂરે મુસ્તફા ﷺ જોઈ લેત તો તેમની (હઝરત ઈબ્રાહીમ ﷺ ની) સાથે જ અલ્લાહની ઈબાદતમાં વ્યસ્ત થઈ જાત, અને કદી એમની સાથે અદાવત ન રાખત.
- ★ હુઝૂર ﷺ તો એવા છે કે જાણે હઝરત ઈસા તથા આદમ તથા તમામ અંબિયા તથા રસૂલો ﷺ આંખો છે અને આપ એ આંખોની દરમિયાન ચહેરાની હૈસિયત ધરાવે છે." (ઝુર્કાની, ૧/૪૬)

**વહ જો ન થે તો કુછ ન થા, વહ જો ન હો તો કુછ ન હો
जन हैं वह जहानकी, जन है तो जहान है**

અર્થાત : આ શેઅરમાં કેટલીયે મુબારક હદીષોનો ખુલાસો આવી ગયો છે જેનો સંબંધ હુઝૂર ﷺ ના કાર્દનાતના સર્જનના સબબ હોવાની સાથે છે. દા.ત. :-

لولاك لما خلقت الافلاك- لولاك لما خلقت الدنيا- لولا محمد ما خلقتك (يا آدم) ولا ارضوا ولا سما-
-(સહીહ મુસ્તદરક લિલ્હાકિમ)

ઈમામે રબ્બાની મુજદિદ અલ્ફેષાની રઝેલ્લાહીએ મકતૂબાત શરીફ નં. ૮, પેજ નં. ૧૮ પર એક હદીષે કુદ્સી નક્લ કરી છે કે મેઅરાજની રાતે હુઝૂર ﷺ એ અલ્લાહ તઆલાની બારગાહમાં અર્જ કરી :
"હે અલ્લાહ ! તું છે અને હું છું, બાકી સર્વ કાંઈ હું તારા ખાતર છોડીને આવ્યો છું." જેના જવાબમાં અલ્લાહ તઆલાએ ફર્માવ્યું :
"يا محمد انا وانت وما سواك خلت لا جلك- "હે પ્યારા !
(મુહમ્મદ ! એક હું છું અને એક તું છે, બાકીનું સર્વ કાંઈ મેં તારા ખાતર પેદા કર્યું છે."

આપકી ખાતિર બનાએ દો જહાં-અપની ખાતિર જો બનાયા આપ હૈં - (તાજુશરીઅહ મદગ્લાઝાલી)

અર્થાત : જેથી આ'લા હઝરત રઝેલ્લાહીના શેઅરનો ભાવાર્થ એ બન્યો કે હુઝૂર ﷺ થી પહેલાં કાંઈ ન હતું. સર્વ કાંઈ આપના બાદ જ બનાવવામાં આવ્યું. اول ما خلق الله نوري અને જો આપ ન હશે તો જહાનનું અસ્તિત્વ ન હશે. આ દાવો છે અને એની બૌદ્ધિક દલીલ એ છે કે આપ ﷺ જાને જહાન છે, જ્યારે જાન જ ન હશે તો જહાન કેવી રીતે હશે ?! ★ ★ ★

આ'લા હઝરત ઈમામ અહમદ રઝા રઝેલ્લાહીનો કરેલ કુર્આન શરીફનો શ્રેષ્ઠ તર્જુમો તથા હઝરત સૈયદ નઈમુદીન મુરાદાબાદી રઝેલ્લાહીની લખેલ ઉમદા તફસીર એટલે.....

:: પ્રકાશક તથા પ્રાપ્તિ સ્થાન ::
સુન્ની દા'વતે ઈસ્લામી (દયાદરા શાખા)
C/o. ફયૂઝાને રઝા મંઝિલ, મુ.પો. દયાદરા,
તા. જિ. ભરૂચ, ગુજરાત,
ફોન : ૦૨૬૪૨-૨૮૦૦૧૧, મો. ૯૪૨૭૪ ૬૪૪૧૧

કન્સુલ ઈમાન વ (ગુજરાતી તર્જુમા સાથે)
ખાસાઈનુલ ઈરફાન

અનુવાદક : મૌલાના હસન આદમ કોલવનવી રઝેલ્લાહી
હદિયો : રૂ. ૪૨૫/- (ટપાલ ખર્ચ રૂ. ૭૫ અલગ)

□ લેખક □
મૌલાના અખ્તરહુસૈન ફૈઝી મિસ્બાહી
 □ અનુવાદકો □
હાફિઝ અબ્દુરહમાન દાહિદ નફ્શબંદી પારખેતી
 (મુતઅલ્લિમ : જામિઆ અશરફિયા-મુબારકપુર)
પટેલ શબ્બીર અલી રઝવી દયાદરવી
 (તંત્રી : બરકાતે ખ્વાજા (માસિક))

જંગે મૌતહ

(જમાદિયુલ અવ્વલ, હિ.સ. ૮)

મૌતહ મુલ્કે શામ (સીરિયા)માં એક જગાનું નામ છે. અહીં મુસલમાનો તથા ઈસાઈઓની વચ્ચે એક જબરદસ્ત જંગ થઈ. એનો સબબ એ બન્યો કે નબી અકરમ صلی اللہ علیہ وسلم એ ઈસ્લામની તબ્લીગના માટે અમીરે બુસ્રાના નામે હઝરત હારિષા બિન ઉમૈર رضی اللہ عنہ ના થકી પત્ર રવાના કર્યો. રસ્તામાં બલ્કાના બાદશાહ શુરહબીલ બિન અમ્ર ગરસાની જે બુસ્રાના અમીર હેઠળમાં હતો તેણે રસૂલે અકરમ صلی اللہ علیہ وسلم ના ફાસિદને ખૂબ જ કુરતાપૂર્વક કૃત્લ કરી નાખ્યા. જ્યારે આ ઘટનાની ખબર રસૂલે આલી વફાર صلی اللہ علیہ وسلم ને થઈ તો આપ ઘણા જ રંજમય બન્યા. કેમ કે ફાસિદને કૃત્લ કરવો એ ઘણો જ મોટો જુર્મ હતો.

એટલા માટે રસૂલુલ્લાહ صلی اللہ علیہ وسلم એ ત્રણ હજારનું લશ્કર તૈયાર કરીને રવાના કર્યું. હઝરત ઝયદ બિન હારિષા رضی اللہ عنہ ને તે લશ્કર સર સેનાપતિ નિયુક્ત કર્યા અને ઈશાદ ફર્માવ્યો કે ઝયદ બિન હારિષા رضی اللہ عنہ શહીદ થઈ જાય તો જઅફર બિન અબી તાલિબ رضی اللہ عنہ સર સેનાપતિ બનશે. અને એ પણ શહીદ થઈ જાય તો અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને રવાહા رضی اللہ عنہ કમાન સંભળાશે. અને જો એ શહીદ થઈ જાય તો લોકો જેને ચાહે લશ્કરના અમીર ચૂંટી કાઢે.

લશ્કરને રવાના કરતી વખતે રસૂલે કરીમ صلی اللہ علیہ وسلم એ હિદાયત કરી કે ત્યાં તમને કેટલાક લોકો ગિરજાઓમાં ઈબાદત કરતા મળશે તેમને ન છેડશો. સ્ત્રીઓ, બાળકો અને વૃદ્ધોને કૃત્લ ન કરશો, કોઈ ઝાડને ન કાપશો. અને આપે લશ્કરના સેનાપતિને હુકમ આપ્યો કે અમારા ફાસિદ હારિષ બિન ઉમૈરહ رضی اللہ عنہ ની શહાદતગાહમાં જજો. પ્રથમ ત્યાંના કાફિરોને ઈસ્લામની દા'વત આપો. જો તેઓ ઈસ્લામ સ્વીકારી લે તો ઠીક, નહીં તો તેમની સાથે જેહાદ કરજો. આ હિદાયત બાદ ઈસ્લામી લશ્કર નીકળી પડ્યું અને મૌતહ સ્થળે પહોંચ્યું. ત્યાં મુજાહિદોએ જોયું કે લગભગ બે લાખની સંખ્યામાં ઈસાઈઓનું એક જબરદસ્ત લશ્કર મુસલમાનો સાથે જંગના માટે તૈયાર છે. મુસલમાનોએ વિચાર્યું કે આટલા મોટા લશ્કરનો મુકાબલો શું કરી શકે છે ! પરંતુ મુસલમાન અલ્લાહનું નામ લઈને મેદાનમાં ઉતરી પડ્યા.

રસૂલુલ્લાહ صلی اللہ علیہ وسلم ની હિદાયતના પ્રમાણે પ્રથમ સેનાપતિ ઝયદ બિન હારિષા رضی اللہ عنہ એ આગળ વધીને ઈસ્લામની દા'વત આપી. કાફિરોએ એનો જવાબ ભાલાઓ અને તીરો વડે આપ્યો. આ મન્ઝર જોઈને મુસલમાન પણ મેદાનમાં કૂદી પડ્યા અને ઘમસાણની જંગ થવા લાગી. લશ્કરના અમીર

હઝરત ઝયદ બિન હારિષા رضی اللہ عنہ ઘોડા પરથી ઉતરીને પગપાળા જંગ કરવી શરૂ કરી આપી અને ખૂબ જ જવાંમર્દીની સાથે લડતાં લડતાં શહાદતનો જામ પી લીધો. તરત જ આગળ વધીને હઝરત જઅફર બિન અબી તાલિબ رضی اللہ عنہ એ ઝંડો હાથમાં લઈ લીધો. આપે પણ બહાદુરીનાં જોહર દેખાડ્યાં. લડતાં લડતાં જ્યારે આપનો જમણો હાથ કપાઈ ગયો તો આપે ઝંડો ડાબા હાથમાં લઈ લીધો અને આગળ વધતા રહ્યા. જ્યારે ડાબો હાથ પણ કપાઈ ગયો તો આપે ઝંડો ગોદમાં લઈ લીધો અને એ જ હાલતમાં શહાદતથી સરફરાઝ થયા. એના પછી હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને રવાહા رضی اللہ عنہ એ ઈસ્લામનો પરચમ સંભાળ્યો. અને દુશ્મનોના ઘેરાવમાં ઘુસીને ખૂબ જ દીલેરી સાથે મુકાબલો કર્યો અને શહીદ થયા. ત્યાર બાદ લોકોના મશ્વરાથી ખાલિદ બિન વલીદ رضی اللہ عنہ અલમબરદાર બનાવવામાં આવ્યા. આપે આપની જંગી તદબીરોથી ઈસાઈઓના છક્કા છોડાવી આપ્યા અને ઈસ્લામી લશ્કરને તેમના ઘેરાવથી કાઢી લીધું. અલ્લાહે પોતાના ફઝલથી આ નાના સરખા લશ્કરને આટલી મહાન ફોજ પર ખૂબ જ શાનદાર કામયાબી અતા ફર્માવી. જંગના મેદાનનો પૂરો નફશો રસૂલે અકરમ صلی اللہ علیہ وسلم ની સામે હતો. એ બાજુ જંગ ચાલુ છે અને આ બાજુ મદીનામાં આપણા આફા عليه الصلوة والسلام

ઘણા જ રંજોગમની સાથે સહાબાના મજમામાં ઈર્શાદ ફર્માવી રહ્યા છે.

"ઝયદે ઝંડો લીધો અને તેમને શહીદ કરી દેવામાં આવ્યા. પછી જઅફરે ઝંડો ઉઠાવ્યો તે પણ શહીદ કરી દેવામાં આવ્યા. પછી અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને રવાહા رضی اللہ عنہ એ ઝંડો લીધો તે પણ શહીદ કરી દેવામાં આવ્યા. હવે ઝંડો ખુદાની તલ્વારોમાંથી એક તલ્વાર ખાલિદ બિન વલીદના હાથમાં છે."

રસૂલે કરીમ صلی اللہ علیہ وسلم એ આ ખબર સહાબાને સંભળાવતા જઈ રહ્યા હતા અને આંખોએથી આંસૂં વહી રહ્યાં હતાં.

આ જંગમાં ઘણા કાફિરો કૃત્લ કરી દેવામાં આવ્યા અને બાર મુસલમાનોને શહાદત નસીબ થઈ તેઓ આ પ્રમાણે છે :-

(૧) ઝયદ બિન હારિષા (૨) જઅફર બિન અબી તાલિબ (૩) અબ્દુલ્લાહ બિન રવાહા (૪) મસ્ઉદ બિન અવસ (૫) વહબ બિન સઅદ (૬) અબ્દુલ્લાહ બિન કૈસ (૭) હારિષ બિન નુઅમાન (૮) સુરાફા બિન ઉમર (૯) અબૂ કુલૈબ બિન ઉમર (૧૦) જાબિર બિન ઉમર (૧૧) ઉમર બિન સઅદ (૧૨) હવબજહ ઝબ્બી. (رضوان اللہ تعالیٰ علیہم اجمعین)

આ જંગમાં હુઝૂર صلی اللہ علیہ وسلم જાતે પોતે શરીક ન હતા એટલા માટે આ જંગને સરિય્હ કહેવામાં આવે છે.

**પ્રવેશ માટે
ખહેરાત**

દારુલ યતામા અન્વારુલ મુસ્તફા (યતીમખાના)

જુનાગઢ : આ સંસ્થા પીરે તરીકૃત હઝરત અલ્લામા ગુલઝાર અહમદ સાહબ નૂરીની સરપરસ્તીમાં ચાલી રહી છે. આ સંસ્થા યતીમખાનામાં જુનાગઢ તેમજ આસપાસના ગામડાના યતીમ બાળકો દીની તથા દુનિયવી તા'લીમ લઈ રહ્યા છે. આ સંસ્થામાં યતીમ બાળકોને રહેવા, ખાવા-પીવા, દવા, સ્કૂલ, ટ્યૂશનની ઉત્તમ સગવડ આ સંસ્થા તરફથી ફી આપવામાં આવે છે. આ સંસ્થામાં યતીમ બાળકોના ભવિષ્ય ઉજ્જવળ બને તે માટે કોમ્પ્યુટર કોર્ષ, એમ્બ્રોઈડર કોર્ષ, સીલાઈ કોર્ષ, મેકેનીક વગેરે હુન્નરો પણ શીખવવામાં આવે છે.

સંપર્ક કરો : દારુલ યતામા અન્વારુલ મુસ્તફા (જુનાગઢ) ફોન નં. (૦૨૮૫) ૨૬૨૭૨૬૬

હઝરત રાબિઆ બસરી رحمة الله عليها ની દાલાલ તથા ખૂબીઓ

અઝ : હઝરત શયખ ફરીદુદીન અતાર رحمة الله عليه // અનુવાદક : પટેલ શબ્બીર અલી રઝવી-દયાદરવી

કા'બા રાબિઆ બસરી رحمة الله عليها ની સ્વાગતમાં ! : હઝરત ઈબ્રાહીમ અદહમ رحمة الله عليه જ્યારે હજની સફરમાં જવા રવાના થયા તો દરેક કુદમ પર બે રકાત નમાઝ અદા કરતા કરતા ચાલ્યા અને પૂરેપૂરાં ૧૪ વરસોમાં મક્કા મોઅઝ્ઝમા પહોંચ્યા. અને સફર દરમિયાન એવું પણ કહેતા જતા કે અન્ય લોકો તો કુદમોથી ચાલીને પહોંચે છે પણ હું માથુ તથા આંખોભેર પહોંચીશ. અને જ્યારે મક્કામાં પ્રવેશ્યા તો ત્યાંથી ખાનએ કા'બા ગાયબ હતો ! જેથી આપ એવું ધારીને રડમશ થઈ ગયા કે કદાચ મારી દષ્ટિ શક્તિ ખત્મ થઈ ચૂકી છે. પરંતું ગયબથી અવાજ આવ્યો કે દષ્ટિ શક્તિ ગાયબ નથી થઈ, બલકે કા'બા એક વૃદ્ધાના સ્વાગત માટે ગયો છે. એ સાંભળીને આપને શર્મિદગીનો એહસાસ થયો અને રૂદન સાથે અર્ઝ કરી કે હે અલ્લાહ ! તે કઈ હસ્તી છે ? ગયબી અવાજ આવ્યો કે તે ઘણી જ મહાન મર્તબાવાળી હસ્તી છે. જેથી આપની નજર ઉઠી તો જોયું કે સામેથી રાબિઆ બસરી લાઠીના સહારે ચાલતાં આવી રહ્યાં છે અને કા'બા પોતાના ઠેકાણે પહોંચી ચૂક્યો છે.

આપે રાબિઆ બસરી رحمة الله عليها થી સવાલ કર્યો કે તમે દુનિયાની વ્યવસ્થાને કેમ વેર વિખેર કરી રાખી છે ?! જવાબ મળ્યો કે મેં તો નહીં, અલબત્ત તમે એક હંગામો ખડો કરી રાખ્યો છે જે ચૌદ વરસે કા'બા સુધી પહોંચ્યા છો. હઝરત ઈબ્રાહીમ અદહમ رحمة الله عليه એ કહ્યું કે હું દરેક ડગલે બે રકાત નફલ પઢતો પઢતો આવ્યો છું જેના કારણે આટલા મોડેથી પહોંચ્યો. રાબિઆએ ફર્માવ્યું કે તમે તો નમાઝ પઢી પઢીને

અંતર પાર પાડ્યું છે અને હું આજિઝી તથા ઈન્કેસારી સાથે અહીં સુધી પહોંચી છું.

હજની અદાયગી પછી અલ્લાહ તઆલાને રડીને અર્ઝ કરી, તે હજ પર પણ અજૂર (બદલા)નો વાયદો કર્યો છે અને મુસીબત પર સબ્ર કરવા પર પણ અજૂરનો વાયદો કર્યો છે. જેથી જો તું મારો હજ કુબૂલ નથી કરતો તો પછી મુસીબત પર સબ્ર કરવાનો જ અજૂર અતા કર. કેમ કે હજની નામકુબૂલિયતથી વધીને અન્ય કઈ મુસીબત હોય શકે છે.

ત્યાંથી બસરા પરત થઈને ઈબાદતમાં મશગૂલ થઈ ગયાં. અને જ્યારે બીજા વરસે હજનો જમાનો આવ્યો તો ફર્માવ્યું કે ગયા વરસે તો કા'બાએ મારું સ્વાગત કર્યું હતું અને આ વરસે હું એનું સ્વાગત કરીશ. જેમ કે શયખ ફારમુદીના ફૌલના પ્રમાણે હજના દિવસો આવતાં આપે જંગલમાં જઈને પાસાભેર ગબડવાનું શરૂ કરી આપ્યું અને સંપૂર્ણ સાત વરસના અરસામાં અરફાત પહોંચ્યાં અને ત્યાં આ ગયબી અવાજ સાંભળીને કે આ તલબમાં શું રાખ્યું છે ?! જો તું ચાહે તો અમે તને અમારી તજલ્લીથી પણ નવાઝી શકીએ છીએ. આપે અર્ઝ કરી કે મારી અંદર એટલી શક્તિ ક્યાં ! અલબત્ત ફકુ (ફકીરી)ના રુત્બાની અભિલાષી છું. ઈર્શાદ થયો કે ફકુ અમારા કહેરના જેમ છે જેને અમે કેવળ એ લોકો માટે ખાસ કરી આપેલ છે જેઓ અમારી બારગાહથી એ રીતે જોડાય જાય છે કે વાળ બરાબર પણ ફરકુ નથી રહેતો, પછી અમે તેમને વિસાલની લઝ્ઝતથી મેહરૂમ કરીને વિરહની આગમાં ઝાંકી દઈએ છીએ. પરંતું તેમ છતાં

પણ તેમના પર કોઈ પ્રકારનો રંજ તથા ગમ નથી રહેતો, બલકે કુર્બની પ્રાપ્તિ માટે નવેસરથી સક્રિય બની જાય છે. પણ તું હજી દુનિયાના સિત્તેર પદ્મોમાં છે, અને જ્યાં સુધી એ પદ્મોથી બહાર આવીને અમારી રાહમાં ડગલાં નહીં માંડે ત્યાં સુધી તારે ફફીરોનું નામ પણ લેવું ન જોઈએ. પછી ઈર્શાદ થયો કે આ તરફ જો ! અને જ્યારે રાબિઆએ નજર ઉઠાવીને જોયું તો લોહીનો એક મોજાં મારો સમુદ્ર હવામાં અધધર જોવા મળ્યો અને નિદા આવી કે અમારા એ આશિકોની આંખોનાં આંસૂઓનો આ દરિયો છે જે અમારી તલબમાં વહાં અને પ્રથમ મંજિલમાં જ એ રીતે ગુમ થઈ ગયા કે ક્યાંય એમનો પતો નથી મળતો. રાબિઆ બસરી رحمة الله عليها એ અર્જ કરી કે એ આશિકોની એક સિક્કતનો મને પણ નજારો કરાવી આપ. પણ એવું કહેતાં જ તેમની યાદ શક્તિ ગુમ (નિસ્વાની મઅઝૂરી) થઈ ગઈ અને એ નિદા આવી કે એમનો મફામ આ જ છે. જેઓ સાત વરસ સુધી પાસાંભેર ગબડે છે કે જે ખુદા સુધી પહોંચમાં એક હકીર (મામૂલી) સરખી ચીજનો અનુભવ કરી શકે. અને જો તે મંજિલની નજીક સુધી પહોંચ પ્રાપ્ત કરી લે તો એક હકીર (મામૂલી) સરખી ઈલ્લત (સબબ) તેમની રાહોને રોકી દે છે. પછી રાબિઆએ અર્જ કરી કે જો તારી મરજી મને તારા ઘરમાં રાખવાની નથી તો પછી મને બસરામાં જ સ્થાયી થવાની ઈજાઝત આપી દે, કેમ કે હું તારા ઘરમાં રહેવાની અહલ (પાત્ર) નથી, અને અહીં આવવાથી પહેલાં કેવળ દીદારની તમન્નામાં જિંદગી પસાર કરતી રહી જેની મને આટલી મોટી સજા આપવામાં આવી છે. એવું અર્જ કરીને બસરા પરત પહોંચી ગયાં અને જીવનપર્યંત ગોશાનશીન થઈને ઈબાદતમાં વ્યસ્ત રહ્યાં.

યફીનની દૌલત : બે ભૂખ્યા માણસો રાબિઆ બસરી رحمة الله عليها ના ત્યાં મુલાકાતના હેતુથી હાજર થયા અને આપસમાં ચર્ચા કરવા લાગ્યા કે રાબિઆ

અત્યારે ખાવા પેશ કરી દે તો બહું સારુ થાય કેમ કે એમને ત્યાં હલાલ રોજી મયરસર થઈ જશે. અને આપને ત્યાં એ વખતે કેવળ બે જ રોટીઓ હતી એ જ તેમની સામે રાખી દીધી. એ અરસામાં કોઈ સાઈલે સવાલ કર્યો તો આપે તે બંનેવ રોટીઓ ઉઠાવીને તેને આપી દીધી. આ જોઈને તેઓ આશ્ચર્યમાં પડી ગયા. પરંતું થોડી જ વારમાં એક કનીઝ ઘણી બધી ગરમ રોટીઓ લઈને હાજર થઈ અને અર્જ કરી કે આ મારી માલિકણે મોકલી છે. અને જ્યારે આપે એ રોટીઓને ગણી તો તે સંખ્યામાં ૧૮ હતી. એ જોઈને કનીઝને કહ્યું કે કદાચ તને ગલતફહમી થઈ ગઈ છે ! કેમ કે આ રોટીઓ મારે ત્યાં નહીં બલકે કોઈ અન્યને ત્યાં મોકલવામાં આવી છે. પરંતું કનીઝે ખાત્રીપૂર્વક અર્જ કર્યું કે આ આપના માટે જ મોકલી છે. કનીઝના વારંવાર આગ્રહ છતાં આપે પરત કરી દીધી અને જ્યારે કનીઝે પોતાની માલિકણને બનાવ વર્ણવ્યો તો તેણે હુકમ આપ્યો કે તેમાં અધિક બે રોટીઓ ઉમેરીને લઈ જા. જેથી જ્યારે આપે ૨૦ રોટીઓ ગણી લીધી ત્યારે તે મહેમાનોની સામે રાખી, અને તેઓ આશ્ચર્યની સાથે ખાવામાં મશગૂલ થઈ ગયા. અને જ્યારે ખાવાથી પરવાર્યા પછી રાબિઆ બસરી رحمة الله عليها થી બનાવની હકીકત જાણવા ચાહી તો ફર્માવ્યું કે જ્યારે તમે અહીં હાજર થયા તો મને માલૂમ થઈ ગયું હતું કે તમે ભૂખ્યા છો અને જે કાંઈ ઘરમાં હાજર હતું તે મેં તમારી સામે રાખી દીધું. એ દરમ્યાન એક માગવાવાળો આવી પહોંચ્યો અને તે બંનેવ રોટીઓ મેં તેને આપીને અલ્લાહથી અર્જ કરી કે તારો વાયદો એક ને બદલે દસ આપવાનો છે, અને મને તારા સાચા ફૂલ પર સંપૂર્ણ ચક્રીન છે. પરંતું કનીઝના અઠાર રોટીઓ લાવવા પર મેં સમજી લીધું કે આમાં જરૂર કોઈ ભૂલ થઈ છે જેથી મેં પરત કરી દીધી અને જ્યારે તે પૂરી ૨૦ રોટીઓ લઈને આવી તો મેં વાયદાની પૂર્ણતામાં લઈ લીધી. (કમશ:)

માહે રમઝાન મુબારક ફરીથી આવ્યો છે. અલ્લાહ તઆલાએ ફરીથી આપણને એક મહિના સુધી નેકીઓથી ગુસ્લ કરવાનો ઈબાદત અને રિયાઝત કરવાનો અને પોતાની નઝીદીકી (કુર્બ)

પામવાનો મોકો આપ્યો છે. બસ ! જરૂરત આપણા દિલોમાં એ એહસાસ પૈદા કરવાની છે કે અલ્લાહ તબારક વ તઆલા આ મહિનામાં આપણાથી શું ચાહે છે. આ એ મુકુદ્દસ (પવિત્ર) મહિનો છે કે આપણા આફા પણ આ મહિનાની આતુરતાપૂર્વક રાહ જોતા બલકે એના માટે દુઆઓ પણ કરતા હતા. રિવાયતોમાં આવે છે કે માહે રમઝાન મુબારકના આવતા પહેલાં હુઝૂરે પાક عليه الصلوة والسلام એને મેળવવા માટે દુઆ કરતા. જેમ કે ઈમામ તિબ્રાની અવસતમાં અને મુસ્નદે બઝઝારમાં આ રિવાયત છે કે જેવો માહે રજબનો ચાંદ થતો તો આપ અલ્લાહ તઆલાની હુઝૂર આ પ્રમાણે દુઆ ફર્માવતા :-

"હે અલ્લાહ ! રજબ અને શાબાનના મહિનાઓને અમારા માટે બરકતવાળા બનાવી દે અને અમને માહે રમઝાન નસીબ ફર્માવ." જ્યારે રમઝાન મુબારક શરૂ થઈ જતો તો હુઝૂરે પાક عليه الصلوة والسلام અલ્લાહ તઆલાની બારગાહમાં ખાસ દુઆ ફર્માવતા :-

"હે અલ્લાહ ! મને રમઝાન માટે સલામતી અતા ફર્માવ અને મારા માટે માહે રમઝાનને મેહફૂઝ ફર્માવ અને મને આ મહિનામાં તારી નાફર્માનીથી મેહફૂઝ ફર્માવ."

આફાએ કરીમ عليه الصلوة والسلام ફકત આટલું જ નહીં પણ જ્યારે આ પવિત્ર અને મુબારક મહિનો પોતાની રહમતની સાથે તશરીફ લાવતો તો આપ પોતાના સહાબાઓને એના આગમનની મુબારકબાદ આપતા. અને એમના પર એનું મહત્વ જાહેર કરવાની સાથે

નેકીઓની વસંત ખીલી !

સાથે રમઝાન મુબારકને ખુશ આમદિદ કરતા. આ હવાલાથી કન્ઝુલ ઉમ્માલ અને મજમઉઝ્ઝ ઝવાઈદમાં છે, આપ عليه الصلوة والسلام ફર્માવે છે :

"લોકો ! તમારા પાસે બધા જ મહિનાઓનો સરદાર રમઝાન આવી ગયો. આ મુબારક મહિનાનું સ્વાગત છે."

આનાથી જાણવા મળ્યું કે માહે રમઝાન મુબારકના આગમન પર ખુશી જાહેર કરવી અને એકબીજાને મુબારકબાદ આપવી પણ સુન્નત છે. એનાથી આપણા પ્યારા આફા عليه الصلوة والسلام ખુશ થાય છે. અને જ્યારે આપણા પ્યારા આફા عليه الصلوة والسلام ખુશ થઈ જાય તો યકીનન ! આપણો મૌલા પરવરદિગાર પણ આપણાથી રાજી થઈ જશે.

આફાએ રહમત عليه الصلوة والسلام માહે રમઝાનની આમદ પહેલાં એની તૈયારી કરતા. અને પોતાના સહાબાઓને એનું મહત્વ સમજાવતા. હુઝૂર عليه الصلوة والسلام એના મહત્વ અને ફઝીલતથી માહિતગાર કરવા માટે એક ખુત્બો ઈર્શાદ ફર્માવતા. કુતુબે અહાદીષમાં આ ખુત્બાનું વિગતવાર વર્ણન છે. આપ عليه الصلوة والسلام ફર્માવતા : "હે લોકો ! એક ખૂબ જ મુબારક મહિનો તમારી પાસે આવી રહ્યો છે, એમાં એક રાત એવી છે જે હજાર મહિનાઓથી બેહતર છે. અલ્લાહ તઆલાએ આ દિવસના રોઝાઓને ફઝ અને રાતના ફયામને નફ્લ ઠરાવી દીધો. જો કોઈ શખ્સ કોઈ નેકી સાથે અલ્લાહની નઝદીકી ચાહે તો એવો સવાબ થાય છે જેમ કે તેણે બીજા મહિનાઓમાં ફઝ અદા કર્યો. અને જેણે રમઝાનમાં ફઝ અદા કર્યો એનો સવાબ એવો છે કે જાણે તેણે રમઝાન સિવાયના બીજા મહિનાઓમાં ૭૦ ફઝ અદા કર્યા. આ સબ્રનો મહિનો છે અને સબ્રનો સવાબ જન્નત છે. આ લોકોની સાથે ગમખ્વારીનો મહિનો છે. આ મહિનામાં

અઝ : હઝરત મૌલાના મુહમ્મદશાકિર
નૂરી રઝવી (અમીરે સુન્ની દા'વતે ઈસ્લામી)

અનુવાદક : હાફેઝ મુહમ્મદસબ્જાદ
શબ્બીર પટેલ

મો'મિનોની રોજી વધારી દેવામાં આવે છે. જે આમાં કોઈ રોજાદારને ઈફતાર કરાવે એના ગુનાહ માફ કરી દેવામાં આવે છે અને એની ગરદન આગથી આઝાદ કરી આપવામાં આવે છે, અને એને પણ એટલા પ્રમાણમાં સવાબ મળે છે અને એનાથી રોજાદારના સવાબમાં કોઈ કમી નથી આવતી. એના પર સહાબાએ કિરામે અર્જ કરી, યા રસૂલલ્લાહ ! ﷺ અમારામાંથી દરેક પાસે એ શક્તિ ક્યાં કે રોજાદારને ભરપેટ ખવડાવે છે ?! આપે જવાબ આપ્યો, આ સવાબ તો અલ્લાહ એને પણ અતા ફર્માવશે જે એક ખજૂર કે એક ઘૂંટ પાણી કે એક ઘૂંટ દૂધ પીવડાવે. જેણે કોઈ રોજાદારને ઈફતારીના સમયે પાણી પીવડાવ્યું તો અલ્લાહ તઆલા ફયામતના દિવસે મારા હોઝે કૌષરથી એને પાણી પીવડાવશે, ત્યાર પછી જન્નતમાં દાખલ થતા સુધી એને તરસ નહીં લાગે.

—(મિશકાત શરીફ, પૃષ્ઠ : ૭૩૧, ૪૭૧)

આ હદીષ મુબારક જાણે કે માહે રમઝાનની ઓળખ છે. એમાં બતાવવામાં આવ્યું કે અલ્લાહ તઆલા આપણા પર દરેક વર્ષે આ મહિનાનો એહતેમામ શાથી ફર્જ કરે છે ? એના ફઝાઈલ અને બરકતોમાં અતિશય વધારો શાથી કરી આપવામાં આવે છે ? જેથી મારા પ્યારા નબી ﷺના પ્યારા દીવાનાઓ ! અલ્લાહની રહમતે આપણને ફરી એકવાર માહે રમઝાન સુધી પહોંચાડી આપ્યા તો આપણે આ મહિનાની ફઝીલતોથી ફેઝ ઉઠાવીએ, વિદ્ તથા વઝાઈફ કરીએ, ઈબાદત કરીએ, કુર્આન મજીદની તિલાવતનો ખાસ એહતેમામ કરીએ, ગરીબો અને કમજોરો પર રહમ કરીએ, એના રાત દિવસથી ખૂબ ફાયદો ઉઠાવીએ, નેકીઓ કમાવામાં સુસ્તી ન કરીએ, પરંતુ એની એક એક પળને ગનીમત સમજીએ. અલ્લાહ તઆલા આપણને બધાને એના હબીબ ﷺના સદકામાં માહે રમઝાનની બરકતોથી ખૂબ જ ફાયદો ઉઠાવવાની તૌફીફ અતા ફર્માવે.

(સુન્ની દા'વતે ઈસ્લામી મંથલી-મુંબઈ, જૂન : ૨૦૧૮)

પૃષ્ઠ 45 નું ચાલુ.. તથા કાબેલ બાળક આ રંગબેરંગી દુનિયામાં આવીને પોતાની ફાબેલિયત અને અસાધારણ ક્ષમતા પર દુનિયાવાળાઓથી દાદ મેળવે છે. જાહેર છે કે જે બાળકની કેળવણી ગર્ભ રહેવાના દિવસથી શરૂ થઈ જાય તો એ બાળકની અંદર અસાધારણ ક્રાંતિ પેદા ન થાય તો એ નવાઈની વાત કહેવાય. ઈલ્લા માશાઅલ્લાહ ! જો માજીના ઝરૂખાઓએથી ઈસ્લામી ઈતિહાસનો પદો ઉઠાવીને જોઈએ તો જાણવા મળશે કે યહૂદીઓની કાર્ય પધ્ધતિ કોઈ અનોખી કે અજનબી સંસ્કૃતિ નથી બલ્કે એ પણ ઈસ્લામી સંસ્કાર તથા સંસ્કૃતિનું પ્રતિબિંબ છે.

અગણિત બનાવો તથા રિવાયતો મૌજૂદ છે કે ઈસ્લામની જે મુકદ્દસ માઓએ ગર્ભદરમ્યાન કુર્આન મજીદની ખૂબ જ અધિક પ્રમાણમાં તિલાવત કરી છે તો એમનાં બાળકો કુર્આનના હાફિઝ પેદા થયા છે. જે માઓએ વુજૂ કરીને તથા નફલ નમાઝ અદા કરીને પોતાનાં બાળકોને દૂધ પીવડાવ્યું છે તો તેમનાં બાળકો મોટાં થઈને રાઝી તથા ગિઝાલી પેદા થયા છે. જે માઓએ પોતાનાં બાળકોને બહાદુરી તથા હિંમતની લોરીઓ (હાલા ગાયને) આપીને તેમની કેળવણી કરી તેમનાં બાળકો સલાહુદીન ઐયૂબી જેવાં ફાતેહ પેદા થયાં છે. અફસોસ એ વાતનો છે કે આપણે આપણી જ કાર્યપધ્ધતિથી ગાફેલ રહીને બેઈજજતીનો સામનો કરી રહ્યા છીએ અને યહૂદી તથા ઈસાઈ આપણા જ નિયમો તથા ફાનૂનોને કામે લગાડીને કામયાબી તથા સફળતાના શિખરો પર પહોંચી ગયા. ડો. ઈકબાલે મુસ્લિમ ફૌમના તાલીમી પ્રોત્સાહન માટે કહ્યું :

બાપકા ઈલમ ન બેટેકો ગર અઝ બર હો ફિર પિસર ફાબિલે મીરાષે પિદર કયૂંકર હો !

(અઝ : મુફતી સૈયદ શહબાઝ અસ્દક યિશતી (સહેસરામ), માહનામા પૈગામે શરીઅત-દિલ્હી, મે-જૂન-૨૦૧૮માંથી સાભાર)

રોજા વિશે અમુક જરૂરી મસાઈલ

રજૂકર્તા : મૌલાના ઈમરાનરજા મિસ્બાહી
(મુદરિસ : દારૂલ ઉલૂમ બરકાતે પ્વાજા-આમોદ)

રોજા રાખવાથી રજાએ ઈલાહી હાંસલ થવા સાથે અસંખ્ય મેડિકલ ફાયદાઓ પણ પ્રાપ્ત થાય છે, જેથી બંદાએ દરેક અઠવાડિયે એક દિવસ રોજો રાખવાની અથવા દર મહિને ત્રણ દિવસ રોજા રાખવાની આદત અપનાવવી જોઈએ. અને જે વ્યક્તિ વરસમાં એક માસ પણ રોજા ન રાખી શકે તો જેવી રીતે એ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતની નાફર્માની અને સખત પકડની તરફ વધી રહ્યો છે એવી જ રીતે મેડિકલ દ્રષ્ટિએ તે ભયાનક બીમારીઓ તરફ પણ આગેકૂચ કરી રહેલ છે. અને સખત ભય છે કે સુગર, કોલેસ્ટ્રોલ અથવા બ્લડ પ્રેશરના રોગ તેને પોતાનું નિશાન બનાવે અને તેના દિલ, દિમાગ, હૃદય વગેરેને ખોખલા કરવાનું શરૂ કરી દે. અને જે વ્યક્તિ શરીરતના હુકમ અનુસાર રોજા રાખતો હોય તેને પોતાના રબની ખુશનૂદીની સાથે સાથે તંદુરસ્તી અને સલામતીની ઘણી બધી ભેટો પણ મળે છે.

ઈફતારમાં જલ્દી કરવું અને સેહરીમાં મોડું કરવાનો અર્થ

હદીષ શરીફમાં છે કે મારી ઉમ્મત ત્યાં સુધી ભલાઈ પર રહેશે જ્યાં સુધી સેહરીમાં મોડું કરે અને ઈફતારીમાં જલ્દી કરે. આ હદીષ શરીફમાં ઈફતાર જલ્દી કરવાનો અર્થ એ છે કે સૂર્યાસ્તનું યકીન થઈ જાય પછી મોડું ન કરે, અને સેહરીમાં મોડું કરવાનો મતલબ રાતના છેલ્લા ભાગમાં સેહરી કરવું છે, પરંતુ યકીન હોય કે હજુ સુબહ સાદિક થઈ નથી. જેથી શક

હોય કે સૂર્યાસ્ત થયો કે નહીં? તો હરગિઝ રોજો ન ખોલે. એ જ પ્રમાણે સુબહ સાદિક થવાનો શક થવા લાગે (કે હવે સુબહ સાદિક થવાની તૈયારી છે) તે પહેલાં જ ખાવું પીવું બિલકુલ બંધ કરી દે. માટે કોઈ વ્યક્તિ એક બે મિનિટ ઈફતારમાં મોડું કરે અથવા સેહરી જલ્દી બંધ કરી દે તો હદીષે પાકની વિરૂધ્ધ નહીં થાય, બલકે જ્યારે એક જ શહેરમાં વિવિધ ટાઈમ ટેબલ ચાલતાં હોય તો સાવચેતી અનિવાર્ય છે. કારણ કે ભૂલથી પણ એક કોળિયો અથવા એક ઘૂંટ, સુબહ સાદિક પછી અથવા ગુરૂબે આફતાબ (સૂર્યાસ્ત) પહેલાં ગળે ઉતારી લીધો તો રોજો ન થયો.

જે સ્થળે લાંબા રોજા હોય ત્યાં લોકો કઈ રીતે રોજા રાખે

ગરમીના મોસમમાં દુનિયાના કેટલાક વિસ્તારોમાં ઘણા લાંબા રોજા હોય છે, જેમ કે ઈંગ્લેંડ, નોર્વે, કેનેડા, અલાસ્કા વગેરે, આ સ્થળોમાં ગરમીના મહિનામાં રોજા અઠારથી બાવીસ કલાક સુધી લાંબા હોય છે. આવા લોકોને પણ સુબહ સાદિકથી ગુરૂબે આફતાબ સુધી જ રોજા રાખવા પડશે, આ સમય ભલે કેટલો પણ લાંબો કેમ ન હોય. એવું નથી કરી શકતા કે કોઈ નજીકના દેશના સમયનો એતેબાર કરીએ. જો આખો મહિનો આટલા લાંબા રોજા રાખવાની શક્તિ ન હોય તો ફાયમ માટે અથવા કેવળ માહે રમજાન માટે અન્ય સ્થળે ચાલ્યા જાય જેથી બધા રોજા રાખી શકાય, આમ પણ ન થઈ શકે અને શક્ય હોય કે એક દિવસ ગેપ કરી એક, બે અથવા ત્રણ (સતત) રોજા રાખી શકે, તો એવું કરી લે. આ સ્થિતિમાં એક ગેપ પછી કેટલા રોજા રાખી શકાય તેમાં પોતાની તાકાતનો એતેબાર થશે, પરંતુ ગેપમાં જેટલા રોજા છૂટયા બાદમાં તેમની ફજા કરવી પડશે. અને આવા વિસ્તારોમાં વસતા લોકો આવા દિવસોમાં શરઈ સફરનું આયોજન કરે (જેના માટે રોજો ન

રાખવાની છૂટ છે) જેથી બીજા દિવસોમાં (કુઝા રૂપે તે) રોઝા રાખી લે તો વાંધો નથી.

વિમાનના સફરમાં કયા સમયે રોઝો ખોલવો ?

હવાઈ જહાજથી સફર કરનારા પોતાના ઉડયન સ્થાનના આધારે રોઝો ખોલી શકે છે. એટલે કે જે સ્થળ પરથી હવાઈ જહાજ ઉડાન કરી રહ્યું છે તે જ સ્થળ પર સૂર્યાસ્ત થઈ ચૂક્યું હોય, કોઈ નજીકના શહેરના સમયનો એતેબાર કરવામાં નહીં આવે. અને આની જાણ કરવામાં (કે હવાઈ જહાજ જ્યાંથી ઉડાન કરી રહ્યું છે ત્યાં સૂર્યાસ્ત થયું છે કે નહીં) મુશ્કેલી હોય તો સાવચેતી માટે એટલું મોડું કરે કે સૂર્યાસ્ત થવાનું ચક્રીન થઈ જાય. અને આમાં પણ મુશ્કેલી હોય તો બેહતર છે કે બાદમાં રોઝાની કઝા કરી લે.

એક દેશથી બીજા દેશ જનાર કયાંની તારીખનો એતેબાર કરે

એક શહેર અથવા દેશમાં રમઝાનના રોઝા શરૂ કર્યા પછી બીજા શહેર અથવા દેશમાં પહોંચ્યો તો રોઝાના સમય અને તારીખ વિશે હવે તે નવી જગ્યાનો એતેબાર કરે, હા ! જો પહેલા શહેરમાં ચાંદ જોવા અથવા શરઈ શહાદતથી રમઝાનની શરૂઆત થઈ હોય, અને અહિયાં (બીજા શહેરમાં) તારીખ અલગ છે, અને આ (વ્યક્તિ) નિસાબે શહાદત રાખે છે, તો તે નવા શહેરના ફાઝીને ચાંદ જોયાની શહાદત આપે. આ મસ્અલામાં વધુ સ્થિતિઓ અને વિગતો છે. (જેનું અત્રે વર્ણન કરતા નથી.)

લોહી કઠાવવાથી અથવા ઈજેક્શન લેવાથી રોઝો તૂટશે ?

લોહી કઠાવવાથી અથવા ઈજેક્શન લેવાથી રોઝો નથી તૂટતો, ભલે (ઈજેક્શન) ગોશ્તમાં લાગે અથવા

નસોમાં. હા ! વિના જરૂરત ઈજેક્શન લેવાથી રોઝો મકરૂહ થશે. ઈજેક્શનથી રોઝો તૂટવા અથવા ન તૂટવા બાબતે છેવટે ઉલમા વચ્ચે મતભેદ થયો, અમુક હઝરાત ફર્માવે છે કે નસોમાં ઈજેક્શન લેવાથી રોઝો તૂટી જાય છે પરંતું તેહફીફ એ છે કે તેનાથી પણ તૂટતો નથી.

Asthama (દમ)ના રોગી ઈન્હેલર (દવા ફૂંકતો પંપ) લે છે તો તેનાથી રોઝો તૂટે છે કે નહીં ?

દમના રોગીને થોડી થોડી વારે કુત્રિમ ઓક્સિજન લેવી પડે છે, કુદરતી ઓક્સિજન ઈન્સાન માટે જરૂરી છે કે તેના વગર જીવવું શક્ય નથી, પરંતું કુત્રિમ ઓક્સિજન જેને કોઈ ગેસ અથવા પ્રવાહીના રૂપમાં સુરક્ષિત કરવામાં આવ્યો હોય તેની હૈસિયત દવાની છે. માટે આવી ગેસ અથવા પ્રવાહી દવા મોઢા અથવા નાકના માધ્યમથી ચઢાવવામાં આવે તો તેનાથી રોઝો તૂટી જશે. દમનો રોગી જે આ Inhaler વિના ન રહી શકે તેના માટે ઉઝર છે કે તે દવા લે (રોઝો ન રાખે) અને સાજા થયા પછી તે રોઝાની કુઝા કરે. અને સાજા થવાની આશા ન હોય તો ફિદિયો આપે.

આંખમાં દવા નાખવાથી રોઝો તૂટશે કે નહીં ?

આંખમાં દવા નાખવાથી રોઝો તૂટશે નહીં, ભલે દવા આંખના ડોળાથી શોષાયને ગળા સુધી પહોંચી જાય. એટલા માટે કે રોઝો ત્યારે તૂટે છે જ્યારે કે કોઈ કાંણા દ્વારા પેટ અથવા દિગામ સુધી પહોંચે, ચામડીના છિદ્રો દ્વારા પહોંચવાથી નહીં. આંખથી ગળા સુધી વચમાં કોઈ હોલ (કાંણુ) નથી.

મુફતી મુનીબુરહમાન સાહબ (કરાચી)એ પોતાની કિતાબ "તફહીમુલ મસાઈલ"માં આ મસ્અલામાં નવા સંશોધનના આધાર પર આ બાબતે

ફેર વિચારણાનો મશવરો આપ્યો છે. લખે છે :

"આપણા પૂર્વજ ફૂંકડાનો ખયાલ હતો કે આંખ અને ગળા વચ્ચે કોઈ છિદ્ર (કાણુ) નથી. એટલા માટે આપણા ઉલમાએ કિરામ અત્યાર સુધી એ જ ફત્વો આપતા આવ્યા કે આંખમાં સુરમો લગાડવાથી કે દવા ટપકાવવાથી રોજો નથી તૂટતો. પરંતું નવું મેડિકલ સંશોધન એ છે કે આંખ અને ગળા વચ્ચે રસ્તો છે. આંખના ડોળાની પાછળ ત્રિંચિઓથી કુદરતની સ્વયંલિત વ્યવસ્થાથી ખારૂ પાણી ઝરતુ રહે છે. (ત્યાં સુધી કે તેમણે કહ્યું) આંખના ખૂણામાં બે બારીક નળીઓ દ્વારા ગળામાં ચાલ્યું જાય છે, જ્યારે કે આપણા પૂર્વજ ફૂંકડાનો ખયાલ એ હતો કે ગળામાં જે દવા અથવા સુરમાનો ટેસ્ટ મેહસૂસ થાય છે તે ચામડીનાં છિદ્રો દ્વારા ગળામાં ઉતરે છે. માટે જ્યારે રૂટ અને નળી મૌજૂદ છે, તેની સાઈઝ અથવા આરપાર થતી રેખા ચર્ચાનો વિષય નથી. જેથી હવે આપણા ઉલમાએ એ ફત્વો આપવો જોઈએ કે આંખમાં દવા ટપકાવવાથી રોજો તૂટી જાય છે. (તફ્હીમુલ મસાઈલ, ૧/૧૯૪, ઝિયાઉલ કુર્આન પબ્લિકેશન્ઝ, લાહોર)

મુફતી મુનીબુરહમાન સાહબે આધુનિક મેડિકલ સંશોધનમાં આંખ અને ગળા વચ્ચે રસ્તો હોવાનો દાવો તો કર્યો પરંતું કોઈ આધુનિક સંશોધન અથવા કોઈ કિતાબનો હવાલો નથી આપ્યો. મેં અંગોના વિગતે વર્ણન પર લખાએલ નવીન કિતાબો અને લિટ્રેચરનો અભ્યાસ કર્યો, જેમાં મને આંખથી ગળા સુધી જતી કોઈ એવી નળીનો ઉલ્લેખ ન મળ્યો જેને કાણુ (જેમ કે મોનું કાણુ, નાકનું, કાનનું) કહી શકાય બલ્કે એ માલૂમ થયું કે આંખથી બારીક જેવી નળી નાકના નસ્કોરાંની તરફ જાય છે, જેના કારણે જ્યારે આંસૂં નીકળે છે તો નાકથી પણ પાણી વહેવા લાગે છે, જેમ કે અંગોના વિગતે વર્ણનની એક મુસ્તનહ કિતાબ (Anatomy Physiology By Saladin)નું લખાણ આ પ્રમાણે છે :

After washing across the eye, the tears collect near the medial commissure and flow into a tiny pore, the lacrimal punctum, on the margin of each eyelid. The punctum opens into a short lacrimal canal, which leads to the lacrimal sac in the medial wall of the orbit. From this sac, a nasolacrimal duct carries the tears to the inferior meatus of the nasal cavity - thus an abundance of tears from crying or watery eyes can result in a runny nose.

(Kenneth S. Saladin, "Anatomy & Physiology: The Unity of Form and Function" Sixth Edition, Part Three, Chapter 16, pg.61, McGraw-Hill 2012)

ઉપરોક્ત લખાણમાં ગળાના બદલે નાકના નસ્કોરાં તરફ નળી બતાવવામાં આવી છે, અને મજાની વાત તો એ કે તે નળી (Duct Canal)ને પણ બારીક મસામ (ચામડીનું છિદ્ર) કહેવામાં આવી છે. હા ! જ્યારે આંખનું પાણી તે બારીક નળીથી નાકની તરફ ચાલ્યું જાય તો ગળા તરફ જવાની શક્યતા રહે છે. પરંતુ જરૂરી નથી કે ગળામાં ચાલ્યું જ જાય. આનાથી સ્પષ્ટ થયું કે સુરમા અથવા દવાનો જે સ્વાદ ગળામાં મેહસૂસ થાય છે તે ચામડીના બારીક છિદ્રો દ્વારા જાય છે ન કે કોઈ કાંણા દ્વારા. (સારાંશ કે આંખમાં કોઈ ચીજ દવા કે સુરમો નાખવાથી રોજો તૂટશે નહીં.)

કયા લોકો ઉપર રોજાનો ફિદિયો છે

શૈખે ફાની એટલે કે જે વૃધ્ધાવસ્થાના એ સ્તરે પહોંચી ગયા કે હવે રોજા રાખવાની બિલ્કુલ શક્તિ નથી અથવા જે લોકો કાયમી બીમાર છે કે દવા અથવા ખોરાક વિના દિવસભર નથી રહી શકતા અને ભવિષ્યમાં સાજા થવાની ઉમ્મીદ પણ નજર નથી આવતી, આવા લોકો ફિદિયો આપે, દરેક રોજાના

બદલે એક મિસ્કીનને બે સમયનું ખાવા આપી દે અથવા એક સદકુએ ફિત્ર બરાબર આપી દે.

જેથી જે લોકો હમણા બીમારીના કારણે રોજા નથી રાખી શકતા એવા લોકો સાજા થયા પછી છૂટેલા રોજાની કુઝા કરે. અને જેઓને સાજા થવાની ઉમ્મીદ ન હતી અને તેમણે પોતાના રોજાનો ફિદ્યો આપી દીધો હોય, હવે જો તેઓ કોઈ રીતે સાજા થઈ જાય તો તેમને પણ હવે રોજા (કુઝા) રાખવા પડશે, અને અદા કરેલ ફિદ્યો નફલ સદકુ થઈ જશે.

એ જ રીતે સગર્ભા સ્ત્રી અથવા દૂધ પીતા બાળકને દૂધ પીવડાવતી માતાની સ્થિતિ એવી હોય કે રોજો રાખવાથી તેને અથવા બાળકને નુકસાન પહોંચી શકે છે તો તે પણ રોજો છોડી શકે છે અને બાદમાં કુઝા કરે, ફિદ્યો આપવું પૂરતું નથી. (કેટલાક સ્વસ્થ તંદુરસ્ત લોકો જે રોજા રાખી શકવાની અથવા બાદમાં કુઝા કરવાની શક્તિ ધરાવતા હોવા છતાં એમ સમજીને રોજા નથી રાખતા કે ફિદ્યાથી ફરજ અદા થઈ જશે એવા લોકોએ સત્વરે સાવચેત થવાની જરૂર છે.

ફિદ્યા અને સદકુએ ફિત્રનો હિસાબ

સદકુએ ફિત્ર અથવા ફિદ્યાની માત્રા એક મિસ્કીનનું બે સમયનું ખાવા અથવા અડધો સાઅ ઘઉં અથવા એક સાઅ જવ અથવા ખજૂર છે. સામાન્ય રીતે લોકો ફિદ્યા અથવા સદકુએ ફિત્રનો વાજિબ માત્રા ભરનો હિસાબ કરે છે, એટલે ૨ કિલો ૪૭ ગ્રામ ઘઉં અથવા તેની કિંમત આપી દે છે. આ માત્રાથી વાજિબ અદા થઈ જશે, પરંતુ વિવિધ વસ્તુઓ અથવા માધ્યમો દ્વારા હિસાબ કરવાથી વિવિધ માત્રા આવતી હોય તો હિસાબ એ મુજબ કરવો જોઈએ કે જેમાં ગરીબોનો લાભ હોય. જેથી શક્તિ ધરાવતા લોકોએ ૪ કિલો ૮૪ ગ્રામ ઉત્તમ ખજૂરની કિંમતનો હિસાબ કરવો જોઈએ અથવા તેનાથી ઉત્તમ, જેથી ફકીરોને વધુ લાભ થાય.

—(માહનામા પૈગામે શરીઅત, મે—જૂન ૨૦૧૮)

ઈદુલ ફિત્રની સમીક્ષા

કાર્યાલય

હુજૂર عليه السلام ફર્માવે છે કે જે શખ્સે ઈદના દિવસે ૩૦૦ વખત સુબ્હાનલ્લાહિ વબિહમ્દિહી પઢ્યું અને મુસલમાન મુડદાંની રૂહોને તેનો સવાબ હદિયો કર્યો તો દરેક મુસલમાનની કબરમાં એક હજાર અન્વાર દાખલ થાય છે, અને જ્યારે તે મરશે તો અલ્લાહ તઆલાની તેની કબરમાં એક હજાર અન્વાર દાખલ કરશે.

જનાબ વહબ ઈબ્ને મુનબિહ رضي الله عنه થી એ પણ રિવાયત છે કે અલ્લાહ તઆલાએ ઈદુલ ફિત્રના દિવસે જન્નતને પેદા ફર્માવી અને તૂબા ઝાડ ઈદુલ ફિત્રના દિવસે જ રોપ્યું. જિબ્રિલની વહીના માટે ઈદુલ ફિત્રના દિવસે જ પસંદગી કરી અને ફિરઓનના જાદૂગરોની તૌબા પણ અલ્લાહ તઆલાએ ઈદુલ ફિત્રના દિવસે જ કબૂલ ફર્માવી.

ફર્માને નબવી છે કે જેણે ઈદની રાતે સવાબ મેળવવાના હેતુથી કિયામ કર્યો (નમાઝ પઢી) તો તે દિવસે તેનું દિલ નહીં મરે જે દિવસે તમામ દિલો મરી જશે. (સુનને ઈબ્ને માજહ, ૧/૧૨૭)

ઈદ અને હઝરત ઉમર رضي الله عنه

હિકાયત : હઝરત ઉમર رضي الله عنه એ ઈદના દિવસે પોતાના પુત્રને પૂરાણી કમીઝ પહેરેલ જોયો તો રડી પડ્યા. પુત્રએ કહ્યું, અબ્બાજાન ! તમે શા માટે રડો છો ? આપે ફર્માવ્યું, હે બેટા ! મને ડર છે કે આજે ઈદના દિવસે જ્યારે છોકરા તને જોશે તો ફાટેલા પૂરાણા કમીઝમાં જોશે તો તારું દિલ તૂટી જશે ! બેટાએ જવાબ આપ્યો, દિલ તો તેનું તૂટે જે રજાએ ઈલાહીને ન મેળવી શક્યો અથવા તેણે મા કે બાપની નાફર્માની કરી હોય. અને મને ઉમ્મીદ છે કે આપની રજામંદીના તુફેલ અલ્લાહ તઆલા પણ મારાથી રાજી હશે. આ સાંભળીને હઝરત ઉમર رضي الله عنه રડી પડ્યા, બેટાને ગળે લગાડ્યો અને તેના માટે દુઆ કરી. (મુકાશફતુલ ફૂલૂબ)

**વારસામાં બહેનોને હિસ્સો ન
આપનારા ખયાનતી !**

સવાલ : બાપની મિલકતમાં કેવળ પુત્રો જ વારસદાર થાય છે કે પુત્રીઓનો પણ કાંઈ હિસ્સો છે ? એ જે હિંદુસ્તાનના મોટાભાગના વિસ્તારોમાં છોકરીઓને લોકો વારસામાંથી હિસ્સો નથી આપતા અને છોકરીઓની માગણી કરવાને અયબદાર (બુરુ) જાણે છે, તો એના બારામાં રહનુમાઈ કરશો.

જવાબ : ન જાણે મુસલમાનોમાં એ બલા ક્યાંથી આવી ગઈ છે કે છોકરીઓને હિસ્સો નથી આપતા. કુર્આને પાકે છોકરીઓ માટે પણ હિસ્સો નિશ્ચિત કર્યો છે અને છોકરાઓ માટે પણ હિસ્સો નિશ્ચિત કર્યો છે. ફરક એ છે કે છોકરાઓ માટે છોકરીઓના હિસ્સાનુ ડબલ છે, અને છોકરીઓ માટે છોકરાઓના હિસ્સાથી અડધુ છે. એનું કારણ એ છે કે છોકરો પતિ બને છે તો તેના પર પોતાનો પણ ખર્ચ આવે છે અને પત્નીનો પણ ખર્ચ આવે છે. અને છોકરી પત્ની બને છે તો તેના પોતાના માથે કોઈ ખર્ચ નથી હોતો. તેણીનો પોતાનો ખર્ચ પણ પતિના માથે ચાલ્યો જાય છે. સારાંશ કે છોકરીના માટે પણ હિસ્સો છે, અને છોકરાના માટે પણ હિસ્સો છે. ફરક બસ એટલો છે કે છોકરીને માટે છોકરાના હિસ્સાનું અડધુ છે. દા.ત. કોઈ શખ્સ મૃત્યુ પામ્યો અને તેણે વારસામાં ત્રણ રૂપિયા છોડ્યા છે અને તેના વારસોમાં એક પુત્ર તથા એક પુત્રી છે તો બે રૂપિયા છોકરાને મળશે અને એક રૂપિયો છોકરીને મળશે.

અલ્લમ્હુલિલ્લાહ ! જ્યાં જ્યાં ઉલમાએ અહલે સુન્નતની પહોંચ છે ત્યાં ત્યાં આ સુન્નત ઝિંદા છે અને આ સુન્નત ચાલી રહી છે, અને જ્યાં જ્યાં લોકો ઉલમાએ અહલે સુન્નતથી ફેજયાબ નથી થઈ રહ્યા ત્યાં જેહાલત તથા અંધકાર છે. મુસલમાનો ! ઉલમાથી મસ્અલા માલૂમ કરીને તેણીઓને પૂરેપૂરો હિસ્સો આપો. તેમને ખુશ કરવી એ અલ્લાહ તઆલાને ખુશ કરવું છે. બીજાનો હક્ક શા માટે મારો છો ? બીજાનો હક્ક મારીને તમે કદી અમ્નની જિંદગી નથી

**જરૂરી
સવાલોના
સ્પષ્ટ જવાબો**

ગુજારી શકતા (બહેનોનો હક્ક મારીને). તમે સમજો છો કે અમે બહુ સારું કામ કર્યું ! તો બરકત ક્યાંથી આવશે, જ્યારે તમે હરામ માલને તમારા હલાલ માલની સાથે મિલાવીને રાખ્યો છે. બરકત ત્યારે આવે છે જ્યારે માલ તદ્દન હલાલ હોય. પરંતુ જો હલાલની સાથે હરામને મિલાવશો તો બરકત ક્યાંથી આવશે ? તમારા માટે જરૂરી છે કે આ જુલ્મ તથા ઝિયાદતી બંધ કરો.

ચોરીની વીજળી હરામ તથા ગુનોહ !

સવાલ : ચોરીની લાઈટથી (વીજળી ચોરીથી) ખાવા બનાવવું જાઈજ છે કે નહીં ?

જવાબ : ચોરી તો ચોરી જ છે. ચોરી એ વખતે થશે જ્યારે તેને (વીજળીને) ઉપયોગમાં લાવશો. હીટર સળગાવશો તો ચોરી છે, પાણી ચલાવશો તો ચોરી છે. જ્યાં સુધી ન વાપરો ચોરી નથી. મોટર ચલાવવી, હીટર ચલાવવું ચોરી છે અને ચોરી હરામ તથા ગુનોહ છે. હદીષે પાકમાં હુઝૂર સૈયદે આલમ عليه السلام એ ઈર્શાદ ફર્માવ્યો, "મો'મિન જે સમયે ચોરી કરે છે ત્યારે

અઝ : મુફતી મુહમ્મદનિઝામુદ્દીન રઝવી
(પ્રિન્સિપાલ વ સદર જામિઆ અશરફિયા-મુબારકપુર)

અનુવાદક : પટેલ શબ્બીર અલી રઝવી દયાદરવી
(તંત્રી : બરકાતે ખ્વાજા-માસિક)

મો'મિન નથી રહેતો." કેટલી સખત વાત રસૂલુલ્લાહ ﷺ એ ફર્માવી છે ?! મુસલમાનો ! એને યાદ રાખો અને કદાપિ કદાપિ વીજળી ચાહે ગવર્નમેન્ટની હોય કે કોઈ પ્રાઈવેટ કંપનીની હોય, તેને ચોરી કરીને ન વાપરો. ગવર્નમેન્ટની ચોરી પણ ચોરી છે અને કોઈ પ્રાઈવેટ કંપનીની ચોરી પણ ચોરી છે, અને કોઈ માણસના ઘરેથી લાઈટની ચોરી પણ ચોરી છે. તે પણ હરામ છે અને આ પણ હરામ છે, અને એ સૌ હરામ તથા ગુનોહ છે.

ચંદાની રકમ બારોબાર વાપરનારાઓને ચેતવણી !

સવાલ : રમઝાન શરીફમાં ઉલમા તથા હુફ્ફાઝ ઈસ્લામી મદ્રસાઓની તરફથી ઝકાત વગેરેની વસૂલીના માટે જાય છે અને પોતાની રીતે તેઓ રૂપિયા એકત્ર (ચંદો) કરીને હીલાએ શરઈ વગર ખર્ચ કરે છે અથવા પોતાની મહેનતના હિસ્સાથી દસ ટકા ખિસ્સામાં રાખીને ખર્ચ કરે છે અને બાકીની રકમ મદ્રસામાં જમા કરે છે. આવી સ્થિતિમાં ઝકાત આપવાવાળાની ઝકાત અદા થશે કે નહીં ? જો અદા નથી થતી તો એ સફીરનું એવું કરવું કેવું છે ? અને ઈસ્લામી મદ્રસાઓનું હીલાએ શરઈ વિના વિવિધ કામોમાં રકમ વાપરવું કેવું છે ?

જવાબ : પ્રશ્નકર્તાએ એ લોકોને આલિમના નામથી દર્શાવ્યા છે. એ લોકો ટોપી દાઢી તથા લિબાસના લિહાઝથી આલિમ હોય શકે છે પણ સાચા અર્થમાં ખરેખર એ આલિમ નથી. કાલે તમોએ "ઉલમાએ સૂ"ના વિશે સાંભળ્યું હતું, એ લોકો પણ એમનામાંથી છે. ઝકાતની જે રકમ વસૂલ કરે છે તેમને સફીર કહો અથવા મુહસ્સિલ (ચંદો ઉઘરાવનાર) કહો. આ ઉઘરાવનારાઓ તથા સફીરો જેઓ શહેરો તથા આબાદીઓમાં જઈને ઝકાત તથા ફિત્રાની રકમ વસૂલ કરે છે તેમના પર ફર્જ છે

કે તેઓ પૂરી રકમ મદ્રસામાં લાવીને જમા કરે. એમાંથી એક પૈસો પણ પોતાના માટે ખર્ચ ન કરે, કેમ કે એ ખયાનત છે અને હરામ તથા ગુનોહ છે. આ કામ કોઈ આલિમ કરે છે તો પણ હરામ તથા ગુનોહ છે, કોઈ જાહિલ કરે છે તો પણ હરામ તથા ગુનોહ છે. આ સૌ ખયાનત છે જેના કારણે હરામ છે. હરામ હોવાનું એક કારણ આ થયું. બીજું કારણ એ છે કે ઉઘરાવનારે (તે રકમ ઉઘરાવેલી) ખર્ચી કાઢી તો તે રકમ હલાક (બર્બાદ) થઈ ગઈ. તો આ રકમ હફીફતમાં ઝકાત આપનારાની હલાક થઈ. સફીરે તેની રકમ હલાક કરી નાખી. હવે તે (સફીર) પોતાની પાસેથી ઝકાત આપશે તો ઝકાત અદા થશે નહીં. અથવા કોઈ રીતે પણ આપશે તેની ઝકાત અદા થશે નહીં. એના પર ફર્જ છે કે ઝકાત જેને ત્યાંથી લાવ્યો છે તેને કહી દે કે, "ગલતીથી અથવા મારી ભૂલથી દા.ત. પાંચ હજાર રૂપિયા મારા ખર્ચમાં આવી ગયા છે. તમે ઈજાઝત આપો કે હું મારી પાસેથી તમારી તરફથી આ ફર્જને અદા કરીને મદ્રસામાં જમા કરી દઉં." જો તે ઈજાઝત આપે અને એઓ જમા કરશે તો એ ઝકાત અદા થશે. અને જ્યાં સુધી ઈજાઝત નહીં આપે ત્યાં સુધી (સફીરના) જાતે અદા કરી દેવાથી ઝકાત અદા થશે નહીં. અને જો તેઓ પોતે જમા નથી કરતા અને પોતાનો હક્ક સમજીને રાખી લે છે અને બાકીના જમા કરી દે છે તો એ બે કારણે હરામ તથા ગુનોહ છે. એક તો એટલા માટે કે "ખયાનત" છે, બીજું એટલા માટે કે જેનો માલ ઝકાત લઈને આવ્યા છે એ બીચારાની ઝકાત અદા ન થશે ! તે તો જાણતો નથી જેથી તેને તો અલ્લાહ માફ ફર્માવે. આ તો (સફીર) જાણે છે એટલા માટે અલ્લાહ તઆલાને ત્યાં તેમની સખત પૂછતાઇ થશે અને જહન્નમના અઝાબમાં સપડાશે. બરાબર આ જ હુકમ તે મદ્રસાવાળાઓનો પણ છે જેઓ શરઈ હીલા વગર ઝકાતને મદ્રસાના કામોમાં ખર્ચી કાઢે છે.

—(માહનામા અશરફિયા—મુબારકપુર, એપ્રિલ : ૨૦૧૮)

ગવર્નમેન્ટ ભલે સ્ત્રીને રજા આપે મેહરમ વિના હજજની પણ....

કાર્યાલય

આજકાલ એ વાત ચર્ચામાં છે કે આપણી ગવર્નમેન્ટે સ્ત્રીને વિના મેહરમે હજજ કરવા જવા માટેની છૂટ આપી દીધી છે. તો શું મુસ્લિમ સ્ત્રી વિના મેહરમ કે વિના પતિએ હજજ માટે જઈ શકે ખરી ?? ઈસ્લામી શરીઅત એના વિશે શું કહે છે ? એનો સવિસ્તાર જવાબ અત્રે સુન્નીઓની વિશ્વ વિખ્યાત અરબી યુનિવર્સિટી "અલજામિઅતુલ અશરફિયા-મુબારકપુર" જિ. આઝમગઢ, યુ. પી. ના પ્રિન્સિપાલ તથા પ્રમુખ મુફતી મુહકિફે મસાઈલે જદીદા, સિરાજુલ ફુકુહા હમરત અલ્લામા મૌલાના મુફતી મુહમ્મદનિઝામુદીન રઝવી સાહબ رحمۃ اللہ علیہ નો જવાબ (જે ઉર્સે હાકિઝે મિલ્લતના જલસામાં આપે આપેલો તેને) દિલના કાનોથી સાંભળશો, વાંચશો અને ગુમરાહીથી બચશો એવી અપીલ સુન્ની ભાઈઓ તથા બહેનોને કરીએ છીએ.

—તંત્રી : બરકાતે પ્વાજા (માસિક)

સવાલ : શું કોઈ મઝહબમાં મેહરમ વિના હજજ તથા ઉમરાના સફરની ઈજાઝત છે ?

જવાબ : સામાન્યતઃ તમામ મઝહબો (હનફી, શાફઈ, માલિકી, હંબલી)નો ઈજમાઅ છે કે વિના મેહરમ કે વિના પતિએ સ્ત્રીને સફર કરવાની ઈજાઝત નથી. હા ! ખાસ હજજના બારામાં ઈમામ શાફઈ رحمۃ اللہ علیہ નો મઝહબ એ છે કે હજજ જો ફર્જ થઈ જાય અને તેનો પતિ ન હોય અને કોઈ મેહરમ પણ ન હોય તો તે જિમ્મેદાર ભરોસાપાત્ર સ્ત્રીઓની સાથે હજજ માટે જઈ શકે છે. (શાફઈ મઝહબમાં) આ છૂટ કેવળ હજજનો ફરીઝો અદા કરવા માટે છે. એમના મઝહબમાં પણ નફ્લ હજજના માટે મેહરમ કે પતિ વિના જવાની ઈજાઝત નથી અને ઉમરા માટે પણ આ રીતે જવાની ઈજાઝત નથી. જિંદગીમાં કેવળ એક વાર હજજ ફર્જ છે, એકવાર સ્ત્રીએ હજજ અદા કરી લીધો તો ફર્જ અદા થઈ ગયો. ત્યારબાદ તે જિંદગીમાં કદાપિ પતિ વિના કે મેહરમ વિના ઈમામ શાફઈ رحمۃ اللہ علیہ ની નજીક પણ હજજના

માટે સફર નથી કરી શકતી. અને સિરાજુલ અઈમ્મા ઈમામે આ'ઝમ અબૂ હનીફા رحمۃ اللہ علیہ નો મઝહબ એ છે કે હજજ ભલે ફર્જ થઈ જાય પણ સ્ત્રીના માટે પતિ ન હોય અને કોઈ મેહરમ પણ ન હોય તો તેણી પર હજજ અદા કરવો ફર્જ નથી. "મેહરમ"નો મતલબ એ છે કે એ સ્ત્રીના નિકાહ જેની સાથે હમેશાં હમેશાંના માટે કયામત સુધી હરામ હોય. જેમ કે બાપ, પુત્ર, ભાઈ (વગેરે) એ મેહરમ છે. તો જે સ્ત્રીનો પતિ પણ ન હોય, અને પુત્ર, પિતા, ભાઈ વગેરે મેહરમ પણ ન હોય તેના પર હજજ અદા કરવો ફર્જ નથી. એ મળી જશે તો હજજ અદા કરવો ફર્જ થશે, અને નહીં મળે તો તેના પર હજજની અદાયગી ફર્જ થશે નહીં. તેણી ઘરે રહે, અલ્લાહ તબારક વ તઆલા પોતાના અજરથી તેને માલામાલ કરશે. પણ મેહરમ વિના કે પતિ વિના હજજ (કે ઉમરા) માટે જવું જાઈઝ નથી. તેણી જો જશે તો દરેક ડગલા પર તેના આમાલનામામાં ગુનોહ લખવામાં આવશે. એટલા માટે કદાપિ કોઈ મુસલમાન સ્ત્રી એવી હિંમત ન કરે કે તેણી મેહરમ વિના કે પતિ વિના હજજ કરવા નીકળી પડે.

હિંદુસ્તાનમાં સામાન્યતઃ હનફીઓ વસે છે, અને આ ઈલાકો તો પૂરેપૂરો હનફીઓનો છે. અને હનફી મઝહબમાં સ્ત્રીને પતિ વિના કે પુત્ર, પિતા, ભાઈ વિના હજજ પર જવું હરામ છે. એટલા માટે આપ લોકો પોતાની પુત્રીઓ, બહેનો, પત્નીઓ પર ધ્યાન કરો, તેમને સમજાવો. ગવર્નમેન્ટ ઈજાઝત આપે છે પણ તમને મજબૂર નથી કરતી ! અમલ કરવો એ આપનું કામ છે. જો તમે તમારી શરીઅત પર અમલ કરવા ચાહશો તો ગવર્નમેન્ટની તરફથી આપના પર જબરદસ્તી કરવામાં નહીં આવે.

—(અઝ : સિરાજુલ ફુકુહા, મુહકિફે મસાઈલે જદીદા મુફતી મુહમ્મદ નિઝામુદીન રઝવી, જામિઆ અશરફિયા-મુબારકપુર)

ગુનાહોનો ઈલાજ

:: લેખક ::

હકીમ મુહમ્મદ અસ્લમ શાહીન ફાદરી
અનુવાદક :: મૌલાના મુફ્તી મુહમ્મદશાકિર
પટેલ મિસ્બાહી (લેસ્ટર, યુ.કે.)

મા બાપની ફર્માબરદારીના દુનિયવી ફાયદા

હઝરત અનસ રાશી અલ્લેહી રિવાયત છે કે રસૂલુલ્લાહ ﷺ એ ફર્માવ્યું, જે પસંદ કરે છે કે તેની રોજીમાં વધારો થાય અને ઉમર વધારી દેવામાં આવે, તો જોઈએ કે સગાં સાથે સારો વર્તાવ કરે. (મુત્તફઃ અલૈહ બહવાલા મિશકાત, પૃષ્ઠ : ૪૧૯)

આ હદીષે પાકમાં તાજદારે રિસાલત ﷺ એ સિલએ રહમી (સગાં સાથે સદ્વર્તાવ)ની દુનિયવી બરકતો વર્ણવી છે. એક રોજીમાં વૃદ્ધિ અને બીજું ઉમરમાં બરકત, એટલે સગાં સાથે સદ્વર્તાવ કરનારો ઈન્સાન પોતાના જીવનમાં એવાં મહાન કારનામાંઓ અંજામ આપે છે કે એની સરખામણીમાં લાખો લોકો ભેગા મળીને પણ એવું કામ નથી કરી શકતા. અને એના બાદ એટલે મૃત્યુ પછી પણ એ કારનામાં સદ્કાએ જારીઆની હૈસિયત ધરાવે છે. આ હદીષે પાકમાં નબી કરીમ ﷺ એ આમ સગાંની સાથે સદ્વર્તાવના આ ફાયદા વર્ણવ્યા છે અને આ બારામાં મા બાપ અને ખાસ કરીને મા તો સૌથી અગ્ર સ્થાને છે. જાણવા મળ્યું કે જ્યારે આમ સગાં સાથે સદ્વર્તાવનો આ પૈગામ છે તો મા બાપની સાથે અને ખાસ કરીને માની સાથે એહસાન કરવાનો યકીનન ! યકીનન ! આ બદલો

તથા ઈનામ મળશે. તો માણસે જોઈએ કે યથાશક્તિ મા બાપની ખિદમત તથા ઈતાઅત માટે તૈયાર રહે. જો કોઈ માણસ પર કોઈ મુસીબત આવી જાય તો અલ્લાહ તઆલા મા બાપની ખિદમતની બરકતથી એ મુસીબતને દૂર પણ કરી આપે છે.

આગલા જમાનામાં ત્રણ માણસોએ પહાડી સફર અપનાવી. વરસાદ પડ્યો તો એના કારણે તેમણે એક ગુફામાં પનાહ લીધી. ઉપરથી એક મોટી ચટ્ટાન ગબડી જેણે ગુફાનું મોં બંધ કરી દીધું. તે માણસોને મૌતનો ખતરો મહેસૂસ થયો. તેમણે આપસમાં મશવરો કરીને પોત પોતાની નેકીઓનો વસીલો પેશ કર્યો. જેમાંથી એકે પોતાનાં મા બાપની ખિદમતનો વસીલો પેશ કર્યો. તો અલ્લાહ તઆલાએ તેમના પર ઉતરેલી મુસીબત ટાળી દીધી અને તેમને એ તબાહીથી નજાત બખ્શી. (ગુફાના મુખ પરનો પથ્થર હટી ગયો.)

—(ખુલાસો : તફસીરુલ કુર્આન, જિલ્દ : ૫)

મા બાપની નાફર્માનીનું દુનિયવી નુકસાન

અબુદુલ્લાહ ઈબ્ને અવફા રાશી અલ્લેહી કહે છે કે મેં સાંભળ્યું છે કે રસૂલુલ્લાહ ﷺ ફર્માવ્યા કરતા હતા, એ કૌમ પર રહમત નાજિલ નથી થતી જે કૌમમાં કૃતએ રહમી (સગાંથી સંબંધ કટ) થતી હોય. (રવાહુલ બયહકી શોઅબુલ ઈમાન)

આ હદીષે પાકમાં અલ્લાહના પ્યારા મહબૂબ ﷺ એ માનવવંશને એક ઘણા જ મોટા અઝાબથી માહિતગાર કર્યા છે, અને એ સગાંથી સંબંધ કટ કરવું છે અને એમાં પાયાની હૈસિયત મા તથા બાપની છે. બાકીની સગાઈ તેના સ્થાને છે. એના જ સંબંધે ફર્માવ્યું, જે કૌમમાં સગાંથી સંબંધ કટ કરનાર હશે ત્યાં ખુદાની રહમત નહીં ઉતરે. અને કારણ એનું એ છે કે જેટલા પણ સંબંધો છે, દા.ત. મા બાપ, ભાઈ બહેન, કાકા મોટા, મામા, માસી,

ફોઈ, દાદા દાદી, નાના નાની વગેરે, અલ્લાહ તઆલાએ તેમને પોતાની રહમતના ઉતરાણનો ઝરીયો બનાવ્યો છે. મા બાપના દિલમાં પોતાની ઔલાદની જે મહોબ્બત મોજાં મારતી હોય છે એ કોઈનાથી છુપુ નથી. અને પછી તેમના વાસ્તાથી બાકી માનવો સગાં સંબંધીઓ મહોબ્બતનું કેન્દ્ર બને છે. અને જ્યારે ઈન્સાન પર તકલીફ આવે છે તો એ વખતે મા બાપ તથા બાકીના સગાં સંબંધીઓના દિલ પર જે ગુજરે છે તેને તેઓ જ જાણે છે છે. પરંતુ જે શખ્સ તે રહીમાના (પ્રેમાળ) સંબંધોને તોડે છે તો તે હકીકતમાં રહમતે ખુદાવંદીનો દરવાજો જાતે જ બંધ કરે છે, અને એનાથી તે એકલો અસર નથી પામતો બલકે પૂરી બિરાદરી અસર પામે છે. દા.ત. જો તે પોતાની માને કોઈ તકલીફ પહોંચાડશે તો માની તરફની સર્વ સગાઈઓ તેનાથી કપાઈ જશે. એ જ પ્રમાણે એ જો બાપને તકલીફ આપશે તો બાપની તરફના સર્વ સંબંધો તેનાથી કપાય જશે. ખૂનરેજી લડાઈ ઝઘડા સુધી નોબત આવશે. કેટલીકવાર સેંકડો માણસો આ ફસાદના હેઠળ આવી જાય છે અને નાહક ફત્લથી ગુનાહે કબીરામાં પડે છે. અને સગાંથી સંબંધ કટ કરવાના આ એક ગુનાહના સબબે હજારો ગુનાહો થાય છે. એટલા માટે તાજદારે રિસાલત عليه السلام એ આ પાયાના ગુનાહથી બચવાની તાલીમ આપી છે અને એની અંદર જે ખતરાઓ નુકસાનો છે તેનાથી ચેતવ્યા છે. એ જ કારણે આજે એ ફોમો તથા દેશો જ્યાં આ સગાઈ સંબંધોનો લેહાઝ નથી તેમનામાં જંગલીપણુ, ઘાટકીપણુ તથા બરબરિયત જોવા મળે છે. તેમના દિલોમાં અન્ય લોકોની તો શું પોતાનાં મા બાપની સાથે જ કોઈ મહોબ્બત કે ઉલ્ફત નથી. તેઓ આપસમાં માનવોને એ રીતે ચીરી તથા ફાડી રહ્યા છે જેવી રીતે એક જંગલનું પ્રાણી શિકારને પકડીને ફાડે છે અને જ્યાં એ સગાઈઓનો લેહાઝ છે ત્યાં ઈન્સાન તો શું પ્રાણીઓ પર પણ પ્રેમભાવ તથા

રહમ પ્રદર્શિત થતી જોવા મળે છે.

ખુલાસો એ નીકળ્યો કે સગાંથી સદવર્તાવ માનવ પ્રગતિ તથા ઉન્નતિનો પાયો તથા સ્તંભ છે, જો એની રક્ષા થશે તો માનવ પ્રગતિના પંથે જશે, નહીં તો માણસ પ્રગતિ નથી કરી શકતો.

એક હદીષે પાકમાં ત્રણ માણસો પર બદ દુઆનું વર્ણન છે અને એના પર રસૂલુલ્લાહ عليه السلام નું "આમીન" ફર્માવવાનું વર્ણન છે. આ દુઆ પર "આમીન"નો મતલબ છે : "હે અલ્લાહ ! આ બદદુઆને કબૂલ ફર્માવ !" એ ત્રણ માણસો આ છે : ૧. રોઝા છોડી આપનાર, ૨. હુઝૂર عليه الصلوة والسلام નું નામે પાક સાંભળીને દુરૂદ ન પઢનાર, ૩. મા બાપનો નાફર્માન.

આપણે અત્યારે પહેલા બેની વિગતમાં જવાની જરૂરત નથી. અત્યારે કેવળ ત્રીજાના બારામાં વિચારણા કરવાની છે કે તેની વિરુદ્ધ આટલી મહાન બે હસ્તીઓની બદદુઆ શા માટે છે ? જ્યારે કે નબી કરીમ عليه السلام તથા તમામ ફરિશ્તા જિબ્રઈલે અમીન عليه السلام સહિત સર્વે શફીઉલ મુઝનબીન છે, તેમનું કામ તો ગુનેહગારોની શફાઅત કરવું છે, ન કે તેમની તબાહીના માટે બદદુઆઓ કરવાનું છે ! એટલા માટે કે મફામે તાઈફમાં નબી કરીમ عليه الصلوة والسلام એ કાફિરો માટે બદદુઆ નથી ફર્માવી, જ્યારે કે તે જંગલી જાનવર જેવી ખસલતવાળા કાફિરોની પથ્થર વર્ષાથી આપનું શરીર મુબારક ઝખ્મોથી ચૂર ચૂર થઈ ચૂક્યું હતું. આપ عليه السلام ને કહેવામાં આવ્યું કે આપ એમના માટે બદદુઆ માગો, તો આપે ફર્માવ્યું, મને અલ્લાહ عليه السلام એ એમના માટે રહમત બનાવીને મોકલ્યો છે, ઝહમત બનાવીને નહીં, અને દુઆ ફર્માવી, હે અલ્લાહ ! મારી આ ફોમને હિદાયત અતા ફર્માવ ! એ નાસમજ છે.

હવે મા બાપના નાફર્માન માટે બદદુઆ શા માટે કરી ? વાત અસલમાં એ છે કે આ જે સગાઈ

સંબંધો છે તેની માનવીની પ્રગતિ તથા ઘડતરમાં તેમની હૈસિયત પાયાના હિસ્સા તથા તત્વોની છે અને મા બાપ એની ધરી છે, એ સગાઈ સંબંધોના આપસમાં સહકારથી જ સમાજ તથા કૌમ પ્રગતિ પામે છે, અને એમાં ખામી તથા કમજોરી આવવાથી પૂરી કૌમ તબાહીના ખાડામાં ધકેલનાર છે. અને નબી કરીમ ﷺ તો દુનિયાની તમામ કૌમોની નજાત માટે દુનિયામાં મોકલવામાં આવ્યા હતા અને આપ ﷺ એ તે પાયાના હિસ્સાઓ, તત્વો તથા સંબંધોને જોડીને જે માનવ વંશને પ્રગતિના પંથે દોડતો કરી દીધો હતો. અને લોકો મિલલતે ઈસ્લામિયાની રોશનીથી મહેફૂઝ તથા ફાયદો પામી રહ્યા હતા અને સદીઓથી એ તૂટેલા સંબંધોને નવેસરથી જોડી રહ્યા હતા. ભાઈચારો તથા હમદર્દીના નમૂના રૂપ એક એવી જમાઅત તૈયાર થઈ ચૂકી હતી જે ફયામત સુધી આવનારા માનવ વંશના માટે દીવાદાંડીની હૈસિયત ધરાવતી હતી. પણ આપને અંદેશો હતો કે કદાચ કોઈ એવું મનચલુ તત્વ પેદા થઈને તે પાયાના હિસ્સાઓમાં

રુકાવટ નાખે અને લોકો તેના મહત્વને ન સમજતા હોય અને એના તરફ ધ્યાન ન કરવાને લીધે ફરી તબાહીનો શિકાર ન થઈ જાય, એટલા માટે જિબ્રઈલે અમીન ﷺ તથા નબી અકરમ ﷺ એ બદદુઆ કરીને બતાવી આપ્યું કે એવો ઈન્સાન કેવળ પોતાનાં મા બાપનો દુશ્મન જ નથી બલકે પૂરી ઈન્સાનિયતનો દુશ્મન છે, અને આપ ﷺ ની મહેનત પર પાણી ફેરવનાર છે. અને ઉલમાએ લખ્યું છે કે એવો માણસ મુશ્રિકોથી પણ બદતરીન છે. કેમ કે મુશ્રિક તો ઈન્સાનિયતની આ ઈમારત બનાવવામાં રુકાવટ પેદા કરી રહ્યા હતા અને આવો માણસ બનેલી ઈમારતને જમીન બોસ કરે છે. સારાંશ કે મા બાપની નાફર્માનીની ખરાબીના ફેલાવાથી દુનિયામાં એવી નહૂસત પડે છે, એટલા માટે આજે જે દેશો જ્યાં આ બલા ફેલાયી છે ત્યાં મા બાપ ઔલાદની હમદર્દીઓ તથા ઔલાદના પ્રેમભાવથી મેહરૂમ છે અને આજે તે પૂરી ઈન્સાનિયતના માટે તબાહીનો સબબ બનેલા છે.

◀ પેજ 46 નું ચાલુ..

- ★ છોકરી વહાબી દેવબંદી મઝહબના કુફી અફીદાથી નફરત તથા બેઝારી પ્રદર્શિત કરીને એ મઝહબથી સાચા દિલથી તૌબા કરી લે અને તૌબા પણ જાહેરમાં હોય.
 - ★ સાથોસાથ હુસ્સામુલ હરમૈન તથા અલ્કૌકબતુશ્શહાબિયહનું સમર્થન કરીને અહલે સુન્નત વ જમાઅત મઝહબમાં દાખલ થઈ જાય.
 - ★ અને બદમઝહબો સાથે સંબંધ કટ કરીને કેવળ અહલે સુન્નત (સુન્નીઓ)ની સાથે રહે.
- રબ તઆલાનો ઈર્શાદ છે :-
 "وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ"
 "સાચાઓની સાથે રહો."
 તો એના પછી સુન્ની છોકરા સાથે તેણીનો

નિકાહ જાઈઝ તથા હલાલ છે. એ શરતોને પામી લીધા પછી સુન્ની છોકરો એની સાથે નિકાહ કરીને તેણીને પોતાના ઘરે લાવે અને પોતાના સાથે રાખે, અને તે પોતાના દેવબંદી સાસરીવાળાઓ સાથે તથા છોકરી દેવબંદી પીયરવાળાઓ સાથે કોઈ સંબંધ ન રાખે. નહીં તો બદમઝહબોની સોહબત ગમે ત્યારે તેમને ખરાબ કરી શકે છે. અલ્લાહ બેહતર જાણવાવાળો છે.

લખનાર : (મુફતી) મુહમ્મદનિઝામુદીન રઝવી
 ખાદિમુલ ઈફતા : દારુલ ઉલૂમ અશરફિયા
 મિસ્બાહુલ ઉલૂમ, મુબારકપુર. જિ. આઝમગઢ
 સ્થળ : જામિઆ ગૌષિયા નજમુલ ઉલૂમ-મુંબઈ
 ૨૨ સફરુલ મુઝફ્ફર હિ.સ. ૧૪૩૯

હુઝૂરની જિંદગીના ૪૦ નિયમો

રજૂ : મૌલાના ઈમરાન રઝા મિસ્બાહી
(મુદરિસ : દારુલ ઉલૂમ બરકાતે ખ્વાજા-આમોદ)

મેં વરસો પહેલાં અંગ્રેજીની કોઈ તબીબી (મેડિકલની) કિતાબમાં સર્વોત્તમ જીવનના ચાલીસ ઉત્તમ સિદ્ધાંત પઢ્યા હતા. મેં તે પેજ કોપી કરી પોતાની પાસે રાખી લીધાં. હું કદી કદી તે પેજ કાઢીને પઢતો રહેતો હતો. હું તે સિદ્ધાંતો પર ચાલવાની કોશિશ પણ કરતો. મેં દસ વરસ પહેલાં તફસીર અને હદીષોનો અભ્યાસ શરૂ કર્યો તો માલૂમ પડ્યું કે આ ચાલીસ સિદ્ધાંતો હુનિયાની કોઈ તબીબી સંસ્થા અથવા યુરોપ અને અમેરીકાના કોઈ સેલ્ફ હેલ્પ ઈન્સ્ટિટ્યૂટે ડેવલપ નથી કર્યા બલકે આ સર્વ સિદ્ધાંતો આપણા પ્યારા રસૂલ ﷺની પવિત્ર જિંદગીનો નિચોડ છે. એ નબીએ કરીમ ﷺના જીવન ચરિત્ર (સીરત)થી લેવામાં આવેલ છે.

આપણા રસૂલ ﷺએ પૂરી જિંદગી પોતાના સહાબાને આ સિદ્ધાંતોની ટ્રેનિંગ આપી છે. આપ ﷺના સહાબાએ કિરામ (رضة الله عليهم) સર્વોત્તમ જીવનના આ સર્વોત્તમ સિદ્ધાંતોની ચાલતી ફરતી તસ્વીર હતા. મેં તે દિવસથી તે સિદ્ધાંતો પર ઈબાદત જેમ અમલ શરૂ કરી દીધો. ભલે હું હમણાં સુધી તેમના પર સંપૂર્ણ અમલ નથી કરી શક્યો પરંતુ મને યકીન છે કે અલ્લાહ તઆલા મારી તૌફીકમાં જરૂર વધારો કરશે અને હું કોઈક દિવસ આપ ﷺના સ્થાપિત કરેલ આ સિદ્ધાંતો પર અમલ કરવામાં સફળ થઈ જઈશ. આ ચાલીસ સિદ્ધાંતો શું છે ? આપ તે સિદ્ધાંતો અને તે સિદ્ધાંતોની આધુનિક સાયન્સી

સમજૂતી જુઓ. મારાથી સમજૂતીમાં કોઈ ભૂલ થઈ જાય તો ક્ષમા કરશો અને મારા માટે દુઆ પર કરશો.

(૧) હુઝૂર ﷺએ ફર્માવ્યું : "ફજર અને ઈશરાફ, અસર અને મગરિબ અને મગરિબ તથા ઈશા દરમિયાન સૂવાથી બચો." આ ફર્માનમાં અસંખ્ય તબીબી (મેડિકલ) હિકમતો છુપાએલ છે. આજે મેડિકલ સાયન્સે સ્પષ્ટ કર્યું છે કે પૃથ્વીના પટ પર ફજર અને સૂર્યોદય દરમિયાન ઓક્સિજનની માત્રા સર્વાધિક હોય છે. આપણે જો તે સમયે સૂઈ જઈએ તો આપણે તે ઓક્સિજનથી વંચિત રહી જઈએ છીએ. અને આમ આપણી તબીબતમાં ભારેપણુ આવી જાય છે. આપણે ધીરે ધીરે ચીડયા સ્વભાવવાળા અને પરેશાન (બેઝાર) થઈ જઈએ છીએ. અસરથી મગરિબ અને મગરિબથી ઈશા દરમિયાન પણ ઓક્સિજન ઓછામાં ઓછો થતો જાય છે. આપણે જો તે સમયે પણ સૂઈ જઈએ તો આપણુ શરીર ઓક્સિજનની ઉણપનો શિકાર થઈ જાય છે અને આપણે દસ ભયાનક બીમારીઓમાં સપડાય જઈએ છીએ. અસ્થમા (દમ) પણ એ દસ બીમારોમાં સામેલ છે. જેથી આપ આ સમયોને જાગીને પસાર કરો તો આપ સંપૂર્ણ જીવન સ્વસ્થ રહેશો. મારો અનુભવ છે કે આપણે જો આ ત્રણ સમયોમાં વોકિંગ કરીએ તો આપણી તબીબતમાં સ્ફૂર્તિ આવી જાય છે.

(૨) હુઝૂર ﷺએ ફર્માવ્યું : કે "બદબૂદાર અને ગંદા લોકો સાથે ન બેસો." આ હુકમ પણ હિકમતથી ભરપૂર છે. દુર્ગંધ મનુષ્યને ડિપ્રેશ કરે છે. જ્યારે કે સુગંધ આપણી ઉર્જામાં અધિકતાનું કારણ બને છે. મનુષ્ય જો રોજ દસ મિનિટ દુર્ગંધવાળા અને ગંદા લોકો સાથે બેસવાનુ શરૂ કરી દે તો એ વીસ દિવસમાં ડિપ્રેશનનો શિકાર થઈ જશે. આપણા રસૂલ ﷺએ શાયદ આ જ કારણથી બદબૂદાર લોકોથી બચવાનો હુકમ આપ્યો. આપ પણ આ કરી જુઓ આપનો સ્વભાવ બદલાય જશે.

(૩) હુઝૂર ﷺ એ ફર્માવ્યું : "એ લોકો વચ્ચે ન સૂઓ જેઓ સૂતા પહેલાં બુરી વાતો કરે છે." આ ફર્માન પણ બિલકુલ હિકમત પ્રમાણે છે. આજે સાયન્સે શોધ કરી કે સૂતા પહેલાં આપણી છેલ્લી વાતચીત આપણા સ્વપ્નોનો વિષય હોય છે અને આ સ્વપ્નો આપણા આગલા દિવસનું મૂડ નક્કી કરે છે. આપણે જો બુરૂ સાંભળીને સૂઈ જાશું તો આપણે બુરાં સ્વપ્ન જોઈશું અને આપણા સ્વપ્ન આપણા આગલા દિવસનું મૂડ બનશે. આપણે સ્વપ્નોના નક્કી કરેલ મૂડ પ્રમાણે દિવસ પસાર કરીએ છીએ. માટે સૂતા પહેલાં આપણી છેલ્લી મેહફિલ સારી હોવી જોઈએ તો આપણો આગલો દિવસ સારો પસાર થશે.

(૪) હુઝૂર ﷺ એ ફર્માવ્યું : "તમે ડાબા હાથથી ન ખાવ." આ ફર્માન પણ સંપૂર્ણ વૈજ્ઞાનિક છે. આપણા દિમાગના બે ભાગ છે, જમણુ અને ડાબુ. જમણો ભાગ હકારાત્મક (પોઝિટિવ) અને અને ડાબો ભાગ નકારાત્મક (નેગેટિવ) હોય છે. આપણે જ્યારે આપણા શરીરને જમણા હાથથી ખોરાક આપીએ છીએ તો આપણી હકારાત્મક સોચ મજબૂત થાય છે. અને આપણે જ્યારે આપણા શરીરને ડાબા હાથથી ખવડાવીએ છીએ તો આપણી નકારાત્મક સોચ મજબૂત થતી જાય છે. આપ અનુભવ કરી જેઓ તમને ડાબા હાથથી ખાવાવાળા અધિકતમ નકારાત્મક સોચવાળા મળશે, તેઓ હમેશાં શિક્ષવા શિકાયત, ગીબત અને બીજા લોકો નુકસાન પહોંચાડતા નજર આવશે.

(૫) હુઝૂર ﷺ એ ફર્માવ્યું : "મોઢાથી ખાવા કાઢીને (ફરી) ન ખાવ." આ ફર્માન પણ સાયન્સથી ખરૂ પુરવાર થાય છે. આપણા મોઢામાં દસ કરોડથી એક અરબ સુધી બેક્ટેરિયા હોય છે. આ બેક્ટેરિયા ભયાનક જંતુ બની જાય છે. આ જંતુ આપણા ખાવામાં મળી જાય છે. એ ખાવા જઠરમાં જાય છે તો જઠરની ગ્રંથિઓ તે જંતુઓને મારી નાખે છે. આ રીતે નાશ

પામે છે પરંતુ જ્યારે આપણે જંતુ રહિત ખોરાકને મોઢાથી કાઢી લઈએ છીએ તો તે જંતુઓને ઓક્સિજન મળી જાય છે. ઓક્સિજન સેંકડના હજારમાં ભાગમાં તે જંતુઓની સંખ્યાને અબજો સુધી પહોંચાડી દે છે. આ જંતુઓ જઠરની ગ્રંથિઓથી પણ તાફતવર હોય છે. આપણે જ્યારે મોઢાથી નીકળેલા કોળિયાને ફરી મોઢામાં રાખીએ છીએ તો એ કોળિયો જઠરમાં પહોંચીને ઝહેર બની જાય છે અને આ ઝહેર આપણા સર્વ પાચન તંત્રને તબાહ કરી દે છે. તમને કદી કોઈ એવો માણસ સ્વસ્થ નહીં મળે જેને મોઢાથી કોળિયો કાઢીને ખાવાની આદત હોય, જ્યારે કે તમને હોઠ ભીંચીને અને અવાજ ઉત્પન્ન કર્યા વગર ખાવાવાળા લોકો હમેશાં તંદુરસ્ત મળશે.

(૬) આપણા રસૂલે કરીમ ﷺ એ ફર્માવ્યું : "હાથના તડાકા ન ફોડયા કરો." સાયન્સનું કહેવું છે કે જે લોકો આંગળીઓના તડાકા ફોડતા રહે છે, તેમના સાંધા ખુલવા માંડે છે અને તેઓ જલ્દી ઓર્થોરિટ્સમાં સપડાય જાય છે. તેઓ સાંધાના દુઃખાવાની પણ શિકાયત કરતા રહે છે.

(૭) હુઝૂર ﷺ એ ફર્માવ્યું : "જોડા (ચપ્પલ) પહેરતાં પહેલાં તેને ઝાટકી લીધા કરો." આપણા જીવનના સામાન્ય સંજોગોમાં કીડા, મકોડા, વીંછી, છીપકલીઓ, નાના સાપ અને ભમરા આપણા જૂતામાં ઘુસી જાય છે. આપણા બાળકો પણ જૂતામાં ખીલી, કાંટા અને બ્લેડ નાખી દે છે જેથી આપણે જ્યારે જૂતા પહેરીએ છીએ તો આપણા પગ ઝખ્મી થઈ જાય છે અથવા પછી આપણને કીડા મકોડા ડંખી લે છે. માટે જૂતા પહેરતા પહેલાં તેના ઝાટકી લેવું હમેશાં લાભકારક રહે છે.

(૮) હુઝૂર ﷺ એ ફર્માવ્યું : "નમાઝ દરમિયાન આસ્માન તરફ ન જુઓ." આ ફર્માન પણ સત્ય છે, આસ્માનમાં એક વિશાળતા છે આ વિશાળતા હમેશા

આપણું ધ્યાન ખેંચી લે છે. આપણે જ્યારે પણ આસ્માન તરફ જોઈએ છીએ તો આપણુ ધ્યાન તૂટી જાય છે. આપણને ફરી ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવામાં ખાસો સમય લાગી જાય છે. નમાઝ માટે એકાગ્રતા જરૂરી હોય છે, આપણે જ્યારે નમાઝ દરમિયાન આસ્માન તરફ જોઈએ છીએ તો આપણે સજદા અને રુકૂઅ ભૂલી જઈએ છીએ જેથી હુકમ આપવામાં આવ્યો, નમાઝ દરમિયાન આસ્માન તરફ ન જુઓ. આ ફોર્મ્યુલા કિએટિવ (રચનાત્મક) કામો માટે મહત્વની છે. જો લહીયો લખતા સમયે, ચિત્રકાર ચિત્ર બનાવતાં અને સંગીતકાર ધૂન બનાવતાં અને સંગીતકાર ધૂન બનાવતા સમયે આસ્માન તરફ જોઈ લે તો તેનું કોન્સન્ટ્રેશન (લિંક) તૂટી જાય છે અને તે પોતાનું કાર્ય સંપૂર્ણ નથી કરી શકતો. શાયદ આ જ કારણે દુનિયાના અધિકતમ સર્જનાત્મક કાર્યો બંધ રૂમમાં સંપૂર્ણ થયાં. તે ખુલ્લા વાતાવરણમાં આગળ ન વધ્યાં. બેથૂનની સિમ્ફનિયાં હોય, ધ વિંચીનું લાસ્ટ સુપર હોય અથવા ટેલિસ્ટાઈનું વોર એન્ડ પીસ, દુનિયાનો દરેક માસ્તર પીસ બંધ રૂમમાં કિએટ થયો. આપ સર્જનનો આઈડિયા લેવા ચાહો છો તો ખુલા આસ્માનની નીચે ખુલ્લા વાતાવરણમાં વોક કરો, આપ આઈડિયાઝથી માલામાલ થઈ જશો. પરંતુ આપ એ આઈડિયાઝ પર કામ કરવા ચાહો છો તો આપ રૂમમાં બંધ થઈ જાવ, આપ કમાલ કરી દેશો. અંબિયા, અવલિયા અને બુર્જુગાને દીન પણ બંધ ગુફાઓમાં મુરાફબા કરતા મળશે. ત્યાં સુધી કે કહેવાય છે કે ગૌતમ બુદ્ધને નિરવાન પણ એક એવા ઝાડ નીચે મળ્યું હતું જ્યાંથી આસ્માન દેખાઈ ન દેતું હતું. તે વૃક્ષ એટલું ગીચ હતું કે તે વરસાદ પણ રોકી લેતું હતું.

(૯) હુઝૂર ﷺ એ ફર્માવ્યું : "કુદરતી હાજત પૂરી કરવાની જગ્યાએ (ટોઈલેટમાં) ન થુકો." આ હુકમ પોતાનામાં બે હિકમતો ધરાવે છે. ટોયલેટમાં

થુકવાથી બાદમાં આવતા લોકોને પણ તકલીફ થાય છે અને બીજું એકે ટોઈલેટ્સમાં લાખો પ્રકારનાં જીવાણુ હોય છે. આપણે જ્યારે થુકવા માટે મોઢું ખોલીએ છે તો આ જીવાણુ આપણા મોઢામાં પહોંચી જાય છે. જે આપણા મોઢાના થુકમાં પોષણ પામે છે એ જઠર અને ફેફસામાં પહોંચે છે અને પછી તે આપણને બીમાર કરી દે છે. એ જાણીને તમને આશ્ચર્ય થશે કે આપણી નાક જીવાણુઓને ફેફસા સુધી જવા નથી દેતી. આપણા નાકથી કેવળ કેમિકલ્સ શરીરમાં જાય છે. જંતુઓ અધિકતર મોઢાથી શરીરમાં પ્રવેશે છે અને તેમનો મોટો સોર્સ ટોયલેટ્સ હોય છે. જેથી ટોયલેટમાં લાંબી શ્વાસ લેવા, થુકવા, કાંઈક ગણગણવા, અવાજ દેવા અને મોબાઈલ ફોન પર વાત કરવાથી બચો, સ્વાથ્ય સાડ રહેશે.

(૧૦) હુઝૂર ﷺ એ ફર્માવ્યું : "લાકડાના કોલસાથી દાંત સાફ ન કરો." આપણામાંથી ઘણા લોકો કોલસાથી દાંત સાફ કરે છે. કોલસાથી આપણા દાંત ટેમ્પરરી તો ચમકી જાય છે પરંતુ ત્યાર પછી એ મસોડાંને પણ ઝખ્મી કરી દે છે. દાંતોની જડો પણ હલાવી દે છે અને તે મોઢામાં દુર્ગંધ પણ પેદા કરે છે. લાકડાનો કોલસો ડાયરેક્ટ કાર્બનડાયોક્સાઈડ હોય છે. આ હાઈજંક પણ નથી હોતો. જેથી રસૂલુલ્લાહ ﷺ એ તેનાથી બચવાનો હુકમ આપ્યો.

(૧૧) હુઝૂર ﷺ એ ફર્માવ્યું : હમેશાં બેસીને કપડાં બદલા કરો." આપણામાંથી ઘણા બધા લોકો શલ્વાર, પેન્ટ અથવા પાયજામો પહેરતી વેળા પોતાનો પગ પાયચામાં ફસાવી બેસે છે અને ગબડી પડે છે. આપણામાંથી દરેક વ્યક્તિ જીવનમાં કદી ન કદી આ પરિસ્થિતિનો શિકાર થાય છે. ખાસ કરીને વૃદ્ધાવસ્થામાં શલ્વાર અથવા પેન્ટ બદલતાં જરૂર પડી જઈએ છીએ. હુઝૂર ﷺ એ શાયદ આ પ્રકારના અકસ્માતથી બચવા માટે આ હુકમ ફર્માવ્યો.

(૧૨) હુઝૂર ﷺ એ ફર્માવ્યું : "પોતાના દાંતોથી સખત વસ્તુ ન તોડો" આપણે અધિકતમ (આખી) બદામ, અખ્રોટ અથવા અધકચરો રાંધલો ગોશત તોડવાની કોશિશમાં દાંત તોડી બેસીએ છીએ. દાંત એક્ટિવ જીવનની બહુમૂલ્ય મૂડી હોય છે. આપ ﷺ એ એટલા માટે જ દાંતોને સખત ચીજોથી બચાવવાનો હુકમ આપ્યો.

ખોરાક સંસ્કૃતિનો ત્રીજો મોટો ભાગ હોય છે. જો આપ કોઈ કોમ, કોઈ ખાનદાન અથવા કોઈ વ્યક્તિના સંસ્કારનું અનુમાન કરવા ઈચ્છો છો તો આપ કેવળ એટલું જોઈ લો કે તે શું ખાય છે અને કઈ રીતે ખાય છે. વિશેષ કાંઈ જાણવાની જરૂરત નહીં રહે. આપણા રસૂલ ﷺ ના આપેલા ઉત્તમ જીવનના ઉત્તમ ચાલીસ સિદ્ધાંતોમાંથી સાત (૭) સિદ્ધાંતો કેવળ ખાવાથી સંબંધિત છે. હું બે સિદ્ધાંત પાછળ લખી ચૂક્યો છું, બાકીના પાંચ આ છે.

(૧૩) હુઝૂર ﷺ એ ફર્માવ્યું : "ગરમ ખાણાને ફૂંકથી ઠંડુ ન કરો, પંખાનો ઉપયોગ કરી લીધા કરો." આ ફર્માન પણ હાઈજેન પર આધારિત છે. આપણે જ્યારે ગરમ ખાવાને ફૂંક મારીએ છીએ તો આપણા મોઢાના બેકટેરિયા ખાણાને ઝહેરીલુ બનાવી દે છે. આ કાર્ય (ખાવામાં ફૂંક મારવું) સંસ્કાર અને સભ્યતાના વિરૂદ્ધ પણ છે.

(૧૪) હુઝૂર ﷺ એ ફર્માવ્યું : "જમતા સમયે ખાણાને સૂંઘા ન કરો." ખાવાને સૂંઘવું અસભ્યતા પણ છે અને ખાણાની સુગંધ આપણા નાકમાં રહેલા સૂંઘવાના સેલ અને ફેફસાંઓની દિવાલોને પણ ઝખ્મી કરી દે છે. આપણને (સૂંઘતા સમયે) છીંક પણ આવી શકે છે અને આ છીંક બધા ખાણાને બેકાર પણ કરી શકે છે.

(૧૫) હુઝૂર ﷺ એ ફર્માવ્યું : "પોતાના ખાણા પર ઉદાસ ન થયા કરો." આપણે સામાન્યતઃ ખાણાની માત્રા અને ક્વોલિટી પર નિરાશ થઈ જઈએ

છે. આપણે હમેશાં ખાતાં સમયે બીજાની પ્લેટ તરફ જોઈએ છીએ. આ આદત આપણામાં નાશુકી પેદા કરે છે. આપણે જો આપણા ખાણાને અલ્લાહની આપેલ રોજી સમજીએ તો તેના પર અલ્લાહનો શુક અદા કરીએ તો આપણામાં સહનશક્તિ પણ વધશે અને સખ્ર તથા શુકની આદત પણ ડેવલપ થશે. આ આદત આપણા જીવનને બેહતર બનાવી દેશે.

(૧૬) હુઝૂર ﷺ એ ફર્માવ્યું : "મોઢું ભરીને ન ખાવ." આપણું મોઢું ખોરાકના પાચનનું અડધું કામ કરે છે, બાકીનું અડધું કામ જઠર પૂર્ણ કરે છે. આપણે જ્યારે મોઢું ભરી લઈએ છીએ તો જીભ અને દાંતોને પોતાનું કામ કરવા માટે જગા નથી મળતી, આપણે જલ્દી જલ્દી ઉતારવા પર મજબૂર થઈ જઈએ છીએ અને આ રીતે આપણા જઠરની જવાબદારી અધિક થઈ જાય છે. જઠર આ જવાબદારી પૂરી નથી કરી શકતું. પરિણામે આપણે અપચાનો શિકાર થઈ જઈએ છીએ. આપણા રસૂલ ﷺ હમેશાં નાના કોળિયા લેતા, મોડે સુધી ચાવતા અને અડધું પેટ ભરાઈ જવા પછી (ખાવાથી) હાથ રોકી લેતા. હુઝૂર ﷺ આખી જિંદગી તંદુરસ્ત રહ્યા. હુઝૂર ﷺ ના સહાબા ﷺ એ પણ આ આદત અપનાવી જેથી મદીના મુનવ્વરાના તબીબો બેરોજગાર થઈ ગયા અને તેઓ ખજૂરોની તિજારત કરવા લાગ્યા.

(૧૭) હુઝૂર ﷺ એ ફર્માવ્યું : "અંધારામાં ન ખાવ." આ ફર્માનના બે કારણો છે. અંધારામાં ખાવાથી ખાવામાં કીડા મકોડા ભળી જવાનો ખતરો હોય છે અને બીજું પ્રકાશને ખાવા સાથે ગેહરો સંબંધ છે. આપણને અજવાળામાં ખાધેલો ખોરાક અધિક એનર્જી (શક્તિ) આપે છે. આ તે એકમાત્ર કારણ છે જેના આધારે દુનિયાભરમાં ડિનરના સમયે હોલ અને રૂમની તમામ લાઈટો ચાલુ કરી દેવામાં આવે છે, એ શક્ય ન હોય તો મેજ પર મીણબત્તીઓ સળગાવામાં

આવે છે. અંગ્રેજો અને કેન્ડલ લાઈટ ડિનર કહે છે. આ પ્રથા હજારો વરસોથી ચાલતી આવી રહી છે અને તે અત્યંત લાભદાયક છે. હુઝૂર عليه السلام એ પણ અજવાળામાં ખાવાનો હુકમ આપીને આ રિવાજને સમર્થન કર્યું.

(૧૮) હુઝૂર عليه السلام એ ફર્માવ્યું : "બીજા લોકોના એબ ન શોધો." આપણે જ્યારે અન્યોમાં એબ કાઢી એ છીએ તો આપણે યુગલી, ગીબત અને મુનાફિકૃત (ડોગલાપણા) જેવી રૂહાની બીમારીઓના શિકાર થઈ જઈએ છીએ. આ બીમારીઓ આપણને હસદ જેવી હાનિકારક બીમારીઓમાં નાખી દે છે અને આ રીતે આપણે માનસિક, શારીરિક અને રૂહાની ત્રણે સ્તરે બીમાર થઈ જઈએ છીએ. જેથી આપણે જો કેવળ બીજા લોકોના એબ શોધવાનું બંધ કરી દઈએ તો આપણે હસદ, ડોગલાપણા, ગીબત અને યુગલખોરી જેવી બીમારીઓથી બચી જઈશું અને આપણે સ્વસ્થ જીવન જીવીશું.

(૧૯) હુઝૂર عليه السلام એ ફર્માવ્યું : "ઈફ્રામત અને અઝાન દરમિયાન વાતચીત ન કર્યા કરો." અલ્લાહ તઆલા કાએનાતનો સૌથી મોટો બાદશાહ છે, અઝાન તેની બાદશાહત તરફ બુલાવો (તેડુ) હોય છે અને ઈફ્રામત દરબારમાં હાજરીની અનુમતિ છે. માટે આ બંનેવ સમયે પ્રોટોકોલ (રાજકીય શિષ્ટાચાર) છે. અલ્લાહ તઆલાને શિષ્ટાચારનો ભંગ પસંદ નથી. આપણે જ્યારે દુનિયવી રાજા રજવાડાઓના શિષ્ટાચારનો ખ્યાલ રાખીએ છીએ તો પછી આપણે બ્રહ્માંડના સૌથી મહાન બાદશાહના શિષ્ટાચારનો સૌથી અધિક આદર કરવો જોઈએ.

(૨૦) હુઝૂર عليه السلام એ ફર્માવ્યું : "બૈતુલ ખલા (ટોયલેટ)માં વાતચીત ન કર્યા કરો." આનું કારણ જીવાણુ છે. અમો પાછલા પેજમાં તેનું સવિસ્તાર વર્ણન કરી ચૂક્યા છીએ.

આપણા નબી عليه السلام દોસ્તોને ઘણુ મહત્વ

આપતા હતા. એટલા માટે હુઝૂર عليه السلام એ ફર્માવ્યું, દોસ્તો વિશે જૂઠી કહાનીઓ બયાન ન કરો. દોસ્તો વિશે જૂઠી કહાનીઆથી દોસ્તોને દિલી તકલીફ પણ પહોંચે છે અને દોસ્ત બદનામ પણ થાય છે. માટે આ બુરી આદતથી બચવું દોસ્તી માટે બહુ મહત્વનું છે.

(૨૧) હુઝૂર عليه السلام એ ફર્માવ્યું જ : "દોસ્તને દુશ્મન ન બનાવો." આ ફર્માન મનોવિજ્ઞાન અને સામાજિક જીવન બંને માટે અત્યંત અગત્યનું છે. આપણા મિત્રો આપણી સર્વ કમજોરીઓ (ખામીઓ)થી વાકેફ હોય છે. એ જ્યારે દુશ્મન બની જાય છે તો તેઓ દુનિયાના સૌથી ભયાનક દુશ્મન સાબિત થાય છે. જેથી આપણે જીવનમાં કદાપિ કોઈ દોસ્તને દુશ્મન બનાવવો જોઈએ, ન કદી કોઈ દોસ્તના દુશ્મન બનવું જોઈએ.

(૨૨) હુઝૂર عليه السلام એ ફર્માવ્યું : "દોસ્તો વિશે શંકા ન રાખો." શક દોસ્તી માટે ઝહેર હોય છે. આપણે જ્યારે દોસ્તો વિશે શક કરીએ છીએ તો દોસ્તીની દોરી કમજોર થઈ જાય છે, જેથી શકથી બચવું જરૂરી છે.

(૨૩) હુઝૂર عليه السلام એ ફર્માવ્યું : "ચાલતી વેળા વારંવાર પાછળ ફરી ન જુઓ." ચાલતા સમયે પાછળ ફરીને જોવું એક માનસિક બીમારી છે. આ બીમારી ભયભિત અને ડરેલા ગભરાએલા લોકોમાં સામાન્યતઃ હોય છે. આપણે જ્યારે ચાલતા સમયે પાછળ ફરીને જોઈએ છીએ તો આપણે એ બીમારીઓના શિકાર થતા જઈએ છીએ. પાછળ ફરી જોવાથી આપણુ ધ્યાન પણ તૂટી જાય છે, અકસ્માતનો ખતરો પણ પેદા થઈ જાય છે, આપણી ઝડપ પણ અડધી થઈ જાય છે અને આપણે વિના કારણે બીજા લોકોનું આપણા તરફ ધ્યાનિત કરી લઈએ છીએ.

(૨૪) હુઝૂર عليه السلام એ ફર્માવ્યું : "એડીઓ મારીને ન ચાલો." એડીઓ મારી ચાલવું અથવા ચાલવા દરમિયાન ઘબાકો અથવા અવાજ ઉત્પન્ન કરવો તકબ્બુરની નિશાની છે અને તકબ્બુર

મુસલમાનોને શોભા નથી દેતું. આપણા પગનો આપણા દિમાગ સાથે પણ ગહેરો સંબંધ હોય છે. એડીઓ મારવાથી આપણા દિમાગનું સંતુલન હાલી જાય છે અને આપણે દિમાગી રીતે કમજોર થઈ જઈએ છીએ. તમને એડીઓ મારી (થપ થપ કરી) ચાલવાવાળા વહેલા કે મોડા માનસિક બીમારીઓની દવાઓ ખાતા જોવા મળશે.

(૨૫) હુઝૂર ﷺ એ ફર્માવ્યું : "કોઈના વિશે જૂઠ ન બોલો." જૂઠ દુનિયાની સૌથી મોટી સામાજિક બુરાઈ અને ગુનાહોની જનેતા છે. આપણે માત્ર જૂઠ બોલવાનું બંધ કરી દઈએ તો આપણો સમાજ હજારો બુરાઈઓથી પાક થઈ શકે છે.

(૨૬) હુઝૂર ﷺ એ ફર્માવ્યું : "અટકી અટકીને અને સાફ સાફ બોલા કરો જેથી બીજા લોકો સંપૂર્ણપણે સમજી લે." જૂઠ પછી ગલત ફહૂમી સમાજની સૌથી મોટી બુરાઈ છે. આપણે જ્યારે વાતચીતમાં સ્પષ્ટ નથી હોતા (સ્પષ્ટ વાત નથી કરતા) તો ગલતફહૂમીઓ પેદા થાય છે અને આ ગલતફહૂમીઓ સામાજિક બગાડનું કારણ બને છે. માટે આપણે જ્યારે પણ બોલીએ (જરૂરત પૂરતા) ઊંચા અવાજથી સ્પષ્ટ અને સાફ બોલીએ.

(૨૭) હુઝૂર ﷺ એ ફર્માવ્યું : "એકલા સફર ન કરો." આ ફર્માન પણ હિકમતથી ભરપૂર છે. એકલો આદમી ભયભિત પણ રહે છે, પરેશાન પણ અને તે સામાન્યતઃ અકસ્માતનો ભોગ પણ બની જાય છે. તેહફીફ કરવાથી માલૂમ થયું કે એકલા સફર કરનાર અધિક લૂંટાય છે, વહેલા બીમાર પડે છે અને વધુ ખોટા નિર્ણય લે છે. માટે જ્યારે પણ સફર કરો એક અથવા બે લોકોને સાથે રાખો, ખાસ કરીને ઔરતને કદી એકલા સફર ન કરવા દો.

(૨૮) હુઝૂર ﷺ એ ફર્માવ્યું : "ફેસલો (કરતા) પહેલાં મશવરો જરૂર કરો." ઈન્સાન સોળ (૧૬) કેમિકલ્લનો સમૂહ છે. આ કેમિકલ્લ આપણુ મૂડ

બનાવે છે અને આ મૂડ આપણા જીવનના નાના મોટા ફેસલા કરે છે. અને આપણે જ્યારે પણ એકલા નિર્ણય લઈએ છીએ, આપણે મૂડઝના તાબે થઈને ફેસલા કરીએ છીએ, અને તે અધિકતમ ખોટા હોય છે. માટે નિર્ણય લેતા પહેલાં મશવરો જરૂરી છે અને મશવરો હમેશાં સમજદાર કરતાં અનુભવીથી વ્યક્તિથી કરવો જોઈએ, તમને કદી નુકસાન નહીં થાય.

(૨૯) હુઝૂર ﷺ એ ફર્માવ્યું : "કદી ઘમંડ ન કરો." ઘમંડ એક એવી બુરી આદત છે જેનું પરિણામ કદી સારું નથી નીકળતું. મેં પૂરી જિંદગી કોઈ ઘમંડીને સ્વભાવિક મૃત્યુ મરતાં નથી જોયો. એ અકુદરતી મૃત્યુ મરે છે અને હમેશાં બેઈજજતી અને રૂસ્વાઈ વારસામાં છોડી જાય છે.

(૩૦) હુઝૂર ﷺ એ ફર્માવ્યું : "શેખી (મોટાઈ) ન મારો !" આ પણ કમાલનો સિદ્ધાંત છે, મેં આજ સુધી કોઈ પોતાની મોટાઈ મારનારને ઈજજતવાળો નથી જોયો. આપણે ઈજજત વધારવા માટે મોટાઈ કરીએ છીએ અને હમેશાં પૂરાણી ઈજજત (જે પહેલાંથી હોય છે એ) પણ ગુમાવી બેસીએ છે.

(૩૧) હુઝૂર ﷺ એ ફર્માવ્યું : "ભીખ માગનારાઓનો પીછો ન કરો." આપણામાંથી ઘણા બધા લોકો ફફીરોને દસ વીસ રૂપિયા આપી એ જાણવાની કોશિશ કરે છે કે ખરેખર તે હકદાર હતો કે નહીં. આ આદત આપણને શંકાશીલ પણ બનાવી દે છે અને એ સદફા તથા ખૈરાતથી પણ દૂર કરી દે છે.

(૩૨) હુઝૂર ﷺ એ ફર્માવ્યું : "ગરીબીમાં હમેશાં સબ્ર કર્યા કરો." આ ફર્માન પણ શું શાનદાર ફર્માન છે ! સબ્ર બહુ મોટી દોલત છે, આ દોલત કદી કોઈ ઈન્સાનને ગરીબ નથી રહેવા દેતી. આપ સબ્ર કરતા થઈ જાવ, તમારી પરિસ્થિતિ થોડાક જ દિવસોમાં બદલાય જશે. તમે આનો પણ અનુભવ કરી જુઓ.

(૩૪) હુઝૂર ﷺ એ ફર્માવ્યું : "સારાં કામોમાં

બીજા લોકોની મદદ કરો." અચ્છાઈ નેકી હોય છે અને નેકીમાં બીજાઓનો સાથ આપનાર પણ જલ્દી જ નેક બની જાય છે. તમે કેવળ નેક લોકોના સહાયક બની જાવ, તમો નેકોથી પણ આગળ નીકળી જશો.

(૩૫) હુઝૂર ﷺ એ ફર્માવ્યું : "પોતાની ખામીઓ વિશે ચિંતન કરતા રહો અને તૌબા કરતા રહો." તેહફીક બતાવે છે કે આપણે જો પોતાની એક ખામી પર ફાબૂ મેળવી લઈએ તો આપણામાં દસ ખૂબીઓ પેદા થઈ જાય છે. આનો પણ અનુભવ કરી જુઓ.

(૩૬) હુઝૂર ﷺ એ ફર્માવ્યું : "બુરૂ કરનારાઓ સાથે હમેશાં નેકી કરો." આ પણ અજમાવી જુઓ. આ આદત તમારા દુશ્મનોની સંખ્યા ઓછી કરી દેશે.

(૩૭) હુઝૂર ﷺ એ ફર્માવ્યું : "અલ્લાહે જે આપ્યું છે તેના પર ખુશ રહો." આપણો અનુભવ છે કે આપણે બીજી (ઉડતી) ચકલી (મેળવવા)ની કોશિશમાં હાથમાંથી ચકલી પણ ઉડાવી (ગુમાવી) બેસીએ છીએ. આપણને જે મળી જાય તેના પર આપણે ખુશ રહેવાનું શીખી લઈએ તો આ દુનિયા (જ) જન્મત બની જાય છે.

(૩૮) હુઝૂર ﷺ એ ફર્માવ્યું : "વધુ ન સૂવો, વધુ સૂવું યાદદાશ્તને કમજોર કરી દે છે. આ પણ મેડિકલ ટ્રાઈકોણથી (બિલ્કુલ) સચોટ છે. ઊંઘ મૌતનું છેલ્લું સ્ટેજ છે. એ વધી જાય તો આપણા બ્રેઈન સેલ (મસ્તિષ્ક કોશિકાઓ) મૃત થવા લાગે છે. જેથી સાત (૭) કલાકથી ઓછી અને આઠ (૮) કલાકથી અધિક ઊંઘ ન લેવી જોઈએ.

(૪૦) હુઝૂર ﷺ એ ફર્માવ્યું : "રોજ ઓછામાં ઓછું સો વાર ઈસ્તિગ્ફાર કર્યા કરો." આ આદત પણ ઈબાદત છે. તમે કરીને જુઓ તો તમને પરિણામો ચકિત કરી દેશે.

—(સુન્ની દા'વતે ઈસ્લામી મંથલી-મુંબઈ, જાન્યુ.૨૦૧૮)

પેજ 41 નું ચાલુ..

શખ્સની નાફર્માની બળતામાં ઘીનું કામ કરશે. અને જો તું એમનું રાઝ બીજાઓથી છુપાવીને ન રાખી શકી તો પતિનો તારા પરથી વિશ્વાસ ઉઠી જશે, પછી તું પણ એમના બેવડા વલણથી નહીં બચી શકે.

(૦૮) મારી પ્યારી દીકરી ! જ્યારે તારો પતિ કોઈ વાતથી ગમગીન હોય તો પોતાની કોઈ ખુશીનો ઈઝહાર એની સામે ન કરતી, એટલે કે પોતાના પતિના ગમમાં શરીક થજે. પતિની કોઈ ખુશીના સમયે ગમનો અણસાર ચહેરા પર ન લાવતી અને ન પતિથી એમના કોઈ રવૈયા (વર્તાવ)ની શિકાયત કરજે. પોતાના પતિની ખુશીમાં ખુશ રહેજે, નહીં તો તું તેની દિલી કેફિયત ખરાબ કરવાવાળી ગણાઈશ

(૦૯) મારી પ્યારી દીકરી ! જો તું પતિની નિગાહોમાં ઈજજત હાંસલ કરવા ચાહતી હોય તો એમની ઈજજત અને એહતેરામનો ખૂબ ખયાલ રાખજે અને એમની મરજી મુજબ ચાલીશ તો તું પણ પતિને જિંદગીની દરેક પળમાં પોતાનો બેહતરીન દોસ્ત પામીશ.

(૧૦) મારી પ્યારી દીકરી ! મારી આ નસીહતોને પલ્લુથી બાંધી લે અને એના પર ગાંઠ મારી લે કે જ્યાં સુધી તું એની ખુશી તથા મરજીના ખાતર કેટલીય વખત પોતાના નફ્સને મારીશ. પોતાના પતિની વાત રાખવા માટે તારે તારી પસંદ તથા નાપસંદને તથા અન્ય કેટલીયે ખ્વાહિશોને દબાવવી પડશે. અને જો તું આવું નહીં કરે તો તારી જિંદગીમાં ખુશીઓનાં ફૂલ નહીં ખીલી શકે.

(અઝ : આલિમા ઉમ્મે હબીબા ખરકાતી, મુઅલ્લિમા કુલ્લિયા ફાતિમા ઝહરા, રઝા ચોક, ઝાકિર નગર, દિલ્હી, બહવાલા : કન્ઝુલ ઈમાન ઉર્દૂ મંથલી-દિલ્હી, માર્ચ-૨૦૧૮)

સાસરે જતી દીકરીને ૧૦ વસિયતો

રજૂકર્તા : હાફેઝ મુહમ્મદસજ્જાદ શબ્બીર પટેલ-દયાદરા

અરબની એક મશહૂર આલિમાએ પોતાની દીકરીને દસ નસીહતો કરી. એ દસ નસીહતોમાં એવી વાતો મૌજૂદ છે કે કયામત સુધી આવનારી ઔરતો માટે દીવાદાંડી (પથદર્શક) સમાન છે. આલિમાએ પોતાની દીકરીને સંબોધીને કહ્યું;

- (૦૧) મારી આંખોની ઠંડક ! પતિના ઘરે જઈને કુનાઅતવાળી (જે મળે તેમાં રાજી રહેનારી) જિંદગી જીવવાની કોશિશ કરજે. પતિના ઘરે જે દાળ, રોટી મળે એના પર રાજી રહેજે. જે લુખી સૂકી પતિની ખુશીની સાથે મળી જાય એ મુર્ગી અને પુલાવથી બેહતર છે, જે તારી જીદ કરવાથી એની નારાજગીથી આપેલ હોય.
- (૦૨) મારી દીકરી ! તારા પતિની વાતને હમેશાં ધ્યાનથી સાંભળજે, એને મહત્વ આપજે. કોઈ પણ હાલમાં પતિની વાત પર અમલ કરવાની કોશિશ કરજે. એવી રીતે તું એના દિલમાં જગા બનાવી લઈશ. કેમ કે અસલમાં માણસ નહીં પણ માણસનું કામ પ્યારું હોય છે.
- (૦૩) મારી દીકરી ! પોતાના શણગાર અને ખૂબસૂરતીનો એવો ખયાલ રાખજે કે જ્યારે એ તને નિગાહ ભરીને જુએ તો તે પોતાની પસંદગી પર ખુશ થાય, અને સાદગીની સાથે જેટલી પણ ક્ષમતા હોય ખુશબૂની વ્યવસ્થા જરૂર કરજે, યાદ રાખજે કે તારા લિબાસ અને શરીરની કોઈ બદબુ કે કોઈ બુરો દેખાવ

એના દિલમાં નફરત તથા અરુચિ ન પેદા કરે.

- (૦૪) મારી પ્યારી દીકરી ! પોતાના પતિની આંખોમાં ભલી દેખાવા માટે પોતાની આંખોમાં સુમો અને કાજલથી હુસ્ન આપજે, કેમ કે આકર્ષક આંખો આખા વજૂદને જોનારી નિગાહોને ગમી જાય છે. ગુસ્લ અને વુઝૂની વ્યવસ્થા કરવી કે એ સૌથી મોટી ખુશબૂ છે, અને ખૂબસૂરતીનો બેહતરીન ઝરીયો પણ છે.
- (૦૫) મારી પ્યારી દીકરી ! પતિનું ખાવા સમયથી પહેલાં જ વ્યવસ્થિત રીતે તૈયાર રાખજે કેમ કે મોડે સુધી સહન કરેલી ભૂખ સળગતી આગ જેવી થઈ જાય છે. અને પતિના આરામ કરવાના અને સૂવાના સમયે સુકૂનનો માહોલ બનાવજે કેમ કે ઊંઘ અધૂરી રહી જાય તો તબીયતમાં ગુસ્સો અને ચીડિયાપણુ પેદા થઈ જાય છે.
- (૦૬) મારી પ્યારી દીકરી ! પતિના ઘર અને માલની નિગરાની કરજે કે એમની ઈજાઝત વિના કોઈ ઘરમાં ન આવે અને એમનો માલ ફુઝૂલ દેખાવ અને ફેશનમાં બરબાદ ન કરતી, કેમ કે માલની બેહતર નિગરાની સુઘડ વ્યવસ્થાથી થાય છે.
- (૦૭) મારી પ્યારી દીકરી ! પતિની રાજદાર (રાજને છુપાવનારી) રહેજે, એની નાફર્માની ન કરતી. કેમ કે એમની જેવા રૂઆબવાળા

વધુ પેજ 40 પર..

વિશ્વના મુસ્લિમો અને યહૂદી ફ્રોમની તા'લીમી સરખામણી

કાર્યાલય

દૂરના ભૂતકાળમાં વિશ્વના મુસ્લિમો અને યહૂદી ફ્રોમ, બંને વિશ્વની તમામ ફ્રોમો વચ્ચે તા'લીમી (શૈક્ષણિક) તથા કલ્ચરલ (સંસ્કારિક) સરખામણી કરવામાં આવે તો એ રહ ન કરી શકાય તેવી હકીકત સામે આવે છે કે ભૂતકાળમાં મુસલમાન ફ્રોમ, યહૂદી તથા ઈસાઈ સહિત દુનિયાની તમામ ફ્રોમો તથા જાતિઓથી અધિક એજ્યુકેટેડ તથા પ્રગતિ પામેલ હતા. પૂર્વ તથા પશ્ચિમમાં એમની ઈલ્મી મહાનતાના ડંકા વાગતા હતા. અને આખું જગત તેમના ઈલ્મના ગુલશનથી ફાયદો હાંસલ કરતા હતા.

પ્રખ્યાત વૈજ્ઞાનિક જ્યોર્જ સાર્ટિને વિશ્વના મુસલમાનોના ઉજ્જવળ તથા શાનદાર ભૂતકાળનો સ્વીકાર કરતાં લખ્યું છે :-

"માનવતાના પાયાના કાર્યને મુસલમાનોએ પૂર્ણ કર્યું. પોતાના સમયનો સર્વ શ્રેષ્ઠ ફિલોસોફર મુસલમાન હતો. સર્વ શ્રેષ્ઠ ગણિતશાસ્ત્રી મુસલમાન હતો, શ્રેષ્ઠ ઈતિહાસકાર પણ મુસલમાન જ હતો." (તારીખે સાઈન્સ)

મુસલમાનોના સુવર્ણ ભૂતકાળના હવાલાથી ડો. આઝાદે લખ્યું :-

"યૂરોપ ધર્માધતાના જોશનો ઝંડાધારી હતો. મુસલમાનો ઈલ્મ તથા દાનિશ (શાણપણ)ના ઝંડાધારી હતા. યૂરોપ દુઆઓના હથિયારો વડે લડવા ચાહતા હતા, મુસલમાન લોખંડ તથા આગના હથિયારો વડે લડતા હતા. યૂરોપનો ભરોસો કેવળ ખુદાની મદદ પર હતો, મુસલમાનો ભરોસો ખુદાની

મદદ પર પણ હતો, પરંતુ ખુદાના પેદા કરેલ સર સામાન પર પણ હતો. એક ફકત રૂહાની શક્તિઓના પર યકીનવાળો હતો, જ્યારે બીજો રૂહાની તથા ભૌતિક બંને પર વિશ્વાસવાળો હતો. પહેલાએ મો'જિઝાઓના જાહેર થવાની રાહ જોઈ, બીજાએ પરિણામોના જાહેર થવાની રાહ જોઈ. મો'જિઝા જાહેર ન થયા, પરંતું અમલના (કાર્યવાહીના) પરિણામોએ જાહેર થઈને જીત તથા હારનો ફેસલો કરી આપ્યો."

આ હતો મુસલમાનોનો શાનદાર તથા ખૂબસૂરત ભૂતકાળ ! વર્તમાનકાળ પર નજર નાખીએ તો તદન વિરોધાભાસી સ્થિતિ સામે આવે છે. કાલ સુધી જે હાલ યહૂદી તથા ઈસાઈઓનો હતો આજે તે જ હાલ મુસલમાનોનો થઈ ગયો. યહૂદીઓએ ખૂબ જ ચાલાકીપૂર્વક મુસલમાનોની જગા લઈ લીધી. આજે યહૂદીઓના ઈલ્મી કારનામાંઓએ તેમને દુનિયાની નેતાગીરી તથા આગેવાની અર્પણ કરી દીધી છે. શૈક્ષણિક વિભાગો તથા સંસ્થાઓમાં એમનું વર્યસ્વ, વૈશ્વિક રાજનીતિ પર એમનો કન્ટ્રોલ, બિઝનેસ તથા કારોબાર પર એમનો કબજો, મીડિયા પર તેમનું વર્યસ્વ, સારાંશ કે સર્વ જિંદગીનાં ક્ષેત્રોમાં યહૂદીઓ આગળ પડતા તથા અગ્રેસર સાબિત થયા છે.

એ એક સાચી હકીકત છે કે એજ્યુકેશનના ક્ષેત્રમાં યહૂદી ફ્રોમ સૌથી આગળ છે. "ઈઝરાઈલ"માં એજ્યુકેટેડ લોકોની ટકાવારી ૯૫% થી વધુ છે, જ્યારે કે મુસ્લિમ દેશોમાં આ ટકાવારી ૪૦% છે. એજ્યુકેશન તથા મઝહબની સરખામણીમાં પી.ઓ.

રીસર્ચ સેન્ટરની એક સૌથી તાજી રિપોર્ટના પ્રમાણે વૈશ્વિક કક્ષાએ યહૂદી કૌમમાં લોકો સરેરાશ ૧૩.૪ વરસો સુધી કાયદેસર રીતે સ્કૂલોમાં શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરે છે, જ્યારે કે વિશ્વ કક્ષાએ મુસલમાનો સરેરાશ ૭.૭ વરસોથી ઓછા સ્કૂલોમાં શિક્ષણ હાંસલ કરે છે. અત્યાર સુધીમાં નોબલ પ્રાઈઝ ૧૭૦ વ્યક્તિઓએ હાંસલ કરેલ છે, જે સામૂહિક રીતે નોબલ પ્રાઈઝ પામનારાઓના ૨૦% થાય છે. યહૂદી શિક્ષિતોએ અર્થકરણના ક્ષેત્રે-૪૧, મેડિકલ ક્ષેત્રે-૨૮, ડોક્ટરી ક્ષેત્રે-૨૬, રસાયણશાસ્ત્ર ક્ષેત્રે-૧૯, સાહિત્યિક ક્ષેત્રે-૧૩ અને શાંતિના ક્ષેત્રમાં ૧૯ નોબલ પ્રાઈઝો હાંસલ કર્યા છે. જ્યારે કે આ જ સુધી કેવળ ૦૨ મુસલમાનોને નોબલ પ્રાઈઝો હાંસલ થઈ શક્યાં છે.

નજીકના ભૂતકાળની મહાન શોધો જેણે દુનિયાને મહાન ભૌતિક પ્રગતિ અર્પણ કરી છે એ યહૂદીઓને જ આભારી છે. કોમ્પ્યુટરનાં સીપીયુનો શોધક એસ્ટેલી મેઝર, એટમી રિએક્ટરનો શોધક લેવિઝીલેન્ડ, ફાબર ઓપ્ટિકલ કિરણોનો શોધક પીટર સેલ્ઝ, ટ્રાફિક સિગ્નલ લાઈટોનો શોધક ચાર્લ્સ એડલર, સ્ટેઈનલેસ સ્ટીલનો શોધક બયનુસ્ટ્રાલ, ફિલ્મોમાં અવાજનો શોધક ઐસાદૂર કેસી છે. એ તમામ યહૂદી જાતિના છે.

શૈક્ષણિક સંસ્થાઓનો હાલ પણ ઈર્ષા ઉપજાવે તેવો છે. કેવળ એક યહૂદી દેશ ઈઝરાઈલમાં યુનિવર્સિટીઓ અને કોલેજોની સંખ્યા ૧૧૩૪ છે. વિશ્વની ગણતરી કરતી સંસ્થાની રેકિંગ પ્રમાણે ઈઝરાઈલની છ યુનિવર્સિટીઓ એશિયાની ૧૦૦ યુનિવર્સિટીઓમાં સૌથી ટોપ પર છે. જ્યારે કે ઈઝરાઈલની ૦૪ યુનિવર્સિટીઓ પૂરી દુનિયાની ૧૫૦ યુનિવર્સિટીઓમાં સૌથી ટોપ પર છે. હાયર એજ્યુકેશનની ૧૨૦૦ યુનિવર્સિટીઓમાંથી ઈઝરાઈલની ૦૩ યુનિવર્સિટીઓ ટોપ પર છે. તે

ઉપરાંત સાયન્સ, ઍજિનિયરીંગ, મેથેમેથિક્સ, કોમ્પ્યુટર સાઈન્સ, કેમેસ્ટ્રી તથા જીવ શાસ્ત્રમાં ઈઝરાઈલની યુનિવર્સિટીઓ પૂરી દુનિયામાં ટોપ પર છે. જ્યારે કે મુસલમાનોની યુનિવર્સિટીઓ આ પ્રકારની કોઈ લિસ્ટમાં તદ્દન સામેલ જ નથી !

બિઝનેસ તથા કારોબારમાં પણ યહૂદીની પ્રગતિ તથા ઊંચાપણુ સાબિત થયેલું છે. આજે બિઝનેસના ૭૦% યહૂદીઓની પાસે છે. મોટી મોટી મલ્ટિનેશનલ કંપનીઓ યહૂદીઓની છે, જેમનું નેટવર્ક પૂરી દુનિયામાં ફેલાયેલું છે. ખાસ કરીને ફેશન કોસ્મેટીક, ફૂડ આઈટેમ્સ, પીણાઓ, હોટલો, કોમ્પ્યુટર ઈન્ફોરમેશન સિસ્ટમ, મેડીસિન, ઓપ્ટિક્સ, સોફ્ટવેર્સ, કન્ઝ્યુમર ગુડ્સ, ફિલ્મ ઈન્ડસ્ટ્રી (હોલીવુડ) તથા એડવાન્સ ટેકનોલોજી પર જાણે તેમનું રાજ છે. વેપારની દુનિયામાં એસ્ટાબ્લીશ્ડ અને અતિ સફળ બ્રાન્ડ દા.ત. પોલો, સ્ટાર બગ્સ, ગુગલ, ડીલ વગેરે કંપનીઓ યહૂદીઓની છે. હોલો કાસ્ટ પહેલાં જર્મનીના વેપાર પર પણ યહૂદીઓનો કબજો હતો. વળી અમેરિકાના વેપાર પર પણ ઈ.સ. ૧૯૯૯ સુધી યહૂદીઓનો સંપૂર્ણપણે કબજો હતો. આજે પણ અમેરિકાની ફેડરલ રિઝર્વ બેંક એક યહૂદી કુટુંબ "રુથ યાઈલ્ડ"ની માલિકીમાં છે. તદ્દઉપરાંત અન્ય નાની નાની બેંકો, ઈકોનોમિક સંસ્થાઓ તથા વ્યાપારી કંપનીઓ યહૂદીઓની માલિકીમાં છે. સુપર પાવર દેશ અમેરિકાના સર્વ મહત્વના ધંધાઓ પર યહૂદીઓનું જ વર્યસ્વ છે. સામાજિક, આર્થિક, મેન્યુફેક્ચરિંગ, એગ્રીકલ્ચર, શૈક્ષણિક, શારીરિક તંદુરસ્તી, ઈન્ટરનેટની મોટી મોટી કંપનીઓ દા.ત. ફેસબુક, ગુગલ, પેપાલ, વિકી પિડયા વગેરે સૌ યહૂદીઓની છે.

વૈશ્વિક રાજકારણમાં પણ યહૂદી બિરાદરીને અસાધારણ મહત્વ હાંસલ છે. દુનિયાના મોટાભાગના

દેશોના રાજકારણમાં યહૂદી પોતાનો પ્રભાવ ધરાવે છે. મોટા મોટા રાજનૈતિક હોદ્દાઓ પર યહૂદીઓનો કબજો છે. માજી અમેરિકી વિદેશ મંત્રી હેનરી કિસિન્જર, રિચાર્ડ લેવીન, ઈલાન ઝરીન ઝપાન, માજી અમેરિકી વિદેશ મંત્રી મેડલીન અલ્બ્રાઈટ, અમેરિકાનો પ્રખ્યાત રાજનીતિજ્ઞ જૈઝફ લિબરમેન, આઈઝેક ઓસ્ટ્રીલિયાનો પ્રમુખ, ડેવિડ માર્શલ સિંગાપુરનો વડાપ્રધાન, પૈફી ગિની બરીમા કોફ-માજી રૂસી વડાપ્રધાન, બેરીગોલ્ડ વોટર અમેરિકી રાજનીતિજ્ઞ, જ્યોર્જ સંબાયુ-પોર્ટુગલનો પ્રમુખ, હર્બ ગ્રે-કેનેડાના નાયબ પ્રમુખ, પિયર મેન્ડિસ-ફાન્સનો વડાપ્રધાન માઈકલ હોવાર્ડ-બ્રિટનનો મિનિસ્ટર, ઓસ્ટ્રેલવી ચાન્સેલર બ્રુનો કિસ્કી, અમેરિકી નાણા મંત્રી રોબર્ટ રોબિન, મેકસિમ લેટવીનોફ વગેરે વિશ્વ વિખ્યાત રાજકાણીઓનો સંબંધ યહૂદી જાતિથી છે.

એ જ પ્રમાણે ઈલેક્ટ્રોનિક મીડિયા, પ્રિન્ટ મીડિયા તથા સોશયલ મીડિયા સર્વ પ્રચાર માધ્યમો આજે યહૂદીઓના કબજામાં છે. ટી.વી. તથા રેડિયો પર ૯૯% યહૂદીઓનો કબજો છે. ફિલ્મી દુનિયા પર ૮૦% કબજો તેમનો છે. અમેરિકાથી, પ્રસિધ્ધ થતાં ૧૫૦૦ વર્તમાનપત્રોમાં ૭૫% વર્તમાન પત્રો યહૂદીઓની પાસે છે. એક એક યહૂદી પેઢી ૫૦-૫૦ વર્તમાન પત્રો તથા સામાયિકો (મેગેઝિનો) પ્રસિધ્ધ કરે છે. "ન્યૂ હાઉસ" યહૂદીઓની એક પ્રકાશન સંસ્થા છે જે ૨૬ દૈનિક પત્રો તથા ૨૪ મેગેઝિનો પ્રસિધ્ધ કરે છે. અમેરિકાના ત્રણ પ્રખ્યાત વર્તમાન પત્રો યહૂદીઓની માલિકીમાં છે જેમાંથી દરેકની કોપીઓ ૯૦ લાખથી અધિક છે ! પ્રખ્યાત તથા મહત્વની એજન્સીઓ દા.ત. એ.એફ.પી." "રાઈટર" તથા "એ.પી." પર પણ યહૂદીઓનો કબજો છે. ઈન્ટરનેટના તમામ સર્ચ એન્જિન યહૂદીઓના હાથમાં છે.

સારાંશ કે શૈક્ષણિક સંસ્થાઓથી લઈને રાજનૈતિક ક્ષેત્રો સુધી તથા સમાજ જિંદગીથી લઈને ગૃહસ્થી જીવન સુધી, જીવનના તમામ ક્ષેત્રોમાં યહૂદી એક કામચાબ તથા સર્વ પર છવાઈ ગયેલી (સવાર) ક્રૌમની હેસિયતથી મૌજૂદ છે. યહૂદી આજે પૂરી દુનિયાની રાજનૈતિક તથા વ્યાપારિક વ્યવસ્થા પર સંપૂર્ણપણે કબજો જમાવેલ તથા પહોંચ ધરાવેલ ક્રૌમ છે. મુસ્લિમ દેશો સહિત પૂરી દુનિયાના રાજનૈતિક લીડરો તેમના હુકમના ગુલામ બનેલા છે. યાદ રાખશો કે આ તે ક્રૌમની પ્રગતિ તથા અગ્રેસરતાની ચર્ચા છે કે જેમની દુનિયામાં કુલ વસ્તી એક કરોડ ચાલીસ લાખથી વધુ નથી. આ સંખ્યા અમેરિકામાં ૭૦ લાખ, એશિયાઈ દેશોમાં ૫૦ લાખ, આફ્રિકામાં એક લાખ અને યૂરોપમાં ૨૦ લાખ જેવી છે. જ્યારે કે દુનિયામાં મુસલમાનોની કુલ વસ્તી એક અબજ ૫૦ કરોડથી વધુ છે. જાણે એક યહૂદીની સામે ૧૦૭ મુસલમાન છે ! તેમ છતાં એક કરોડ ચાલીસ લાખ યહૂદી એક અબજ ૫૦ કરોડ મુસલમાનો પર સવાર થયેલા છે !

આ સ્થિતિ જેવી રીતે આશ્ચર્ય પમાડે તેવી છે, તેવી જ રીતે અફસોસજનક પણ છે. છેવટે શું કારણ છે કે (દુનિયાની વસ્તીના) ૨% યહૂદીઓ પૂરી દુનિયાના મુસલમાન બલકે જગતની સર્વ ક્રૌમો કરતાં અધિક એજ્યુકેટેડ, પ્રગતિ પામેલ છે. છેવટે આ પ્રગતિ તથા અગ્રેસરતાના સબબો તથા કારણો શું છે ? પ્રખ્યાત વૈજ્ઞાનિક ડો. સ્ટીફન કાર્લી જે ત્રણ વરસો સુધી યહૂદી દેશ ઈઝરાઈલમાં રોકાયેલ રહ્યો અને યહૂદીઓની તાલીમ તથા પ્રગતિ અને તેમના જીવનની રીતભાત પર બારીક દ્રષ્ટિથી અભ્યાસ કરતો રહ્યો તેણે આ રાજ પરથી પદો ઉઠાવ્યો કે યહૂદી જાતિના લોકો ઈન્ટેલિજન્ટ, જીનિયસ, કાબેલ તથા નિપૂણતાવાળા

કેમ હોય છે ? ડો. સ્ટીફને પોતાની થિસિસ "Why Smart Jew"માં લખ્યું છે :

(અર્થ) : પ્રથમ ચીજ જેની મેં નોંધ કરી તે એ કે યહૂદી બાળકોની માઓ ગર્ભાવસ્થા દરમ્યાન ગીતો ગાતી તથા પિયાનો વગાડતી હતી અને હમેશાં પોતાના પતિની સાથે મળીને મેથ્સના સવાલો હલ કરતી હતી. મને એ જોઈને સખત આશ્ચર્ય થયું કે તે દરેક વખતે મેથ્સની બુક લઈને રહેતી હતી. ઘણીવાર મેં પણ મેથ્સના અઘરા, કોયડા હલ કરવામાં એમની મદદ કરી છે. મેં એવી સ્ત્રીઓને સવાલ કર્યો, આ બધું તમો તમારા બાળકના માટે કરી રહી છો ? તો તે સગર્ભા સ્ત્રીઓએ એ જ જવાબ આપ્યો કે જી હા ! હું મારા આવનારા બાળકના માટે આ સર્વ કાંઈ કરી રહી છું, જેથી આવનારી કાલે તે જીનિયસ તથા બુદ્ધિશાળી પેદા થાય. સગર્ભા યહૂદી સ્ત્રીઓ પોતાનાં બાળકો જણતા સુધી સતત ઈલ્મી મશગૂલિયતમાં વ્યસ્ત રહેતી હતી.

બીજી ચીજ જે મેં નોંધ કરી તે એ છે કે સગર્ભા સ્ત્રીઓ ખોરાકમાં હમેશાં બદામો, ખજૂર, દૂધ તથા માછલી શોખથી ખાતી હતી. સલાદમાં બદામ તથા અન્ય મેવા મિક્સ કરીને ખાતી હતી. આ વાતમાં એમનું યક્ષીન છે કે માછલી દિમાગને વિકસાવવા માટે ખૂબ જ લાભદાયી છે. અને એ યહૂદીની સંસ્કૃતિ પણ છે કે સગર્ભા સ્ત્રીઓ દરિયાઈ માછલીનું તેલ પણ ઉપયોગમાં લે છે.

મને જ્યારે ડિનર માટે બોલાવવામાં આવ્યો તો મેં નોંધ કર્યું કે તેણીઓ હમેશાં માછલી ખાવાનું પસંદ કરે છે, જ્યારે કે ગોશત નહીં. તેમનું માનવું છે કે માછલી તથા ગોશત ભેગો ખાવામાં આવે તો તેનો આપણા શરીરને કોઈ ખાસ ફાયદો થતો નથી. જો એકલી માછલી ખાવામાં આવે તો ખૂબ જ લાભદાયી બને છે. અને ડિનરમાં સલાદ, મેવા અને બદામ જરૂરી

હોય છે. યહૂદી સગર્ભા સ્ત્રીઓ ફૂટ જ્યારે પણ ખાય છે તો ખાવાથી પહેલાં ખાય છે. તેમનું કહેવું છે કે જો તમો (રોટી કે ચાવલ) ખાધા પછી ફૂટ ખાશો તો તેનાથી આપના શરીરમાં (અને આવનારા બાળકના શરીરમાં) સુસ્તી પેદા થાય છે. અને બાળકને સ્કૂલમાં સબક યાદ કરવામાં પણ મુશ્કેલી ઉભી થાય છે.

ડો. સ્ટીફને યહૂદીઓની કામચાબીના હવાલાથી એક અધિક આશ્ચર્યજનક વાત પોતાના સંશોધનાત્મક લેખમાં નોંધ કરી છે. તેણે લખ્યું :

"યહૂદી દેશ ઈઝરાઈલમાં સિગરેટ પીવાની મનાઈ છે (ત્યાં કોઈ પરદેશી મહેમાન જ સિગરેટ પી શકે છે) જો આપ ત્યાં મહેમાન છો તો આપ એમના ઘરમાં સિગરેટ ન પીઓ. તેઓ આપને સભ્યતાથી કહી દેશે કે તમો બહાર જઈને સિગરેટ પી આવો. સિગરેટ પીવાના બારામાં યુનિવર્સિટી ઓફ ઈઝરાઈલના વેજાનિકોનું કહેવું છે કે નિકોટીન આપણા દિમાગના કોશોને બર્બાદ કરે છે અને એ આપણા દિમાગી વિકાસ તથા ડી.એન.એ.ને ખરાબ રીતે પ્રભાવિત કરે છે, જેના પરિણામે આવનારી પેઢીમાં દિમાગી કમજોરી અથવા દિમાગી ખલેલ પેદા થઈ શકે છે.

ડો. સ્ટીફનની આ સંશોધનાત્મક વાતોથી એ જાહેર થાય છે કે યહૂદી ઘરાનામાં કોઈ બાળકના પેદા થતા પહેલાં તેમનું સંપૂર્ણ ધ્યાન એ વાત પર કેન્દ્રિત રહે છે કે તેમણે એક અતિશય કાબેલ, બુદ્ધિશાળી તથા જીનિયસ બાળક પેદા કરવું છે. અને જન્મ પછીથી લઈને યુવાન થતા સુધી તેઓ પોતાની ઔલાદની તાલીમ તથા તર્બિયત (શિક્ષણ તથા કેળવણી)માં કોઈ પ્રકારની કોઈ કમી રહેવા નથી દેતા. આ રીતે યહૂદીઓની મહેનત, કોશિશ, ખોરાક તથા ગર્ભાવસ્થા દરમ્યાનના નિયમોના પાલનને

લઈને એક અતિશય હોશિયાર વધુ પેજ 23 પર..

વહાબી દેવબંદી સાથે કદાપિ નિકાહ થશે જ નહીં !

કાર્યાલય

આજકાલ કહેવાતા સુન્નીઓ શાદી નિકાહના બારામાં કોઈ સાવધાની કે તેહકીક કે પરવા કરતા નથી કે પોતાની કે પુત્રની કે પુત્રીની કે સગાની શાદી સુન્ની સાથે થઈ રહી છે કે વહાબી દેવબંદી બદ્દમઝહબ સાથે થઈ રહી છે. (ઈલ્લા માશાઅલ્લાહ) આ શાદીને જાણે ખેલ તમાશો સમજી રહ્યા છે. પણ જ્યારે આપણુ કુઆન હદીષ પર ઈમાન છે અને એ ઈમાન જ આપણને જહન્નમથી બચાવી જન્નતમાં લઈ જશે. જેથી દીન ઈમાન વિશે પ્રથમ વિચારીને શાદી કરવી જોઈએ. વળી કેટલાક એવું વિચારે છે કે છોકરી વહાબી છે તો લાવીને સુન્ની બનાવી દઈશું ! વગેરે. તો એના બારામાં શરીઅતનો શું હુકમ છે એ જાહેર કરવા માટે આ ફત્વો અત્રે પ્રકાશિત કરીએ છીએ. એને વાંચો અને પોતાની ઈસ્લાહ કરી લો. સગામાં કોઈ ભૂલ કરી રહ્યો હોય તો તેને સમજાવો. હિદાયત આપનાર અલ્લાહ છે.

-(તંત્રી : બરકાતે પ્વાજા-મસિક)

સવાલ : શું ફર્માવે છે દીનના ઉલમા તથા શરીઅતના મુફ્તીઓ નીચેના મસ્અલાના બારામાં કે :

- (૧) શું કોઈ વહાબી દેવબંદી બદઅફીદાની છોકરી સાથે સુન્ની છોકરાના નિકાહ થઈ શકે છે ? કેટલાક લોકોનું કહેવું છે કે વહાબીની છોકરીને લાવવામાં શું વાંધો છે ? આપણે ત્યાં લાવીને સુન્ની બનાવી લઈશું !
- (૨) જૈદ કહે છે કે હું વહાબી છોકરીને વહાબી અફીદાથી તૌબા કરાવી લઈશ અને પછી તેણી સાથે નિકાહ કરીશ. જો તે છોકરી તૌબા કરી લે તો પછી શું તેના નિકાહ થઈ શકે છે ?
- (૩) જાહેરી રીતે તૌબા કર્યા પછી પણ છોકરી પોતાનાં (દેવબંદી) મા બાપ સાથે, બલકે પતિ દેવબંદી સાસરીવાળા સાથે સંબંધ રાખે છે, તો એનો શું હુકમ છે ?

દલીલોની રોશનીમાં વિગતે જવાબ આપવા વિનંતિ છે. **પ્રશ્નકર્તા :** પટેલ શબ્બીર અલી રઝવી
-(તંત્રી : બરકાતે પ્વાજા-મસિક)

અલ્ખવાબ : વહાબી દેવબંદી પોતાના કુફી અફીદાઓના કારણે ઈસ્લામના વર્તુળથી બહાર થઈ ચૂક્યા અને તેમનો સંબંધ ઈસ્લામથી તૂટી ચૂક્યો છે. એ અલગ વાત છે કે વહાબીઓનો આ હુકમ ફફીહોના મઝહબ પ્રમાણે છે, અને દેવબંદીઓનો ફફીહો તથા મુતકલ્લિમીન બંનેવના મઝહબ પર છે. તેની વિગત કિતાબ : "વહાબી દેવબંદી મઝહબ કે અહકામ"માં છે. અને જેનો સંબંધ ઈસ્લામથી તૂટી ચૂક્યો હોય તેના નિકાહનો સંબંધ કોઈ મુસલમાન છોકરા કે છોકરી સાથે જોડાઈ નથી શકતો. ફફીહોએ સ્પષ્ટતા કરી છે કે આ નિકાહ જોડાશે જ નહીં જેમ કે ફતાવા આલમગીરી, કિતાબુન્નિકાહ વગેરેમાં છે.

અને એ મહાન ભૂલ બલકે સખત ગલતફહમી છે કે માણસ એવું સમજે કે વહાબી અથવા દેવબંદી છોકરી લાવીને તેણીથી તૌબા કરાવી લેશે અને તેને સુન્ની અફીદા પર મજબૂત કરી લેશે. કેટલાય લોકો છે જેઓ આ જ ગલતફહમીમાં વહાબિયા દેવબંદિયાથી નિકાહ કરીને પોતાનો મઝહબ બદલી ચૂક્યા. ખાનદાન બદલાય ગયાં પણ છોકરી ન બદલાઈ. એ જ કારણે હુઝૂર સૈયદે આલમ عليه السلام એ ખાસ છોકરીની દીનદારીની શરત લગાડી અને ફર્માવ્યું: **فَاطِفِرْ بَدَاتِ الدِّينِ** "નિકાહના માટે દીનદાર છોકરીની પસંદગી કરો." આખી હદીષ મિશકાતુલ મસાબીહ, કિતાબુન્નિકાહ પેજ-૨૬૭માં છે. હા! ગુંજાઈશ મૌજૂદ છે કે:

વધુ પેજ 33 પર..

બરકાતે પ્વાજાની

ટપાલ.....

★ શાદી મુબારક ★

હલદરવા : ખાતે ફારૂક હાજી મુહમ્મદ મનુબરવાળાના નેક ફરજંદ હાફિઝ શાહિદ રઝાની નિકાહપ્વાની યુનુસ ઈસ્માઈલ પટેલ (વાગરા)ની નેક દુખ્તર મેહરૂન્નિસા સાથે મંગળવાર તા. ૮-૫-૨૦૧૮, ૨૧-શાબાન, હિ. ૧૪૩૯ના રોજ હલદરવા મસ્જિદમાં રાખવામાં આવી.

ઝંઘાર : ખાતે સાબિર ઈસ્માઈલ માધાની નેક દુખ્તર વસીમાની નિકાહપ્વાની ભરૂચ નિવાસી ઈલ્યાસ વલી સોડાવાલાના નેક ફરજંદ ઈરફાન સાથે તા. ૬-૫-૨૦૧૮, રવિવારે મુ. તા. ૨૦-શાબાન, હિ. ૧૪૩૯ના રોજ રાખવામાં આવી.

દુલ્હા દુલ્હનો, કુટુંબીજનો સૌને ખૂબ ખૂબ મુબારકબાદ ! અલ્લાહ પાક તેના પ્યારા હબીબ ﷺના સદકામાં સૌને બંને જહાનની ખુશીઓથી માલામાલ રાખે. (આમીન) -તંત્રી : બરકાતે પ્વાજા (માસિક)

મસ્જિદ તામીરમાં મદદ કરો

કમલપુરા : નગીના મસ્જિદ (તા. સાવલી, જિ. વડોદરા)નું બાંધકામ ચાલે છે. ગરીબ વસ્તીમાં આપણના તથા આપના મર્હૂમોના સવાબ અર્થે મદદ કરી જન્નતમાં ઘર બનાવો.

- ❖ સૈયદ મોહસીન અલી અહમદઅલી
 - ❖ સૈયદ ફારૂકઅલી વઝીરઅલી
 - ❖ સૈયદ સાબિરઅલી છોટુમિયાં
- Mob. 9157906819

મદદ મોકલવાનું સરનામું : નગીના મસ્જિદ, કમલપુરા, તા. સાવલી, જિ. વડોદરા

મદદની અપીલ

જંબુસર : દીનો સુન્નિયતના પ્રસાર, પ્રચાર તથા મજબૂતી માટે તવક્કલ સોસાયટી ખાતે "ફયઝાને નૂરી ઈબાદતગાહ વ તર્બિયતી સેન્ટર"ની કામગીરી દિન પ્રતિ દિન તરક્કી કરી રહી છે. જંબુસર શહેર તથા તાલુકાના અનેક ગામોમાં, ઉપરાંત પાદરા, વડોદરા, સાધલી, ભરૂચ તાલુકાઓના ગામોમાં તેમજ જ્યાં જરૂરત જણાય ત્યાં પહોંચીને આ સંસ્થાના ઉલમા, મુબલ્લિગો તર્બિયતી ઈજતેમાઓ કરીને તેમજ ગામડામાં મસ્જિદ-મદ્રસાઓમાં પડતી જરૂરતોને પૂરી પાડવા મકતબ તેમજ મદ્રસાને બાલિગાં (મોટી વયવાળાઓ માટે) તેમજ બહેનોની, ઈસ્લાહ માટે ઔરતોના ઈજતેમાનું આયોજન વગેરે ખૂબ જ સક્રિયપણે કરે છે. આ સંસ્થાના નિભાવ માટે આપ આપની ઝકાત, લિલ્લાહ, ખૈરાત, સદકા, ફિત્રા....વગેરે આપીને ભરપુર સહાય કરશો.

:: સંપર્ક કરો ::

ફયઝાને નૂરી ઈબાદતગાહ વ તર્બિયતી સેન્ટર
(પ્રમુખ) મૌલાના મુહમ્મદઝહીર મિસ્બાહી
(તવક્કલ સોસાયટી, ડાભા ચોકડી-જંબુસર)
મો. ૯૯૯૯૯૧૬૩૫૨

ફૈઝાને મદીના મદ્રસાને સહાય કરો

દોલપુર કસ્બામાં ફૈઝાને મદીના મદ્રસાની તામીર કરવામાં આવી છે. સખીદાતાઓ અમને લિલ્લાહ, ઝકાત, ઈમદાદ આપી અમારા આ દીની કાર્યમાં સાથ સહકાર આપે એવી નમ્ર અરજ કરીએ છીએ.

સંપર્ક કરો : (૧) સિપાઈ અલ્લારખામીયા રસૂલમીયા (પ્રમુખ) મો. ૯૮૭૯૭૦૮૦૪૮, (૨) સિપાઈ નવરંગમીયા હમીરમીયા (ઉપપ્રમુખ) મો. ૯૭૨૭૨૭૨૬૯૪

મુ. દોલપુર, પો. બરનોલી, તા. બાયડ, જિ. અરવલ્લી, પિન : ૩૮૩૩૩૫

સદરુલ ઓલમા, ખેરુલ અઝકિયા હઝરત અલ્લામા મૌલાના મુફ્તી

મુહમ્મદઅહમદ મિસ્બાહીનો દૌરએ ગુજરાત તથા દસ્તારબંદીના જલસાઓ

અહમદાબાદ : તા. ૨૫-૪-૨૦૧૮ના રોજ ૧૨:૩૦ના હઝરત કિબ્લા મુહમ્મદઅહમદ મિસ્બાહી (માજી સદર અલ્લામિઅતુલ અશરફિયા-મુબારકપુર) અહમદાબાદ એરપોર્ટ પર તશરીફ લાવ્યા. જેમના સ્વાગતમાં તંત્રી બરકાતે ખ્વાજા માસિક તેમજ હાફિઝ અબ્દુર્રહીમ બરકાતી (નાઝિમે આ'લા દારુલ ઉલૂમ બરકાતે ખ્વાજા-આમોદ) સમય પર પહોંચી ગયા હતા. એરપોર્ટથી નીકળી હઝરત મૂસા સુહાગ رحمۃ اللہ علیہના મઝાર શરીફ પર હાજરી આપીને હઝરત શાહ વજીહુદ્દીન અલ્વી ગુજરાતી رحمۃ اللہ علیہના મઝાર શરીફ પર હાજરી આપી ઝહોર પઢયા. ત્યાંથી સરખેજ ખાતે હઝરત પીરે તરીફત ડો. સાદિક સાહબ નકશબંદી મુજદ્દિદીના આગ્રહ પર જનાબ દાઉદ વલી પટેલ થામવાળાની તથા મૌલાના અસ્લમ સાહબની રહબરીમાં પીરેતરીફત હઝરત કિબ્લા ઉખ્માનગની બાપુ નકશબંદી મુજદ્દિદીના મઝાર પર હાજરી આપી તથા દારુલ ઉલૂમ હઝરત સિદ્દીકે અકબર رحمۃ اللہ علیہનો મુઆઈનો કર્યો લાયબ્રેરી જોઈ, થોડીક જરૂરી ચર્ચાઓ બાદ હઝરત શૈખ અહમદ ખટ્ટુ ગંજબખ્શ رحمۃ اللہ علیہના રોઝા મુબારક પર હાજરી આપી. ત્યાંથી હઝરત શાહે આલમ رحمۃ اللہ علیہ તથા ખુત્બે આલમ رحمۃ اللہ علیہ (વટવા)ના આસ્તાનાઓ પર હાજરી આપીને આમોદ આવવા રવાના થયા.

આમોદ : દારુલ ઉલૂમ બરકાતે ખ્વાજા-આમોદ ખાતે તા. ૨૬-૪-૨૦૧૮ના રોજ અસર બાદ મસ્જિદે રઝામાં હઝરત મિસ્બાહી સાહબના થકી ખત્મે બુખારી શરીફનો પ્રોગ્રામ થયો. મગરિબ બાદ દારુલ ઉલૂમના પ્રાંગણમાં મૌલાના સૈયદ મન્સૂર આલમ સાહબની સદારતમાં જલસાની શરૂઆત થઈ જેમાં જનાબ ફારી રિયાઝુદ્દીન અશરફી (મુબલ્લિગે સુન્ની દા'વતે ઈસ્લામી-મુંબઈ)એ અનોખા અંદાઝમાં ફિરાઅત તથા નઅતોના ગુલહસ્તા પેશ કર્યા. પછી હઝરત મૌલાના ઝહીર મિસ્બાહી (નિગરાં : સુન્ની દા'વતે ઈસ્લામી-જંબુસર)એ ઈમાન અફરોઝ બયાન કર્યું. છેવટમાં અમીરે સુન્ની દા'વતે ઈસ્લામી હઝરત મૌલાના મુહમ્મદશાકિર નૂરી સાહબે સદાકૃત (સરચાઈ) વિશે વલવલાઅંગેઝ બયાન કુર્આનની અનેક આયતો પેશ કરીને કર્યું. છેવટમાં હઝરત મિસ્બાહી સાહબ, અમીરે સુન્ની દા'વતે ઈસ્લામી તથા સાદાતે કિરામના મુબારક હાથો વડે ૩-આલિમ, ૫-ફારી તથા ૮-હાફિઝ થનારા તલબાની દસ્તારબંદી થઈ હતી.

વાગરા : હઝરત મિસ્બાહી સાહબે નૂરાની મસ્જિદ-વાગરાના ટ્રસ્ટીઓની દાવત પર ત્યાં જતા પહેલાં કુરયણ મૌલાના નિઝામુદ્દીન મિસ્બાહીના વાલિદ, જનાબ અલી મૂસાના ત્યાં હાજરી આપીને તેમના મર્દૂમ અહલિયા માટે ઈસાલે સવાબ કરીને પછી દારુલ ઉલૂમ નૂરે મુહમ્મદી-દયાદરા ખાતે પણ હાજરી આપી અકસ્માતમાં શહીદ થનાર તલબાના માટે દુઆઓ ગુજારી, પછી પટેલ શબ્બીર અલી રઝવીને ત્યાં થઈને વાગરા ગયા ત્યાં જુમ્આ બાદ નૂરાની મસ્જિદની સંગે બુન્યાદ આપના હાથે કરવામાં આવી.

ભરૂચ : દારુલ ઉલૂમ ગુલશને અજમેર ખાતે તા. ૨૭-૪-૨૦૧૮ના રોજ ઈશા બાદ મિસ્બાહી સાહબની સદારતમાં દસ્તારબંદીનો જલસો થયો. જેમાં ૬-હાફિઝોને સનદથી નવાઝવામાં આવ્યા. ઔલાદે ગૌષે આ'ઝમ આલે રસૂલ ખતીબે ઝીશાન હઝરત મૌલાના સૈયદ અમીન અલી ફાદરી સાહબે ફઝાઈલે શાખાન સાથે 'મો'મિનની ખૈરખ્વાહી તથા માફી આપવા" પર લાજવાબ બયાન કર્યું હતું. તા. ૨૮-૪-૨૦૧૮ના રોજ હઝરત મિસ્બાહી સાહબ-મુબારકપુર જવા અહમદાબાદ થઈને રવાના થયા હતા. અનેક ઉલમાએ આપની મુલાકાત કરી ફૈઝ હાંસલ કર્યો હતો. -તંત્રી : બરકાતે ખ્વાજા (માસિક)

★ મુફતી મુહમ્મદનસીમ મિસ્બાહી મુબારકપુરીનો દૌરથે ભરૂચ ★

સુન્નીઓની જગવિખ્યાત અરબી યુનિવર્સટી અલ્જામિઅતુલ અશરફિયા-મુબારકપુર (જિ. આઝમગઢ, યુ.પી.)ના ફાબેલ મુફતી હઝરત મુફતી મુહમ્મદનસીમ મિસ્બાહી સાહબ તા. ૫-૫-૨૦૧૮ રવિવારે સવારના અહમદાબાદથી તશરીફ લાવ્યા. મૌલાના ફારૂક સાહબના ભાઈ મુહમ્મદ આલમ સાહબની દા'વત પર અસરની નમાઝથી મગરિબ સુધી કંબોલી મસ્જિદમાં સવાલો જવાબની મેહફિલ થઈ જેમાં હાજરજનોએ ઈદગાહ વિશે, મસ્જિદ વિશે, રોઝા વિશે વગેરે ઘણા સવાલોના સંતોષકારક જવાબો મેળવી પોતાના કોયડા સુલઝાવ્યા હતા. બીજા દિવસે અસરથી મગરિબ સુધી દારુલ ઉલૂમ ગુલશને અજમેર ખાતે મસ્જિદે રચહાનમાં એ જ પ્રમાણે દીની સવાલો જવાબની મેહફિલ થઈ અને મગરિબથી ઈશા સુધી મુખ્તારુલ મસાજિદ નૂરાની મસ્જિદ-દયાદરા ખાતે મેહફિલ થઈ જેમાં લોકોએ વિવિધ દીની સવાલો પૂછી પોતાની ઈલ્મી પ્યાસ છિપાવી હતી. બીજા દિવસે હઝરત અહમદાબાદ થઈ લખનૌ જવા રવાના થયા હતા. દૌરો ટૂંકો પણ ફાયદામંદ રહ્યો. -તંત્રી : બરકાતે ખ્વાજા (માસિક)

★ થામમાં દસ્તારબંદીનો જલસો ★

દારુલ ઉલૂમ મુઈનુલ ઈસ્લામ-થામ ખાતે તા. ૨૩-૪-૨૦૧૮ના રોજ સવારમાં નવ વાગ્યે હઝરત સૈયદ હશમતઅલી બાપુ બરકાતી (જંબુસર)ની સદારતમાં શાનદાર જલસો થયો જેમાં અનેક સાદાત, ઉલમા, અઈમ્મા તથા અવામે હાજરી આપી હતી. જેમાં હઝરત મૌલાના મુહમ્મદઝહીર મિસ્બાહી (નિગરાં : સુન્ની દા'વતે ઈસ્લામી-જંબુસર)એ હઝરત ઈમામે આ'ઝમ عليه السلامની શાનમાં ઈમાન અફરોઝ બયાન કર્યું હતું. તેમજ અલ્હાજ ફારી રિયાઝુદીન અશરફી (મુબલ્લિગે : સુન્ની દા'વતે ઈસ્લામી)એ નઅતો પેશ કરી હતી. છેવટમાં દારુલ ઉલૂમમાંથી ૧-ફારિગ થનારની દસ્તારબંદી થઈ હતી. ચાલુ વરસે બહેનોમાં ફારિગ થનાર કુલ ૯૫ આલિમા ફાઝિલા થનાર બહેનોને પણ સહાના આપાની સદારતમાં બહેનોના મદ્રસામાં રિદા-સનદ અર્પણ કરવામાં આવી હતી.

★ ઈન્તેકાલ પુરમલાલ ! ★

દયાદરા : (તા. જિ. ભરૂચ) ખાતે યૂસફ ઈસ્માઈલ પટેલ (તંત્રી બરકાતે ખ્વાજા-માસિકના કાકા) તા. ૩૦-૦૪-૨૦૧૮, ૧૩ શાબાનુલ મુઅઝ્ઝમ, હિ.સ. ૧૪૩૯ સોમવારના રોજ લભગ ૮૬ વરસની વયે અલ્લાહની રહમતમાં પહોંચી ગયાં છે.

દયાદરા : (તા. જિ. ભરૂચ) ખાતે ઈબ્રાહીમભાઈ મુહમ્મદ રૂડી તા. ૪-૦૫-૨૦૧૮, ૧૭ શાબાનુલ મુઅઝ્ઝમ, હિ.સ. ૧૪૩૯ જુમ્હાના રોજ લભગ ૬૫ વરસની વયે અલ્લાહની રહમતમાં પહોંચી ગયા છે.

દયાદરા : (તા. જિ. ભરૂચ) ખાતે હજીયાણી હૂરીબેન અલીભાઈ ટીંડું તા. ૮-૦૫-૨૦૧૮, ૨૧ શાબાનુલ મુઅઝ્ઝમ, હિ.સ. ૧૪૩૯ મંગળવારના રોજ અલ્લાહની રહમતમાં પહોંચી ગયાં છે.

રબ્બે કરીમ તેના પ્યારા મહબૂબ عليه السلامના સદકામાં સર્વ મર્દૂમોની કરવટ કરવટ મગફેરત ફર્માવે, જન્નતમાં આ'લા મકામ અતા કરે, કુટુંબીજનોને, સ્નહીઓને, ચાહકોને સબ્રે જમીલ અતા કરે. (આમીન) સર્વ મર્દૂમોના માટે દારુલ ઉલૂમ બરકાતે ખ્વાજા-આમોદ તથા દારુલ ઉલૂમ ગુલશને અજમેર-ભરૂચ ખાતે કુઆનખ્વાની કરાવીને ઈસાલે સવાબ કરી મગફેરતની દુઆ કરવામાં આવી હતી. -તંત્રી : બરકાતે ખ્વાજા (માસિક)

દયાદરા : (તા. જિ. ભરૂચ) ખાતે અબ્દુલશા કાસમશાહ દિવાન તા. ૧૩-૬-૨૦૧૮, ૨૮ રમઝાનુલ મુબારક, હિ.સ. ૧૪૩૯ બુધવારના રોજ અલ્લાહની રહમતમાં પહોંચી ગયાં છે.

★ દારુલ ઉલૂમ સિદ્દીકે અકબર رضی اللہ عنہ માં દસ્તારબંદી ★

અહમદાબાદ : સરખેજ ખાતે તા. ૨૪-૪-૨૦૧૮ રવિવારે સવારના ૧૦ વાગ્યાથી બપોરે એક વાગ્યા સુધી દારુલ ઉલૂમના યોગાનમાં હઝરત પીરે તરીકૃત હાજી મુહમ્મદ ઈકબાલ સાહબ નક્શબંદી મુજદ્દિદીની સદારતમાં, નાઝિમે આ'લા હઝરત ડો. સાદિક સાહબ નક્શબંદીની રહબરીમાં મૌલાના અસ્લમ સાહબ નક્શબંદી મુજદ્દિદીની નિઝામત હેઠળ ૭-હાફિઝ, ૧-ફારી, ૨-આલિમ વ ફાઝિલ થનાર તલબાની દસ્તારબંદી થઈ. તલબાએ નઅતો મન્કબત પેશ કરી હતી. મેહમાને ખુસૂસી તરીકે તંત્રી બરકાતે પ્વાજા-માસિક પટેલ શબ્બીર અલી રઝવી મૌજૂદ રહ્યા. નાઝિમે આ'લા સાહબે પીરે તરીકૃત આરિફ લિલ્લાહ હઝરત ઉખ્માનગની નક્શબંદી મુજદ્દિદી رحمۃ اللہ علیہની દીની કોશિશો તથા આપના તફવા, પરહેઝગારી તથા ઈખ્લાસની ચર્ચા કરી તેમના રૂહાની ફયઝથી દારુલ ઉલૂમની તરકકી વિશે બયાન કર્યું. આપની વસીયત તથા કામયાબીનો મંત્ર "ઈલ્મ સીખો, અમલ કરો, ઈખ્લાસ કે સાથ" વિશે ચર્ચા કરી. દરમ્યાનમાં જણાવેલ તલબાની દસ્તારબંદી થઈ. પછી દારુલ ઉલૂમમાં ૧૫ વરસની બિદમત આપનાર હઝરત મૌલાના અસ્લમ સાહબ, (ઓફીસ)માં જનાબ સલીમ ખોબર સાહબ, સઈદા આપા (કિયનમાં), હાફિઝ મુહમ્મદહનીફ સાહબને સુંદર કામગીરી બદલ તોહફા આપવામાં આવ્યા. છેવટમાં પટેલ શબ્બીર અલી રઝવી સાહબે "ઈલ્મ શીખો, અમલ કરો, ઈખ્લાસ કે સાથ" એ જ ફૌલ વિશે ટૂંકુ બયાન કર્યું જેમાં ઈખ્લાસ તથા નિયત સંબંધે વાકિઆ રજૂ કરીને હઝરત સાહબનાં કિરદારની રોશનીમાં ચર્ચા કરી. દારુલ ઉલૂમની સફળતા હઝરત સાહબના ઈખ્લાસનું પરિણામ છે જે આપણી નજરો સમક્ષ છે, એમ જણાવ્યું હતું. સલાતો સલામ દુઆ બાદ ન્યાઝ જમાડવામાં આવી. અહમદાબાદના વિવિધ દારુલ ઉલૂમો દારુલ ઉલૂમ શાહે આલમ, દારુલ ઉલૂમ શૈખ અહમદ બકુ વગેરેના જિમ્મેદારો તેમજ શહેરના ઈમામો તેમજ હઝરત સાહબના મુરીદો, ખલીફાઓ વગેરે પણ દૂર દૂરથી તશરીફ લાવ્યા હતા. —રજૂકર્તા : દાઉદ વલી પટેલ થામવાળા નક્શબંદી

જંબુસર : ખાતે "દારુલ ઉલૂમ ફૈઝાને ઔલિયા"માં ફારિગ થનાર હાફિઝોની દસ્તારબંદીનો જલસો તા. ૨૪-૪-૨૦૧૮ મંગળવાર ઈશાબાદ પીરે તરીકૃત હઝરત સૈયદ સફીઉલ્લાહ બાવા દરિયાઈ (બીરપુર શરીફ)ની સદારતમાં યોજાયો. જેમાં ખલીફા તાજુશરીઅહ હઝરત મુફતી અશરફ રઝા સાહબ (રતનપુર)એ ઈમાન અફરોઝ બયાન કર્યું હતું. અન્ય મફામી તથા બહારથી સાદાતે કિરામ, ઉલમા હઝરાત, અઈમ્મા હઝરત તથા સુન્ની અવામે હાજરી આપી હતી.

આંકલવ ખાતે "મસ્જિદે રઝા"ની ઈફતેતાહ

આંકલવ : ખાતે હાલ સુન્નીઓની કોઈ મસ્જિદ ન હતી. તો ત્યાંના જાગૃત સુન્નીઓ થકી હાફિઝ અબ્દુરહીમ બરકાતી (મુબલિગે સુન્ની દા'વતે ઈસ્લામી-ભરૂચ) તથા હાફિઝ સિરાજ સાંપાના માર્ગદર્શન હેઠળ મસ્જિદના બાંધકામના કામકાજની કાર્યવાહી કરવામાં આવી જેમાં અનેક સખીદાતાઓએ સહકાર કર્યો. જેમાં **ઈસ્લામિક વેલ્ફેર મિશન-દયાદરા** થકી પાણીનું બોરીંગ કામ ઉપરાંત કુલ રૂ. બે લાખ ઍસી હજારનો તથા જનાબ દાઉદ ભાઈ ગોરજી થામવાળા થકી એમના મહૂમ ફરજંદના ઈસાલે સવાબ અર્થે મોટાપાયે સહકાર કરવામાં આવ્યો હતો. જેની ઈફતેતાહ સાદાતે કિરામ, ઉલમાએ એઝામ, ખાસ કરીને હઝરત સૈયદ અમીન અલી ફાદરી (નિગરાં : સુન્ની દા'વતે ઈસ્લામી-માલેગાંવ)ની હાજરીમાં થયો જેમાં ઈશા બાદ હઝરતે રિક્કતઅંગેઝ અંદાઝમાં મસ્જિદની ફઝીલત તથા તેને આબાદ કરવાના વિષયે બયાન કર્યું હતું.